

**IIN KUNTA
TILINPÄÄTÖS 2023**

Sisällysluettelo

1 Tilinpäätös	4
1.1 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	4
2 Toimintakertomus	4
2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
2.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
2.2.3.1 Työllisyys	15
2.2.3.2 Työllisyyden edistäminen	17
2.2.3.3 Väestökehitys	19
2.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	22
2.2.5 Kunnan henkilöstö	24
2.2.6 Ympäristöasiat	25
2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat	29
2.2.8 Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä	30
2.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	31
2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	33
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	36
2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	36
2.4.2 Toiminnan rahoitus	38
2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	42
2.6 Kunnan kokonaistulot ja -menot	45
2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	46
2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	46
2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	46
2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	46
2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	46
2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	48
2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	51
2.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	51
3 Kuntastrategian toteutuminen	51
4 Talousarvion toteutuminen	54
4.1 Käyttötalouden toteutuminen	54
4.1.1 Hallinto- ja talouspalvelut	54

4.1.2 Elinvoima- ja yrityspalvelut	56
4.1.3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	60
4.1.4 Hyvinvointipalvelut	65
4.1.5 Yhdyskuntapalvelut	74
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	81
4.3 Investointien toteutuminen.....	83
4.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	85
4.5 Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	86
5 Tilinpäätöslaskelmat.....	88
5.1 Tuloslaskelma.....	88
5.2 Rahoituslaskelma.....	89
5.3 Tase	90
5.4 Konsernilaskelmat.....	93
5.4.1 Konsernin tuloslaskelma.....	93
5.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	94
5.4.3 Konsernitase.....	96
6 Tilinpäätöksen liitetiedot	99
7 lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös.....	120
8 Hankkeet ja projektit.....	137
9 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	139
9.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	139
9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	140
10 Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit	141
11 Allekirjoitukset ja merkinnät	154
12 Luettelot kirjanpito kirjoista ja tositelajeista	155

1 Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteumavertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöksen.

lin kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Erillistilinpäätöksenä lin kunnan tilinpäätöksessä on lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös. Lisäksi lin kunnan tilinpäätökseen sisältyy konsernitilinpäätös.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. lin kunnan tilinpäätöksessä toiminnan tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta ja Resurssiviisas li -tiekartasta. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudesta sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilinpäätöksen perustana olevista kirjanpidoista sekä tositteiden ja muiden kirjanpitoaineistojen lajeista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti luettelo, josta ilmenevät niiden keskinäiset yhteydet ja säilytystavat.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus on saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

1.1 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta koskevassa yleisohjeessa. lin kunnan tase-erittelyissä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita.

2 Toimintakertomus

2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115§). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Arvio kunnan todennäköisestä kehityksestä, selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä ovat asioita, jotka eivät käy selville

tilinpäätöslaskelmista.

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Liikelaitokset noudattavat tilinpäätöksen laatimisessa yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen laatimisesta. Kunnan liikelaitosten tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli kuntakentässä historiallinen. Tämä siksi, että Suomen kuntahistorian ehkä suurimman uudistuksen, hyvinvointialueuudistuksen toimeenpano alkoi konkreettisesti vuodenvaihteessa, kun sosiaali- ja terveystoimenpalvelut siirtyivät syntyneille hyvinvointialueille. Siirto muutti kuntien toimintakenttää ja toiminnan painopistealueita sekä rahoitusta olennaisesti. Muutos on niin suuri, että edelleen moni asia on vielä kovastikin kehitystyön alla ja erityisesti rajapinnassa olevia toimintoja, vastuurajoja, työkäyttöä ja yhteistyötä vielä haetaan ja harjoitellaan. Myös rahoitus niin valtionosuuksien kuin verotulojenkin osalta hakee vielä kovastikin lopullista muotoaan. Korjauksia ja muutoksia on tullut ja myös tulee varmasti, vaikka sinänsä soten aiheuttamat ennakoimattomat ja isot heilahtelut eivät suoraan kuntien taloutta enää jatkossa kuormitakaan.

Kuitenkin, kuten jo vuonna 2023 on nähty, julkinen sektori ja sen rahoitus on korkeintaan nollasummapeliä eikä jatkossa ole odotettavissa kädenojennuksia valtion suunnalta, pikemminkin päinvastoin. Kuntatalouden sopeutumista muutokseen helpotti vuoden 2023 osalta hiukan ns. verotuksen hännät, joita vielä vanhasta veropohjasta realisoitui. Toisaalta lin kunta myös kärsi soteuudistuksen vuokria määrittelevän asetuksen tulkinnasta noin miljoona euroa ja kuluvaa vuotta tulee haastamaan ns. sote siirtolaskelmat, jotka aiheuttivat 1,2 M€ leikkauksen ennakoituun. Vuoden 2023 osalta soten puolelta epäselvät yhdyspinnat ja niiden toiminnot aiheuttivat sekä hämmennystä että myös kustannuksia. Lin kunta myös huolehti isäntäkuntana vuoden 2023 osalta Oulunkaaren purkuun liittyvistä toiminnoista, kuluista ja erilaisista hännistä niin toiminnallisesti kuin eurojenkin osalta. Tokikin kustannukset laskutettiin entisen Oulunkaaren kunnilta sopimuksen mukaisesti. Vuotta 2023 leimasi edelleen poikkeustilanteet. Koronan aiheuttamia monenlaisia ilmiöitä realisoitui ja hoidettiin, Venäjän hyökkäyssota taas aiheutti todella hurjan inflaation ja korkotason rajun nousun. Erityisesti energian hinta ja sitä seurannut kaikkien hyödykkeiden ja palveluiden hintatason nousu aiheutti kustannuspainetta isosti myös kuntatalouteen. Kustannuspaine näkyi vahvasti myös yrityksissä ja kaikissa kotitalouksissa. Talouden taantuma valitettavasti käänsi myös lin kunnalle poikkeuksellisen hyvän työllisyystilanteen. Kun vielä syyskuussa pääsimme ennätyselliseen 8,7 % työttömyyslukuun, oli valitettavasti loppuvuoden luvut jo 13,3 %:ssa, keskiarvoksi vuoden osalta muodostui 11,6 % työttömyys. Tätä luonnollisesti vaikuttaa niin yksilöiden, perheiden tilanteisiin kuin myös kunnan verotulojen kehitykseen.

Lin kunnan osalta strategia- ja varsin suuri hallinnonuudistusprosessi ajoittuivat hyvään aikaan ajatellen ulkoa tulevia, edellä osin kuvattuja murroksia. Strategiaa oikein suuntaamalla ja linjakkaammalla organisaatiolla voimme paremmin vastata tulevaisuuden haasteisiin. Toki tämäkin

muutos ja sen tuomat hyödyt realisoituvat vähitellen ja sitä paremmin, mitä jäntevämmin pysymme strategian linjoilla ja toisaalta otamme tosissamme talouden pitkän aikajänteen sekä uudet ja nopeastikin realisoituvat haasteet. Vain kestäväällä ja terveellä talouden linjalla voidaan mitään tavoitteita viedä eteenpäin. Tämä vaatii kaikkien panosta sekä saumatonta yhteistyötä. Toisaalta voi todeta, että kaikki tämä varmasti osiltaan helpotti hallitsemaan toiminnallisesti ja kustannusten kasvun osalta haasteellista vuotta.

Toiminnallisesti vuotta 2023 voi kuvata tehokkaaksi ja vilkkaaksi kaikkien toimialojen osalta. Tarkemmat erittelyt voi lukea toisaalta tästä asiakirjasta, mutta alla toimialojen tärkeimmät huomiot lyhyesti kuvattuna.

Opetuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen osalta toiminta eteni varsin suunnitelmallisesti ja keskeiset tavoitteet saavutettiin. Kehittämisen kärkinä oli iiläinen kasvun ja oppimisen polku, tuen ja inklusion toteuttaminen, digitalisaatio, kielirikasteisuus sekä kestävä kehitys ja osallistava tasa-arvoisuus. Varhaiskasvatuksen hallinnonuudistus eteni mallikkaasti. Aluepäiväkodinjohtajat aloittivat ja johtamisjärjestelmää kehitettiin koko hallinnonalalla. Henkilöstömenot kasvoivat johtuen erityisesti palkankorotuksista, määräaikaisten opettajien kesäajan palkkauksesta ja sivukulujen noususta. Vuoden 2023 aikana aloitettiin Kotikujan päiväkotia, varhaiskasvatuksen palveluohjaus sekä Valtarin koulun tarveselvitys. Palvelusetelin käyttöönoton siivittämänä yksityinen palveluntarjoaja löysi hyvin oman asiakaskuntansa ja yhteistyö sujui varsin hyvin, josta hienona esimerkkinä oli kaikille avoimen yhteisen tapahtumapäivän järjestäminen.

Uudella, hyvinvoinnin toimialalla uusi kuntastrategia ja johtamisjärjestelmä otettiin onnistuneesti käyttöön. Toimialalla sen osalta painottui henkisen hyvinvoinnin ja luonnonläheisyyden merkitys. Uusi hyvinvointisuunnitelma valmistui. Keskiössä siinä on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kaikessa kunnan toiminnassa läpileikkaavasti. Kirjaston palveluiden käyttö kasvoi edelleen, osoittaen palveluiden tärkeyden ja saavutettavuuden kuntalaisille. Nuorisotyö saavutti laajasti nuoria, edistäen nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Kansalaisopiston ja taidekoulun rooli korostui kuntastrategian toteutumisessa, vahvistaen elinikäisen oppimisen merkitystä ja tarjoten kuntalaisille tärkeitä harrastusmahdollisuuksia. Kulttuurin saralla toteutettiin ympäristötaideteos Primavera ja kunta oli ehdolla Ylen Kulttuurigaalassa vuoden kulttuurikehtona. Yhdyspintatyö Hyvinvointialueen Pohteen kanssa oli monelta osin haastavaa ja vaikutti palveluiden saavutettavuuteen ja kuntalaisten arkeen. Työllistämisen alueella valmistauduttiin aktiivisesti tulevaan TE24-uudistukseen, tähdäten tehokkaampiin ja kohdennettuihin työllistymispalveluihin.

Hallinnon- ja talouden palveluja leimasi vahvasti muutos erityisesti järjestelmien ja organisaatiomuutosten osalta. Koko kunnan organisaation toimintaan on vaikuttanut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä koskeva uudistus ja tästä johtunut Oulunkaaren kuntayhtymän ja kuntapalvelutoimiston toiminnan alasajo 1.1.2023 alkaen.

Kunnanvaltuusto teki kesäkuussa 2022 päätökset ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden hankkimisesta ulkoisilta palveluntuottajilta. Palveluiden toimittaminen on vaiheistettu siten, että vuoden 2023 alusta alkaen palvelut tuotettiin ns. as-is mallilla eli Oulunkaaren kuntien käytössä olevilla tietojärjestelmillä ja -ympäristössä. Keväällä 2023 kunnanhallitus teki päätöksen lin kunnan toistaiseksi käytössä olevien taloushallinnon järjestelmien siirrosta omaan kuntakohtaiseen tietojärjestelmäympäristöön. Aikaisemmin lin kunta oli osa Oulunkaaren kuntayhtymän kokonaisuutta, ja osapuolena mm. yhteisissä järjestelmäsovimuksissa. Taloushallinnon järjestelmien siirto kuntakohtaisiin ympäristöihin toteutettiin yhteisprojektina entisen Oulunkaaren kuntien eli Utajärven, Vaalan, Simon ja Pudasjärven kanssa syksyllä 2023. Vuoden 2024 alusta lin kunta on siirtynyt käyttämään Monetra Oulu Oy:n palkka- sekä matka- ja kulunhallinnan järjestelmiä: Personec F, ESS ja M2. Järjestelmävaihdoksen käyttöönottoprojekti käynnistyi alkuvuonna 2023. Käyttöönottoprojektiin osallistuivat lähes kaikki hallinto- ja talouspalvelut -toimialan työntekijät. Vuoden 2023 lopussa käynnistyivät Nepton työvuorosunnittelu- ja työajanseurantaohjelman sekä varhaiskasvatuksen järjestämisen tarpeisiin Tiera Vesseli -palvelun käyttöönottoprojektit. Vuoteen 2026 mennessä sekä ICT- että talous- ja

henkilöstöhallinnon palveluiden osalta on siirrytty kokonaisasiakkuuksiin, myös järjestelmien osalta. Marraskuussa 2022 lin kunnanhallitus teki päätöksen lin kunnan toimimisesta isäntäkuntana kuntayhtymän purun ja sopimuksessa sovittujen isäntäkunnan vastatakseen ottamien tehtävien osalta. Purkamiseen liittyvien tehtävien hoitaminen jatkui tiiviinä läpi vuoden, mikä vaikutti erityisen paljon kunnan hallinto- ja talouspalveluiden ydintehtävien hoitamiseen, kuin myös kunnan muita toimialoja tukeviin tehtäviin. Maaliskuussa 2023 kunnassa otettiin käyttöön osana nykyistä tiedon- ja asianhallintajärjestelmää sähköinen allekirjoitus, joka mahdollisti kokouspöytäkirjojen ym. allekirjoittamisen sähköisesti. Lisäksi järjestelmään sisältyvä luottamushenkilöiden sähköinen kokous päivitettiin elokuussa 2023 uudempaan versioon aikaisemman version ylläpidon lakkaamisen vuoksi. Samassa yhteydessä sovitut asianhallintajärjestelmän versiopäivitys sekä pilvipalvelun käyttöönotto siirrettiin toteuttavaksi keväällä 2024. Päällekkäisistä käyttöönotoista johtuen sähköisen arkiston käyttöönotto on siirretty myöhempään ajankohtaan.

Elinvoimapalveluiden osalta toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti kehittämisen, kuntaviestinnän ja –markkinoinnin ja yrityspalveluiden osalta. Maankäytön osalta kaavoituskatsaus ja maapoliittinen ohjelma jäivät toteutumatta, mutta kaavat etenivät tavoitteiden mukaisesti vaikka aluearkkitehdin rekrytointi venyi ja resurssivaje oli ilmeinen. Strateginen yleiskaava eteni hyvin ja Seljänperän kaavahankkeen ja lin keskustan rannan alueen ideakilpailun käynnistämistä suunniteltiin. Lainvoiman sai neljä kaavaa ja lisäksi yksi kaava hyväksyttiin:

lin kirkonseudun asemakaavan muutos korttelissa 11 tontilla 3, Jakkukylän osayleiskaava 2040, Pentinkankaan asemakaavan muutos kortteleissa 312, 315, 325 ja 326, Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava sekä Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava (hyväksyty, ei lainvoimainen).

Yhdyskuntapalveluiden osalta huomion arvoista on tulojen positiivinen kehitys. Tähän vaikuttivat sekä tuulivoimaloiden rakennuslupamaksut että puunmyynti. Kokonaisuutta sekotti niin tulojen kuin kulujenkin osalta Kuivaniemen lämpövoimalan haltuunotto. Uuden organisaation käynnistäminen sekä toiminnanohjausjärjestelmän uudistaminen jäivät osittain kesken henkilöresurssien vuoksi. Strategisia liikennehankkeita onnistuttiin edistämään etenkin rautatieaseman aluevaraussuunnitelman osalta. Kiinteistöpalveluiden tavoitteita edistettiin kiinteistöselvityksen sekä Valtarin koulun, Nätteporin ja Kunnanviraston osalta. Ateria- ja puhtauspalveluiden tavoitteet prosessien kehittämisessä etenivät ja toiminnanohjausjärjestelmien käyttöä on laajennettu. Infra ja ympäristöpalvelut käynnistivät Illinsaaren kokonaissuunnitelman ja peruskorjasivat infraa tavoitteiden mukaisesti. Pitkän tähtäimen suunnitelmien laadintaa käynnistettiin omaisuudenhallintaa kehittämällä ja työ jatkuu vuoden 2024 aikana palvelusuunnitelmien myötä.

Investointimenot toteutuivat 79 prosenttisesti. Poikkeama talousarvioon oli noin 1,1 milj. euroa. Yleishallinnon ja vesiliikelaitoksen investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden investointivaraus toteutui budjetoitua vähäisempänä. Talousarviossa nimetyistä opetus- ja varhaiskasvatuksen investoinneista jäi toteutumatta aurinkopaneelien hankinnat johtuen kannattamattomasta takaisinmaksuaikaennusteesta. Alarannan koulun pihan kehittäminen edistyi suunnittelun osalta, mutta toteutus siirtyi vuodelle 2024. Teknisten palveluiden investointivaraus toteutui noin 700 t€ budjetoitua vähäisempänä. Talousarviossa mainituista investoinneista Tikkamäen kuntoilualueella on kehitetty, mutta hanke on osittain siirtynyt vuodelle 2024 kuten myös Kuivaniemen hiihtoreittien kunnostus. Merkittävimmät teknisten palveluiden investoinnit olivat Maalismaantien pyörätie sekä kunnallistekniikan peruseräparannushankkeet Kuivaniemellä ja Alarannalla sekä katu- ja tievalaistuksen rakentaminen. Sosiaali- ja terveyspalveluihin tehdyt investointivaraukset jäivät toteutumatta Pohteen vuokrakohteisiin epävarman jatkon ja sopimustilanteen vuoksi.

Mikä tietysti pitkäjänteisen taloudenpidon osalta on olennaisinta, voidaan todeta, että olemme pysyneet taloudellisen kestävän kehityksen tiellä. Haasteita on niin historian, nykytilan kuin tulevaisuudenkin osalta. Tiukka, mutta realistinen talousarvio piti. Isoimmat erät eli henkilöstökulut ja ostopalvelut ovat toteutuivat jopa ennakoitua paremmin, vaikka palkkaratkaisut ovat olleet

taloudellisesti kalliita. Maksutulot, joita erityisesti ovat nostaneet tuulivoimasta tulevat lupamaksut, ovat toteutuneet ennakoitua paremmin. Myös lin Energian osalta lisiverkon myynnin johdosta kirjattiin tuloja, tosin sitä vastaan tuli myös alaskirjaus eli kokonaisvaikutus oli käytännössä kunnalle neutraali. Tulojen osalta täytyy muistaa, että ne ovat kertaluontoisia eriä, joiden ei voi olettaa kehittyvän tasaisesti tähän tahtiin. Verotulot ovat kehittyneet positiivisesti verrattuna varovaisuuden periaatteilla tehtyyn budjettiin, mutta alkuvuoden todella positiivinen ennuste ei valitettavasti kantanut loppuun saakka taloustilanteen käännyttyä. Valtionosuudet taas toteutuivat ennakoidusti lukuun ottamatta ihan viime metreillä tullutta lukio-opetuksen valtionosuuksien negatiivista korjauserää. Verotulojen osalta on hyvä muistaa, että niiden kehittymistä tukee vielä hetken vanhat hännät, joiden varaan ei voi laskea jatkossa.

Vuoden 2023 oli 793 989 euroa ylijäämäinen. Se on alkuperäistä (280 t€) talousarviota yli 0,5M€ parempi. Tätä voidaan pitää erittäin hyvänä tuloksena eteenkin, kun otetaan huomioon yleinen talouskehitys ja varsinkin se, että jo edellinen vuosi oli varsin tiukka veto, kun -1,8 M€ alijäämäinen talousarvio saatiin käännettyä lähes 0,4 M€ ylijäämäiseksi. Myös lainoja saatiin maksettua pois 0,626 M€. Toki lainojen lyhennystahti erityisesti koko konsernin tasolla ja huomioiden pelkät peruskunnan investointitarpeet, olisi saanut olla nopeampikin. On hyvä muutoinkin huomioida, että kaikkienensa taloushaasteet ovat edelleen kovat ja kuluva vuosi 2024 tulee olemaan koko kuntakentälle ja myös lille erittäin haasteellinen.

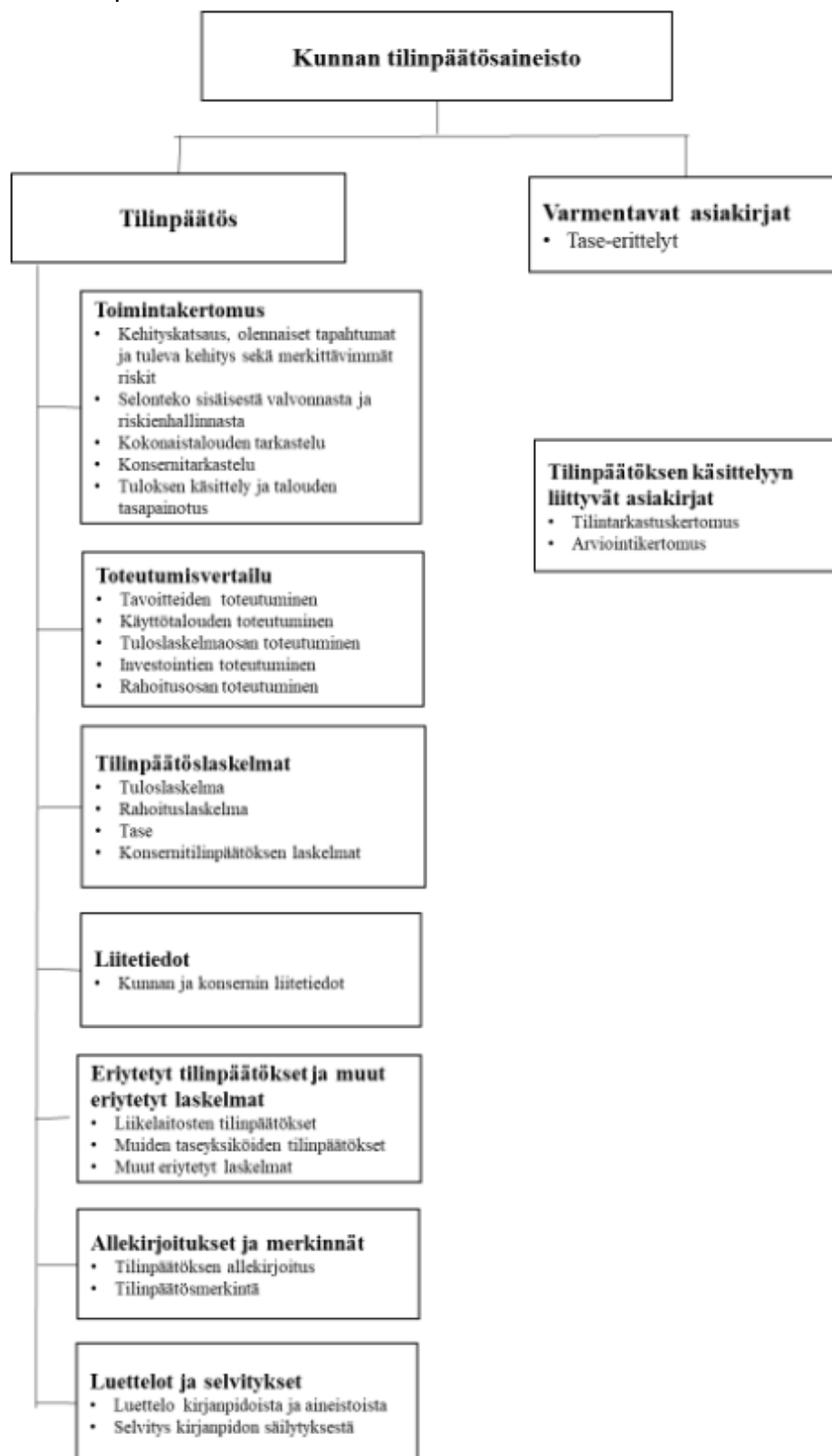
Kaikkienensa saimme siis tehtyä taloudellisesti positiivisen ja jopa budjettia paremman tuloksen, josta iso kiitos kaikille niin henkilöstölle, päättäjille kuin sidosryhmillekin. Tämä on ensiarvioisen tärkeää tulevaisuuden haasteiden ja myös tavoitteisiin vastaamisen kannalta. Yhtään ylimääräistä pelivaraa ei kuitenkaan ole ja muutokset ovat nykymaailmassa arvaamattoman nopeita.

lissä 21.3.2024

Marjukka Manninen

2.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan tilinpäätöskokonaisuutta kuvaa seuraava kaavio:

Tilivelvolliset toimielimet 2023, toimielinten tilivelvolliset jäsenet

<p><u>Kunnanhallitus 31.5. saakka:</u> Ilkka Pakonen, puheenjohtaja Teijo Liedes, 1 varapj. Hannu Kaisto, 2. varapj. Reijo Kehus Noora Huotari Helka Tapio Petri Hyvönen Heli-Hannele Haapaniemi Petri Tervonen Leena Tiiro Inka Laurila</p>	<p><u>Kunnanhallitus 1.6. alkaen:</u> Teijo Liedes, puheenjohtaja Sanna Valaja, 1 varapj. Petri Tervonen, 2. varapj. Reijo Kehus Noora Huotari Helka Tapio Hannu Kaisto Petri Hyvönen Aila Paaso Risto Säkkinen Leena Tiiro</p>
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Eila Fäldt, puheenjohtaja Johannes Tuomela, varapuheenjohtaja Simo Paakkola Eija Alaraasakka Johanna Ruottinen Ville Nikkinen</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Pekka Nevalainen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Jani Ojala, 12.12. saakka Aila Paaso</p>
<p><u>Yhdyskuntalautakunta:</u> Sanna Valaja, puheenjohtaja Mika Hast, 1 vpj. Jarmo Lauri, 2 vpj Taina Häkkinen Mika Jutila Harri Sanaksenaho Kirsti Keränen Eila Fäldt Seppo Keltamäki</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Minna Paakkola, puheenjohtaja, 19.2. saakka Kehus Reijo, puheenjohtaja 21.3. alkaen Leena Tiiro, 1 vpj. Pirjo Klasila, 2 vpj. Pekka Koskela Pekka Nevalainen Veliheikki Hyvärinen Aila Paaso Katja Torvinen Juho-Jussi Heinäaho, 21.7. saakka Sauli Keltamäki, 26.9. alkaen</p>
<p><u>lin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Noora Huotari, 1. vpj., 17.2.2022 saakka, Olli Kaleva 26.9.2022 alkaen Annika Peltovuoma, 2. vpj. Jari-Jukka Jokela Jukka Jussila Sirpa Varanka Veliheikki Hyvärinen Ville Veijola Aila Wiik</p>	<p><u>Rakennuslautakunta:</u> Eero Alaraasakka, puheenjohtaja Sauli Keltamäki, 1. vpj. Petri Hyvönen, 2. vpj. Arto Junes Mervi Jyrkäs Satu Nevatalo Ville Veijola Maire Turtinen Inka Laurila</p>
<p><u>Hyvinvointilautakunta:</u> Sirpa Varanka, puheenjohtaja Johanna Jakku-Hiivala, 1. vpj. Jari-Jukka Jokela, 2. vpj. Jarkko Kärki Satu Sassi Jaska Kakko Heli-Hannele Haapaniemi Juho Kaakinen, 10.1. saakka Jussi Kurttila, 7.2. alkaen Pertti Huovinen</p>	

Tilivelvolliset luottamushenkilötoimielimet

Kunnanhallitus
Lautakunnat
Johtokunta

Tilivelvolliset viranhaltijat:

kunnanjohtaja Marjukka Manninen
hallinto- ja talousjohtaja Virpi Kolehmainen
hyvinvointijohtaja Janne Puolitaival
sivistysjohtaja Tuomo Lukkari
yhdyskuntajohtaja Eelis Rankka

Tilivelvollinen liikelaitoksessa:

yhdyskuntajohtaja Eelis Rankka

2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

(Lähde: VM kuntatalousohjelma syksy 2023, VM taloudellinen katsaus 12/2023, VM kirjanpitoyksikön TP23 03/2024 ja Kuntaliitto 12/2023)

Valtiontalous ja talouden kehitys

Suomen talouden tilanne oli loppuvuonna heikko, ja bruttokansantuote (bkt) supistui -1,0 prosenttia vuoden takaisesta. Taloustilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita huonompi, ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Investointien ja kotitalouksien kulutuksen vähenemisen takia Suomen talous kääntyi taantumaan vuonna 2023. Huonoin tilanne oli rakentamisessa.

Julkiseen sektoriin taloustaantumana voimakkaimmat vaikutukset välittyvät viiveellä. Julkinen talous onkin heikoimmillaan vuosina 2024 ja 2025. Julkisen talouden alijäämä ylittää tuolloin EU:n kolmen prosentin viitearvot ja Suomi mitä todennäköisimmin joutuu liiallisen alijäämän menettelyyn. Tilanne on hyvin kiusallinen hallitukselle, jonka politiikan ykköstarve on julkisen talouden sopeuttaminen.

Taloukskasvun hiipuminen on erittäin haitallista julkiselle sektorille. Tehtyjen työtuntien väheneminen, kulutuksen kasvun sekä yritysten kannattavuuden hiipuminen näkyvät suoraan verotuloissa. Verokertymiin iskee myös työttömyysvakuutusmaksun alentaminen vuodesta 2024 lähtien. Julkisen sektorin verotulojen kasvu onkin pienentynyt kansantalouden tilinpidon aikaisemmista ennusteista. Kokonaisveroaste laskee sekä valtiovarainministeriön että Suomen Pankin ennusteissa noin parilla prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Paikallishallinnon verotuloennusteet lähivuosille eivät kuitenkaan ole muuttuneet viime syksystä kovinkaan paljon.

Suunnitelluista sopeutustoimista huolimatta julkiset menot kasvavat lähivuosina voimakkaasti. Menot eivät ole kasvaneet valtiovarainministeriön ennusteissa suhteessa viime syksyyn, mutta taloukskasvun hidastuminen vaikuttaa vahvasti bruttokansantuotteeseen suhteutettuihin tunnuslukuihin. Julkiset menot yltävät vuonna 2024 noin 55 prosenttiin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Menoja kasvattavat muun muassa eläkkeiden indeksikorotukset, sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarpeen sekä korkomenojen kasvu, hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen ja puolustushankinnat.

Jos taantuma väistyy ja talous alkaa kasvaa vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyy vaimeaan kasvuun ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee investointeja samoin kuin investoinnit energiasiirtymään ja puolustukseen. Vuonna 2024 bkt kasvaa 0,7 prosenttia. Kasvu vahvistuu 2,0 prosenttiin vuonna 2025 ja 1,6 prosenttiin vuonna 2026.

Maailmantalouden kasvunäkymien heikentyminen välittyy myös Suomen vientikysyntään. Monet ennustelaitokset ovatkin laskeneet vuoden 2024 kasvuennusteen nollan tuntumaan. Teollisuuden ja

erityisesti rakentamisen luottamus kyntää yhä heikoissa lukemissa. Taloustaantumien arvioidaan kestävän odotettua pidempään, joten kasvu käynnistyy vuoden 2024 aikana varsin jähmeästi. Osa ennusteista ennakoivat ensi vuodelle jopa talouskasvun supistumista. Tyypillisemmällä ensi vuodelle odotetaan 0–0,8 prosentin bruttokansantuotteen kasvua. Voimakkaimmin ennusteissa vaihtelee arvio viennin määrän kehittymisestä. Kasvua herättelee ensi vuoden puolella paitsi nettovienti niin myös yksityinen kulutus.

Talouskasvun mahdollinen piristyminen ei nojaa ensi vuonna myöskään investointien kasvuun, sillä viennin heikkous, korkotaso ja asuinrakentamisen alakulo ennakoivat investointien supistumista vielä jonkin aikaa. Tuotannollisia investointeja voisivat käynnistää sekä korkojen lasku että odotettua pirteämpi vientikehitys. Myös puolustusteollisuuden ja vihreän siirtymän investoinneissa on suurta potentiaalia kasvattaa kokonaisinvestointeja. Asuntorakentamisen piristymisen ennakoitaan ajoittuvan vuoden 2024 jälkipuoliskolle. Asuntojen kysyntää kasvattaa erittäin ripeästi kasvanut maahanmuutto ja voimakkaana jatkunut maan sisäinen muuttoliike.

Kuntatalous

Vuoden 2023 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien talouden tilanne oli odotetun vahva, joskin vertailua aiempiin vuosiin vaikeuttaa sote-uudistus. Vuosikate vahvistui 790 miljoonalla eurolla 4,24 miljardiin euroon, ollen koko 2000-luvun vahvin. Vuosikate riitti kattamaan selvästi sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos, 1,8 miljardia euroa, oli myös hyvin vahva. Tämän seurauksena taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 1,9 miljardilla eurolla 16,81 miljardiin euroon.

Vahvan tuloksen taustalla on pääosin sote-uudistuksen ns. verohäntä, jonka vaikutus kuntien verotuloihin oli syksyn 2023 arvion mukaan yli miljardi euroa koostuen pääosin kunnallisverosta ja osin yhteisöverosta. Tämän lisäksi valtionosuuksien osalta on huomioitava, että sote-uudistukseen liittyvä valtionosuuksien vähennystarve kasvoi lopullisten laskelmien myötä noin 0,5 miljardilla eurolla, ts. kunnat saivat liikaa valtionosuuksia vuonna 2023. Edellä mainittu vuoden 2023 määrä tullaan vähentämään kuntien valtionosuuksista vuosina 2025–2027 sen lisäksi, että valtionosuuksien taso alenee pysyvästi em. määrällä vuodesta 2024 lähtien.

Kirjanpitolausuntokunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston 14.11.2023 antama oma-aloitteinen lausunto (139) sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksesta johtuvan ns. vapaaehtoisen kuntayhtymän peruspääoman muutoksen käsittelystä kunnan kirjanpidossa vaikutti tulosvaikutteisesti kuntien kirjanpitoon sekä tilinpäätökseen. Lausunnon mukaan kuntia koskevaa ohjeistusta hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja velkaerien kirjaamisesta sekä tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista sovelletaan myös niihin ns. vapaaehtoiisiin kuntayhtymiin, joiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toiminta siirtyy uudistuksessa hyvinvointialueelle. Hallituksen esityksen mukaan (HE 241/2020) pykälän tarkoituksena oli ehkäistä omaisuusjärjestelyistä aiheutuvan tulosvaikutuksen syntyminen. Kirjanpitolausuntokunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto oli antanut aikaisemmin lausunnon (128/2022) hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Tulorahoituksen vahvuus selittänee sekä, että lainamäärä jatkoi laskuaan toista vuotta peräkkäin, mikä on hyvin poikkeuksellista. Kuntien yhteenlaskettu lainamäärä väheni noin 250 miljoonalla eurolla 18,44 miljardiin euroon kun edellisvuonna vähennystä oli peräti 430 miljoonaa euroa. Sen sijaan rahavarat vähenivät peräti miljardilla eurolla, mikä vaikuttaa hieman ristiriitaiselta ottaen huomioon tulorahoituksen vahvuus. Rahavarojen huomattavaa vähentymistä selittänee osaltaan nettoinvestointien merkittävä, 1,66 miljardin euron, kasvu, mikä taas selittyy pitkälti luovutustulojen yli 1,5 miljardin euron vähenemisellä. Korkotason nousu on luultavasti myös vaikuttanut siihen, että kunnat eivät ole nostaneet uusia lainoja siinä määrin kuin aiempina vuosina korkojen ollessa matalia. Sen sijaan oletettavasti kunnat ovat käyttäneet aiempaa enemmän rahavaroja investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhennyksiin.

Inflaatiopiikki oli voimakkaimmillaan vuoden 2022 lopussa, minkä jälkeen inflaatio on kääntynyt vähitellen laskevalle uralle. Joulukuussa 2023 kuluttajahinnat nousivat 3,6 prosenttia edellisen

vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja vuonna 2023 keskimäärin 6,2 %. Kokonaisindeksistä energian hintojen muutos oli jo miinuksella, minkä lisäksi indeksiä laskee sähkön hintaindeksiin liittyvä tekninen korjaus. Myös ruuan hintojen nousu on tasaantunut. Elintarvikkeiden hintojen vuosimuutos oli lokakuussa neljän prosentin tuntumassa, kun alkuvuonna nousuvauhti oli vielä yli 15 prosenttia. Hintojen noususta iso osa tulee kuluvana vuonna korkokustannuksista ja palveluista. Suomen ohella inflaatio on maltillistunut kuluvan vuoden aikana muissakin kehittyneissä maissa.

Talouskasvun hiipuminen vuonna 2023 välittyi myös työllisyystilanteeseen, sillä työllisyyden vahvistuminen on päättynyt ja työttömyys on kääntynyt nousuun. Työttömyys on noussut erityisesti rakennusalaalla. Pitkäaikaistyöttömyys on yhä korkeammalla tasolla kuin ennen koronapandemiaa, mutta viime kuukausina pitkäaikaistyöttömien määrä ei ole lisääntynyt.

Heikentyneestä työllisyystilanteesta kertovat myös avoimien työpaikkojen määrän lasku, lomautusten kääntyminen nousuun sekä tehtyjen työtuntien väheneminen. Lomautettuja oli lokakuussa selvästi enemmän kuin ennen koronapandemiaa. Varsin moni ala kärsii kuitenkin edelleen ammattitaitoisen työvoiman puutteesta. Se vaimentanee yritysten lomautuksia ja irtisanomisia heikkenevässä suhdanteessa. Julkisen sektorin työllisyys poikkeaa yleisestä kuvasta, sillä siellä työllisten määrä on lisääntynyt.

Valmisteilla oleva TE-palvelu uudistus on tuomassa kunnille uusia tehtäviä. TE-palvelu uudistuksen valmistelua jatkettiin vuoden 2023 aikana työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Kunnat vastaavat tulevien työllisyysalueiden valmistelusta ja valtakunnallisella toimeenpano-ohjelmalla tuetaan kuntia uudistuksen toimeenpanossa. Toimeenpano-ohjelma valmisteltiin laajassa valmisteluverkostossa, jossa olivat mukana kaikki uudistuksen keskeiset toimijat ja sidosryhmät sekä henkilöstön edustajat. Valmistelua ohjaava tavoite on hallittu siirtymä, mikä tarkoittaa, että kaikki keskeiset toiminnot ja palvelut ovat toimintavalmiina, kun palvelujen järjestämistä vastuu siirtyy kunnille ja työllisyysalueille 1.1.2025.

Valtionosuudet

Kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,1 mrd. euroa vuonna 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 3,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut 0,6 mrd. euroa. Kuntien valtionosuudet pienenevät -19,4 % eli -0,7 mrd. euroa 3,6 miljardista 2,9 miljardiin euroon kahdessa vuodessa, vuodesta 2023 vuoteen 2025. Luvut eivät sisällä TE-uudistuksen vaikutusta 2025 alkaen tai muita laskentatekijöiden muutoksia. Kehyskauden lopussa vuonna 2027 kuntien peruspalvelujen valtionosuudet ovat noin 3,5 mrd. euroa. Peruspalvelujen valtionosuutta korottavat vuonna 2025 työvoimapalveluiden järjestämistä vastuu siirto kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Vastaavasti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet alenevat reaalisesti hieman kehyskaudella oppilas- ja opiskelijamäärien alenemisesta johtuen.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus laskee vuonna 2024 vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla noin 2,5 mrd. euroon. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta sekä sen vuoksi valtionosuuteen tehtävistä korjauksista. Jotta kuntataloudesta siirtyisi uudistuksen yhteydessä yhtä paljon kustannuksia ja tuloja, tulee tämän hetken arvion mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähentää vuodesta 2024 alkaen pysyvästi noin 224 milj. euroa. Siirtyvien kustannusten ja tulojen tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan vuoden 2023 osalta takautuvasti vuosina 2024 ja 2025, minkä vuoksi peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 112 milj. euron määräaikainen vähennys kyseisinä vuosina. Vähennyksen määrä tarkentui vasta marraskuussa 2023, kun sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat päivitettiin lopullisiksi vuoden 2022 verotuksen valmistuttua.

Kuntien marraskuinen ns. *Black Friday* näkyy valtiovarainministeriön kuntahallinnon ennusteessa valtionosuuksien reippaana laskuna vuodesta 2025 lähtien. Ennusteessa kuntien valtionosuuksia pienentää paitsi vuoden 2022 verotietojen valmistumisen vaikutukset sote-siirtolaskelmaan niin myös

kuntien valtionosuuksien kasvua 2024–2027 hidastava indeksijarru.

Sote-uudistuksessa tunnistettiin heikosti se, että uudistus samalla muuttaa rajusti myös kuntien tulorakennetta. Tunnistettiin, että kunnan verotulot yhteensä pysyvät lähes ennallaan, mutta kunnallisverojen suhteellinen merkitys pienenee selvästi ja muiden veromuotojen kasvaa ja että valtionosuuksien suhteellinen merkitys pienenee huomattavasti erityisesti pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Jatkossa kuntien on pärjättävä entistä voimakkaammin omilla verotuloillaan. Kuntien rahoitusvajatta kompensoidaan lainanotolla, joten näin ollen kuntatalouden suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy niin kuntien tehtäviä ja rahoitusta lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä. Hallitusohjelman toimenpiteistä osa täsmentyy jatkovalmistelussa, esimerkiksi perusopetuksen vahvistamiseen osoitettava lisäys ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin osoitettavan leikkauksen kohdentaminen. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen on vuonna 2024 hieman kuntataloutta vahvistava. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 milj. euroa vuonna 2024. Toisaalta hallitusohjelman mukainen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen vahvistaa kuntataloutta arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024.

Hallitusohjelma sisältää myös monia kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025, ja uuden lainsäädännön tulla voimaan 1.1.2026. Myös TE-palveluiden rahoitusmallia tarkistetaan ja työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään.

Lisäksi kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus on käynnistänyt kuntien normituksen keventämishallituksen, johon kytketään kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvin osin.

Verotulot

Verohallinnon vuonna 2023 keräämien verojen nettokertymät olivat yhteensä 81,56 miljardia euroa, joka oli 0,1 miljardia euroa (+0,1 %) enemmän kuin vuonna 2022. Henkilöasiakkaiden tuloverokertymä nousi 0,9 miljardia euroa (+2,6 %). Arvonlisäverokertymä kasvoi vain niukasti (+ 0,4 %) vuodesta 2022. Yhteisöverokertymä laski vuonna 2023 selkeästi (-9,4 %), mutta on hyvä muistaa, että yhteisöveron kohdalla kalenterivuosi-kohtaisessa verokertymässä on paljon veronmaksun ajoittumiseen liittyviä sekä muita satunnaismuuttujia, joten vertailukelpoisuuden saamiseksi yhteisöveroa kannattaa tarkastella aina verovuosi-kohtaisesti.

Käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024.

Oman alueen taloudellinen kehitys

Alueiden talouden ja työllisyyden tilanne on heikentynyt ja useilla alueilla ovat odotukset lähitulevaisuudesta apeat. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset heikentävät tilannetta monilla toimialoilla, korkea korkotaso ja hintojen nousu näkyvät kulutuksen hiipumisena, ja varsinkin rakentamisen toimialan vaikeudet heijastelevat sekä aluetalouteen että työllisyyteen. Myös metsäteollisuuden sopeutustoimilla on suuria alueellisia vaikutuksia. Talouskehityksen alakulosta odotetaan kuitenkin lyhytaikaista ja ensi vuoden syksyn osalta näkymät ovat jo kirkastuneet.

Tällä kehyskaudella kuntien kiinteistökantaan kohdistuu etenkin sote-uudistuksen seurauksena tarve uudelleenjärjestelyihin, joilla tulee olemaan vaikutuksia kuntatalouteen. Hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään julkisen sektorin tilaohjelma, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tilakustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin. Kuntien on lisäksi mahdollista saada sote-uudistukseen liittyvistä omaisuusjärjestelyjen kustannuksista korvausta tietyin ehdoin.

Pohjoisen geopoliittinen tilanne on muuttunut. Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuraavan Nato-jäsenyyden, energiakriisin ja huoltovarmuuden korostumisen myötä pohjoisen painoarvo on kasvanut merkittävästi. Tämän lisäksi osaamiseen perustuvan kasvun ja vihreän siirtymän asettamien vaatimusten myötä katseet ovat kääntyneet pohjoiseen vahvasti jo aiemmin.

Pohjoisen toimijat (maakuntaliitot, kaupungit, korkeakoulut, kauppakamarit ja yrittäjäjärjestöt) ovat yhdessä tunnistanee, että pohjoisen mahdollisuuksien hyödyntäminen on koko Suomen etu. Siksi esitämme yhdessä, että tulevaan hallitusohjelmaan kirjataan Pohjoinen ohjelma – kasvua, turvallisuutta ja yhteistyötä.

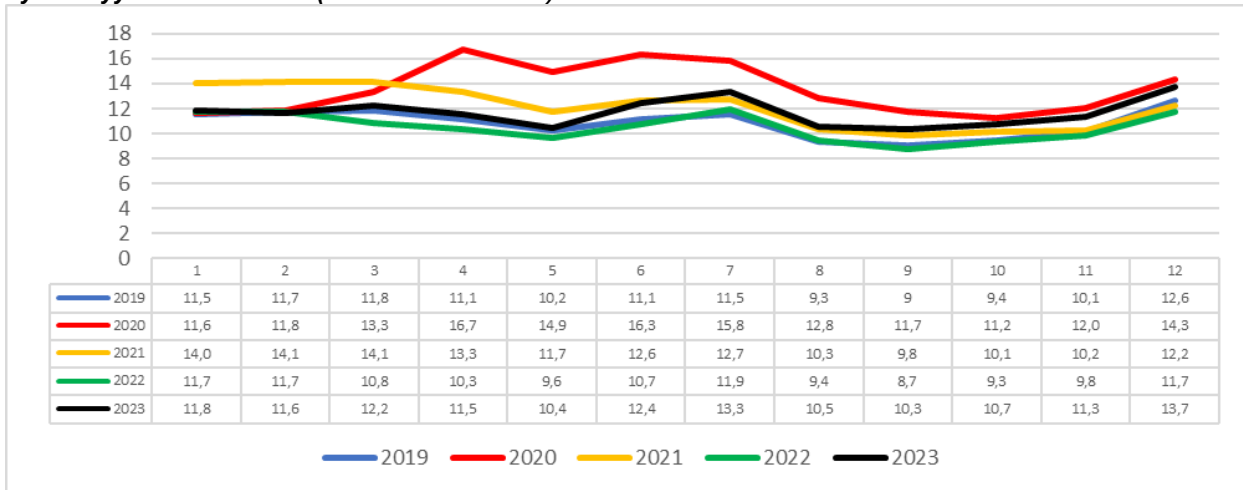
Ohjelma vahvistaa Suomen geopoliittista asemaa ja kestävästä kasvua hyödyntämällä pohjoisen osaamista, energiaa, logistiikkaa, luonnonvaroja ja ainutlaatuista asennetta. Se luo strategiset raamit tavoitteelliselle yhteistyölle Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan välillä sekä rahoittaa investointeja, joilla pohjoinen tuottaa kasvua ja turvallisuutta Suomeen, Eurooppaan ja maailmaan.

Oulun seutu on pohjoisen, kulttuurin, tieteen ja sivistyksen kehto. Oulussa kansainvälinen yliopistoyhteisö, yritykset ja kaupunkilaiset ovat tiiviissä ja elävässä vuorovaikutuksessa, mikä luo kaupunkiin innovatiivisen ja tulevaisuusorientoituneen tekemisen meiningin. Oulu on kansainvälisesti tunnettu vetovoimaisena, kansainvälisenä, eloisana ja positiivisena yliopistokaupunkina. Tiivis kaupunkikeskusta mahdollistaa hiilineutraalin arjen ja vilkkaan sosiaalisen elämän sekä toimivat palvelut. Korkeakoulujen riittävä perusrahoitus, TKI-rahoituksen nostaminen ja vihreän siirtymän investoinnit vauhdittavat kestävästä kasvun innovaatioita. Energiaomavaraisuuden vauhdittaminen, pohjoisten mineraalien kestävä hyödyntäminen ja digitalisaation edistäminen sekä 6G-tekniikan kehittäminen ovat esimerkkejä pohjoisista ratkaisuista. Oulun seudun tiedepuistohankkeet parantavat tuottavuutta ja digitaalisen terveydenhuollon osaamiskeskuksessa kehitetään ratkaisuja kestävästä hyvinvoinnin tuottamiseksi.

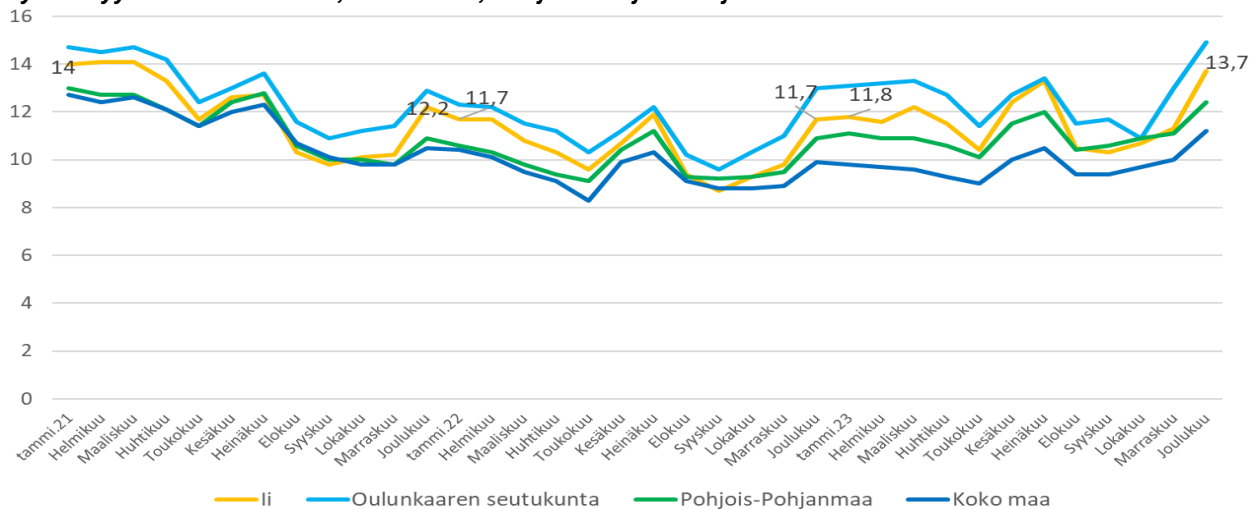
Pohjoinen ja Oulu tuottavat tulevaisuudessakin kasvua, hyvinvointia ja turvallisuutta paitsi Suomessa ja suomalaisille, myös laajemmin.

2.2.3.1 Työllisyys

Työllisyyden positiivinen kehitys kääntyi vuoden 2023 keväällä laskuun. Keskimääräinen työttömyysaste lissä vuonna 2023 kuukaudessa oli 11,6 % (490 työtöntä työnhakijaa). Suurimmillaan työttömyysaste oli joulukuussa 13,3 % (577) ja alimmillaan syyskuussa 10,3% (435), kun vuonna 2022 keskimääräinen työttömyysaste kuukaudessa oli 10,5 % (438), suurimmillaan heinäkuussa 11,9 % (498) ja alimmillaan syyskuussa 8,7 % (364). Työttömien kuukausittainen keskimäärä kasvoi lähes kaikissa kategorioissa. Eniten työttömiä vuonna 2023 oli miesten (ka 316/kk) ja yli 50-vuotiaiden (ka 205/kk) keskuudessa. Eniten työttömyysaste nousi vuoden takaisesta tilanteesta joulukuussa, kasvua edellisvuoden vastaavaan tilanteeseen 2,0 %, jolloin työttömiä oli 87 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Alueen heikentynyt työllisyystilanne näkyi lissä myös työttömistä lomautettujen määrän merkittävänä kasvuna. Lomautettujen määrä oli suurimmillaan joulukuussa 125 henkilöä ja maaliskuussa 103 henkilöä ja pienimmillään elokuussa 47 henkilöä.

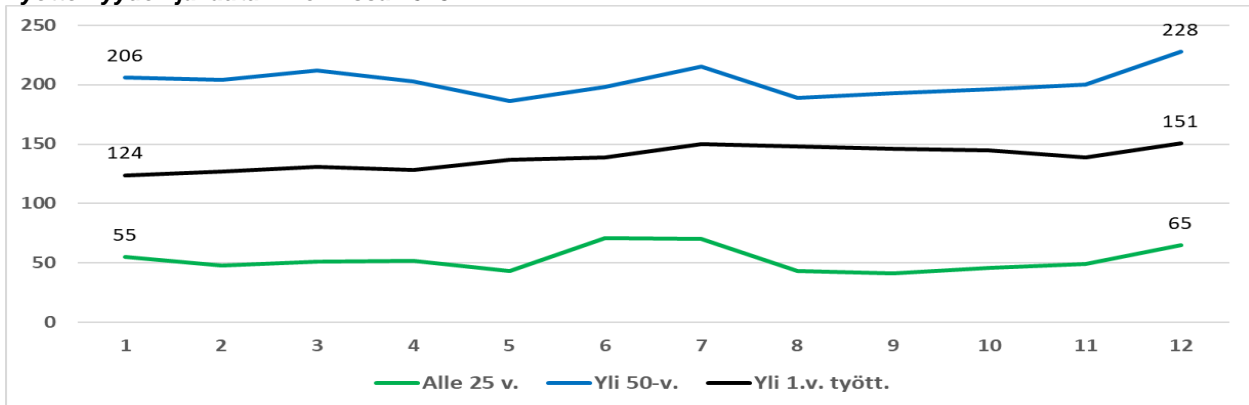
Työttömyysaste 2019-2023 (Lähde: ELY-keskus)

lin kunnan työllisyysaste pysytteli koko vuoden Oulukaaren seutukunnan työttömyysasteen alapuolella. Syys- ja lokakuussa lin työttömyysaste alitti Pohjois-Pohjanmaan työttömyysasteen. Edellisen kerran lin työttömyysaste alitti koko maan työttömyysasteen syyskuussa 2022.

Työttömyysaste 2022-2023: li, seutukunta, Pohjois-Pohjanmaa ja koko maa

Työllisyyskehitys lissä ja seutukunnassa keskimäärin kuukausittain 2021-2023

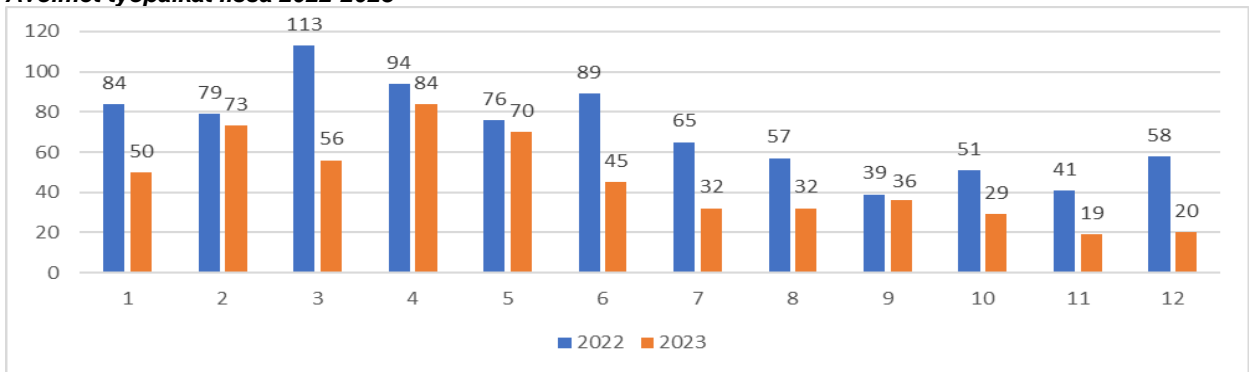
Vuosi	2021	2022	2023
avoimet työpaikat	61	71	66
työttömyysaste	12,1	10,5	11,6
työttömät työnhakijat	503	438	490
alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat	53	46	53
yli 50-vuotiaat työttömät työnhakijat	215	196	203
yli vuoden työttömänä olleet	150	131	139
työttömyysaste seutukunnassa	12,9	11,3	12,8
työttömät työnhakijat seutukunnassa	1 177	1 030	1 162

Työttömyden jakautuminen lissä 2023

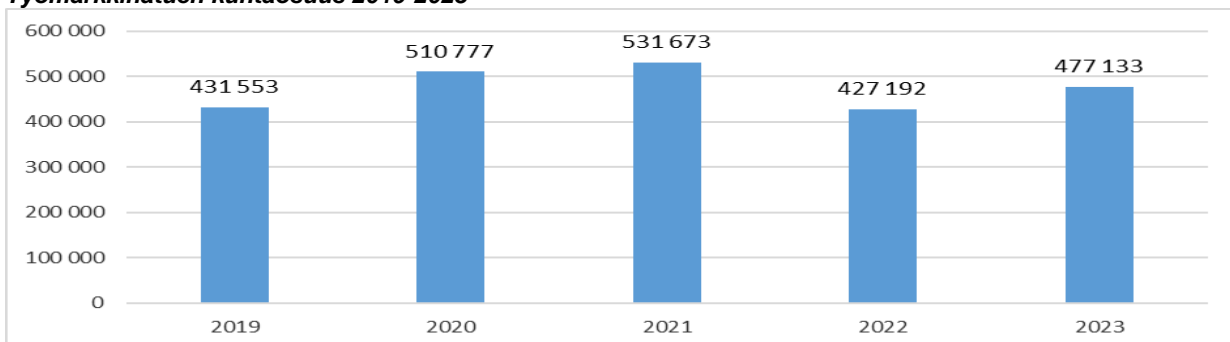
Avoimien työpaikkojen määrä väheni edellisvuodesta merkittävästi. Enimmillään työpaikkoja lissä oli avoinna toukokuussa (50) ja vähimmillään marraskuussa (19).

Avoimet työpaikat lissä 2022-2023

Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset nousivat edellisvuodesta 49 941 euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 2019-2023

2.2.3.2 Työllisyyden edistäminen

lin kunta on mukana maaliskuussa 2021 käynnistyneessä Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa, joka jatkuu 31.12.2024 saakka. Kuntakokeilun tavoitteena on lisätä työllisyyspalveluiden sujuvuutta ja vaikuttavuutta yhdistämällä uudella tavalla valtion ja kuntien työllisyyspalveluita. Kunnan työllisyyspalveluiden asiakkaina ovat marraskuusta 2023 alkaen olleet

kaikki alle 30-vuotiaat ja yli 30-vuotiaat Kelan työttömyysetuutta saavat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset työnhakijat. Osa kuntakokeilun JTYP-lain mukaisista palveluista on keskitetty Oulun kaupungin hoidettavaksi. Kuntakokeilussa on panostettu työnhakija-asiakkaiden työhaun alkuun tapaamalla asiakkaita kasvotusten ja kiinnittämällä huomiota asiakkaan palvelutarpeen arviointiin ja työhaun suunnitelmallisuuteen. Sosiaali- ja terveystyöpalveluiden järjestämistä vastuun siirtäyttyä vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle, asiakkaiden ohjaamisesta heidän tarvitsemiinsa ensisijaisiin palveluihin ennen työllistämistoimenpiteitä tuli aiempaa haastavampaa, mikä näkyi mm. pitkään työttömänä olleiden määrän kasvussa.

Kunnan työllistämispalveluihin kuuluivat edelleen myös muut nuorten ja pitkään työttömänä olleiden työllistämispalvelut: mm. työpajatoiminta, TYP-palvelut, työkokeilut, työhönvalmennus, palkkatuki-työllistäminen, koululaisten kesätyöllistäminen sekä työllistämistoimintaa harjoittavien yhteisöjen ja yritysten tukeminen ja työllisyyden kehittämiseen liittyvät hankkeet. Yhteistyössä sidosryhmien kanssa kunnan työllistämispalvelut koordinoivat, seurasivat ja kehittivät työttömien aktivointiin ja työllistymisen edistämiseen liittyviä palveluita ja toimintoja. Toukokuussa 2022 käyttöön otettu uusi työvoimapalvelumalli on kuitenkin rajoittanut valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti kuntien TE-palveluiden kehittämistyötä, koska lakisääteiset kirjaamisvelvoitteet ovat sitoneet resursseja muusta työstä. Yritysyhteistyön kehittäminen yhteistyössä lin Micropolis Oy:n yrityspalvelujen kanssa tiivistyi. Vuoden 2023 alusta lukien myös kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä vastuu siirtyi kunnalta Pohteen hyvinvointialueelle ja kuntouttavan työtoiminnan osuus työllistämistä edistävänä palveluna merkittävästi väheni.

Valmistelut TE-palveluiden pysyvästä siirtymisestä kuntiin vuoden 2025 alusta käynnistyivät jo vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 aikana valmisteltiin Oulunseudun kuntakokeilukuntien ja Oulunkaaren seutukunnan muiden kuntien kanssa yhteistyössä TE-alueuudistusta. Oulun alueen yhteistoimintasopimus, jossa ovat mukana Oulun kaupunki, Hailuodon kunta, lin kunta, Kempeleen kunta, Limingan kunta, Lumijoen kunta, Muhoksen kunta, Pudasjärven kaupunki, Tyrnävän kunta, Utajärven kunta ja Vaalan kunta, ja jossa Oulu toimii vastuukuntana, vahvistettiin 16.10.2023 ja toimitettiin Työ- ja elinkeinoministeriölle. Sopimuksella sopijapuolet sitoutuivat toteuttamaan yhdessä Oulun työllisyysalueena julkisia työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen järjestämislain (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä) mukaisesti. TE-uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä sekä lisää työ- ja elinvoimapolkujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipolisuuksia. Tavoitteena on jatkossakin tarjota lähipalveluja työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille. Valmistelutyö jatkui vuoden 2023 loppuun asti ja jatkuu tiiviinä myös vuonna 2024.

Kunta työllisti palkkatuella omiin yksiköihinsä vuonna 2023 yhteensä 53 henkilöä (18,73htv), joista kunnan velvoitetä työllistämisen piiriin kuuluvia 17 (4,73htv) ja 10 (3,41htv) alle 29-vuotiaista nuorta. Palkkatuella työllistetyistä 22,7 % oli naisia ja 77,3 % miehiä. Alle 29-vuotiaita heistä oli 18,9 %, 29–39-vuotiaita 13,2 %, 40–49-vuotiaita 20,8 %, 50–59-vuotiaita 15,1 % ja yli 60-vuotiaita 32,1 %. Viisikymmentä vuotta täyttäneiden osuus kaikista työllistetyistä oli 47,2 %.

Vuonna 2023 kesätyöllistäminen koski vuosina 2004–2007 syntyneitä iiläisiä koululaisia, opiskelijoita ja opiskelunsa aloittavia nuoria, ei kuitenkaan ylioppilaita eikä ammattiin valmistuneita tai työttömyysturvaan oikeuttavia nuoria. Kunta työllisti omiin yksiköihinsä yhteensä 79 nuorta. Lisäksi 96 nuorta työllistyi yrityksiin, yhdistyksiin ja seurakuntaan kesäseteli-tuella ja 9 nuorta pääsi kokeilemaan yritystoimintaa oman yrityssuunnitelman pohjalta Micropolis Oy:n yritysneuvojan sparraamina ja kunnan työllistämispalvelujen kesäyrittäjä-tuella. Vuonna 2023 tarjottiin kokeiluluonteisesti lisäksi seitsemälle 18-vuotta täyttäneelle nuorelle neljän viikon kesäharjoittelijan pesti muutamissa kunnan yksiköissä. Kunnan omiin ja kunnan tukemiin kesätöihin osallistui yhteensä 191 nuorta.

lin kylillä meidän porukasa ESR-hanke päättyi 31.8.2023. Hankkeella haluttiin synnyttää paikallista kohtaantoa työtehtävien ja työnhakijoiden välille, edistää osallisuutta, tukea työkykyä ja vahvistaa kylien elinvoimaisuutta. Hankkeessa rakennettiin kunnan työllisyyspalveluiden ja kolmannen sektorin

välille yhteistyömuotoja, tarjottiin yhdistystoimijoille tukea ja koulutusta työnantajana toimimiseen sekä pilotoitiin palkkatukityöllistämistä kolmannelle sektorille kansallisella palkkatuella. Hankkeessa tuotettiin iiläinen yhteisöllisen työllistämisen malli yhteistyössä Vision Factoryn palvelumuotoilijoiden kanssa.

Lisäksi vuonna 2023 valmisteltiin lin kunnan ja Micropolis Oy:n yhteistä ryhmähanketta työntajien ja työnhakijoiden kohtauttamisen edistämiseen, jolle haetaan rahoitusta Euroopan sosiaalirahastosta. Hankkeella pyritään rakentamaan uudenlaista palveluekosysteemiä vastaamaan TE-palveluiden uudistukseen ja paikallisiin tarpeisiin. Hankkeessa on tarkoitus kehittää vaikuttavampia toimintamalleja ja työkaluja sekä työnhakija-asiakkaiden osaamisen tunnistamiseen ja koulutus- ja urapolkujen tukemiseen että työnantaja-asiakkaiden osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseen ja muihin tarpeisiin. Hankehakemus tuli jättää Euraan 31.1.2024 mennessä.

2.2.3.3 Väestökehitys

väestö 31.12.	2020	2021	2022	2023	enn. 2024	enn. 2025	enn. 2026
lin kunta	9848	9915	9859	9768	9724	9679	9633
muutos hlö	2	78	-56	-91	-43	-45	-46

Tilastokeskuksen väestöennuste

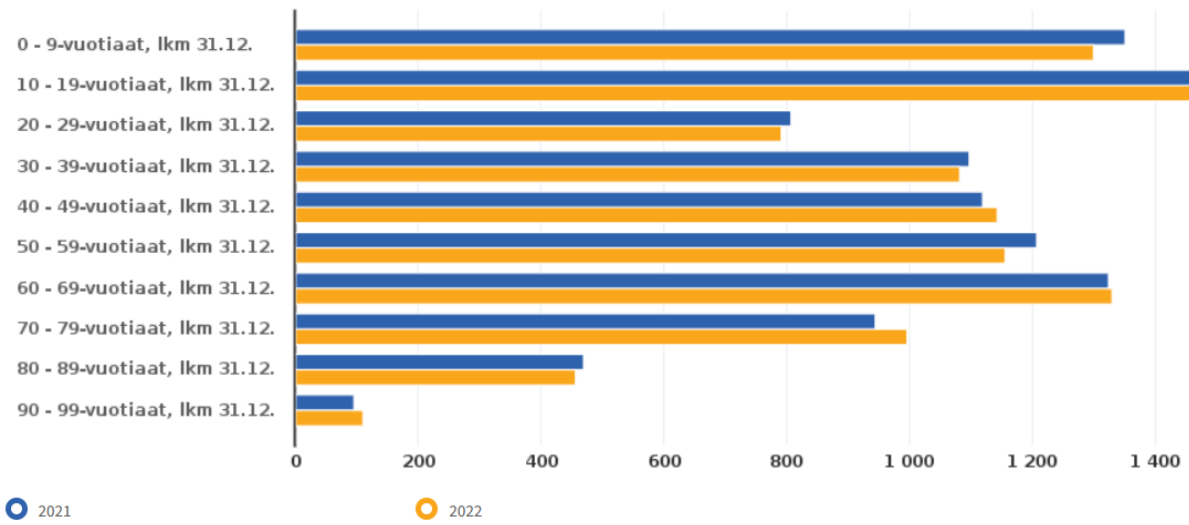
lin kunnan väestön kuolleisuus (92 henkilöä) ja syntyvyys (91 lasta) ovat lähes samansuuruiset eli luonnollista väestönlisäystä ei ole. lin kunnan kuntien välinen nettomuutto on muuttotappiollinen 95 henkilöä, mutta maahan muutto on ollut positiivinen 9 henkilön verran. Vuoden 31.12.2023 kunnan asukasmäärä oli 9768 asukasta, joka oli 91 asukasta vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tilastokeskuksen Paavo tilaston mukainen asukasluku

	2020	2021	2022
Asukkaat yhteensä (HE)			
91100 li Keskus (li)	6 544	6 626	6 627
91110 li Asemanseutu (li)	850	862	867
91140 Olhava (li)	359	342	323
91150 Yli-Olhava (li)	157	156	156
91210 Jakkukylä (li)	438	448	451
95100 Kuivaniemi Keskus (li)	879	849	812
95110 Kuivaniemi kk (li)	284	292	280
95130 Hyryoja (li)	129	125	120
95160 Oijärvi-Lamminperä (li)	172	168	170

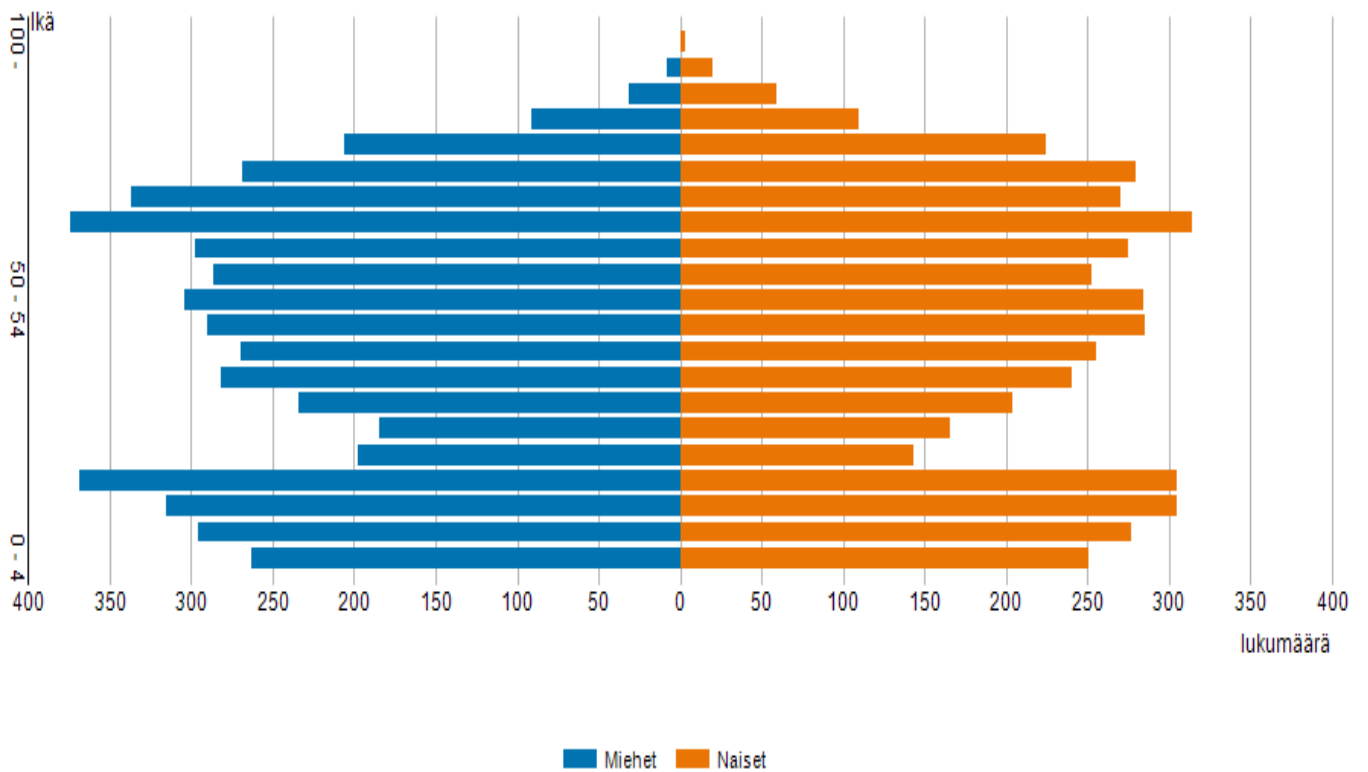
Väestö on kasvanut lin keskustassa kolmen vuoden aikana 83 henkeä. Eniten väestö on vähentynyt Kuivaniemen keskustan alueelta 67 henkeä.

lin kunnan väestön ikärakenne:

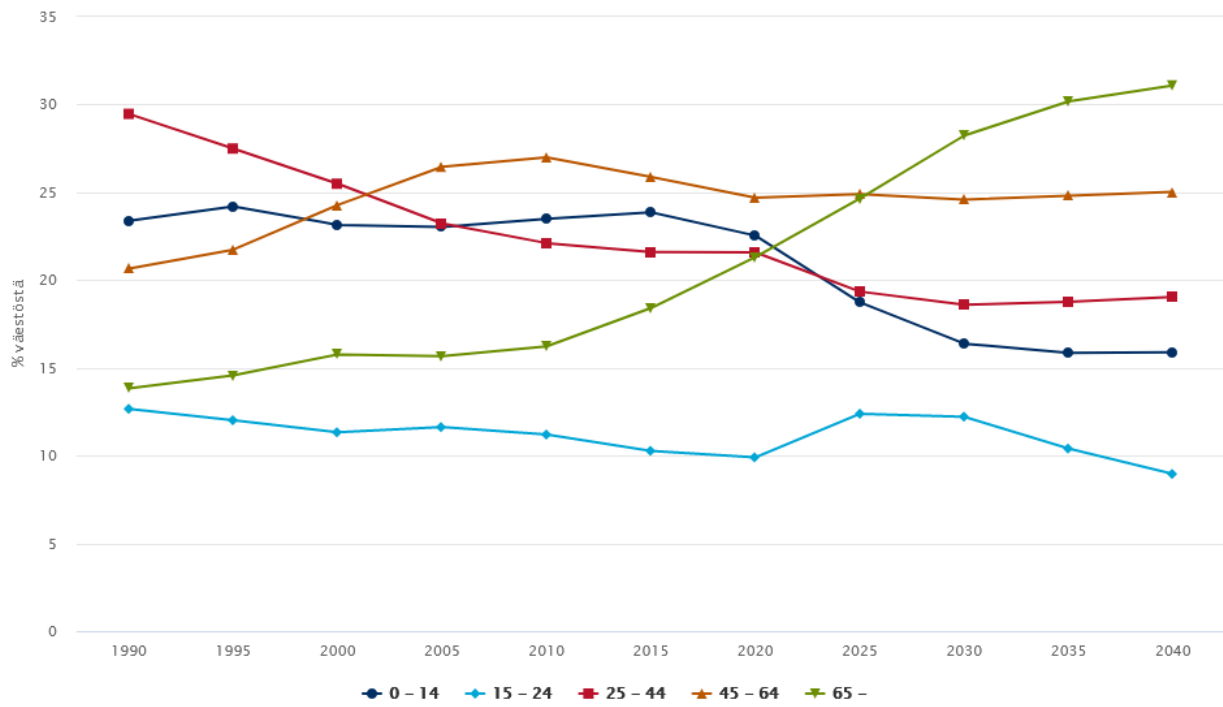

(Sotkanet)

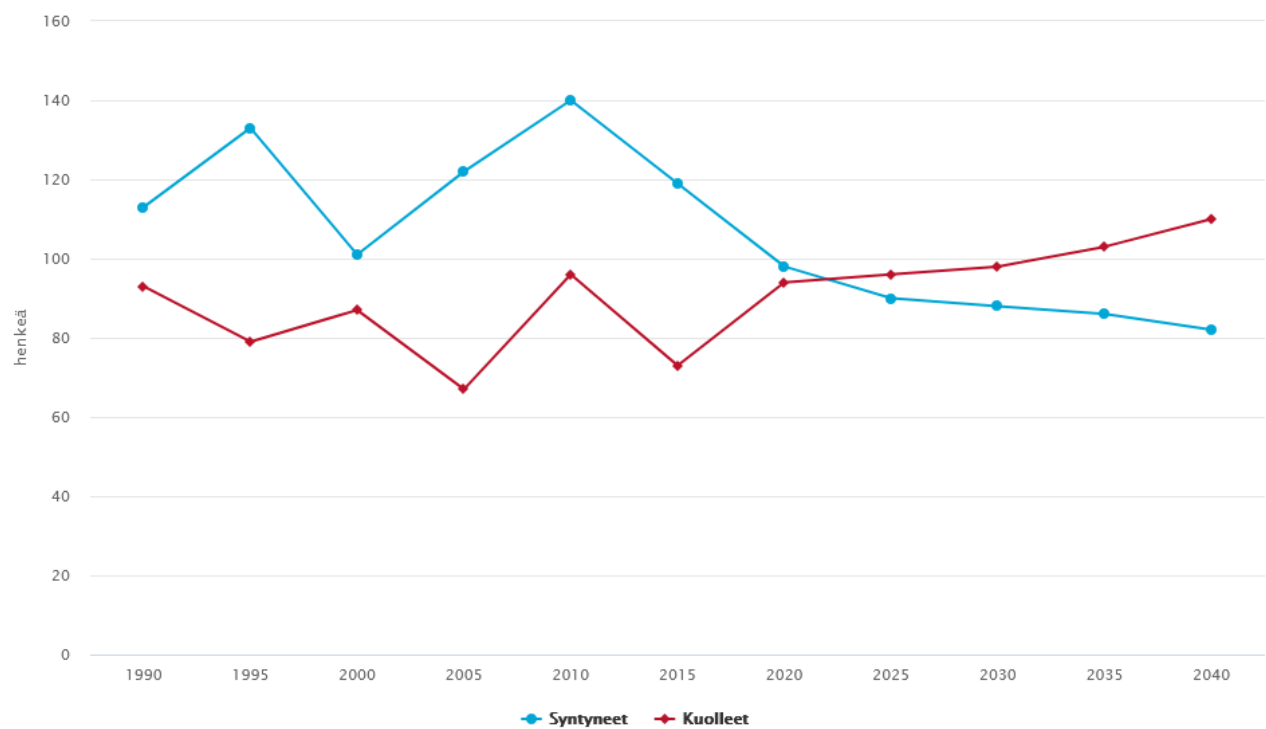
Seuraava ennuste pohjautuu Tilastokeskuksen 2021 väestöennusteeseen väestöstä 31.12.2030.

Väestön ikärakenne, toteutunut ja ennuste li 1990–2040

Syntyneet ja kuolleet, toteutunut ja ennuste li 1990–2040

2.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

lin kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 talousarvion 28.11.2022 § 313. Alkuperäisen talousarvion ylijäämä oli 0,280 miljoonaa euroa. Vuoden aikana tehdyn talousarviomuutoksen jälkeen talousarvion ylijäämä kasvoi 1,750 miljoonaan euroon. Määrärahamuutos perustui Kuntaliiton laatimaan verotuloennustekehikkoon, jonka mukaan verotuloja kertyi 1,470 miljoonaa euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu.

Vuoden 2023 aikana merkittävimmät poikkeamat toimintatuloissa talousarvioon verrattuna olivat myynti- ja maksutuotoissa sekä tuet ja avustukset -tiliryhmissä. Myyntituotot ylittyivät noin 0,849 miljoonaa euroa, maksutuotot 0,205 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset 0,18 miljoonaa euroa. Budjetoimattomia myyntituottoja kertyi lin Energia Oy:n ylimääräisestä 0,650 miljoonan euron tuloutuksesta energian ostoista kunnan omistamista voimalaitoksista. Lisäksi myyntituloja nosti perusopetuksen yhteistoimintakorvaukset, jotka on kohdistettu myyntisuoritusten tiliryhmään. Yhteistoimintakorvaukset ylittivät talousarvion 0,116 miljoonalla eurolla. Talousarviota laadittaessa tuet ja avustukset -tiliryhmään on sisällytetty hankerahoitusten osalta jo tiedossa olleet, myönnettyt rahoitukset. Tuot ja avustukset ylitys selittyy pääosin hallinto- ja elinvoimapaalveluiden päättyneiden hankkeiden tuloutuksesta tilinpäätösvoodelle. Kaikkiaan toimintatuloja kertyi 0,903 miljoona euroa enemmän kuin talousarviossa.

Vuoden 2023 toimintakulut ylittivät talousarvion mukaiset kulut 0,823 miljoonalla eurolla. Kuluja nosti Kuivaniemen kaukolämpölaitoksen menot, jotka olivat yhteensä 0,741 milj. euroa ja joita ei oltu huomioitu talousarviossa. Lisäksi voodelle 2023 kohdistettiin budjetoimattomia vuoden 2022 sosiaali- ja terveyspalveluiden kuluja yhteensä 0,562 miljoonaa euroa. Oulunkaaren ky:n lakkautuminen ja kunnan toimiminen isäntäkuntana nostivat vuoden 2023 kuluja, mutta vastaavasti toimintatuotoissa on 0,278 miljoona euroa Oulunkaaren muilta kunnilla laskutettuja sosiaali- ja terveyspalveluiden kuluja. lin kunnan tulokseen jää sosiaali- ja terveyspalveluiden kuluista vain lin kunnan osuus. Palveluiden ostoissa suurimmat ylityksen talousarvioon nähden oli varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut (ylitys 0,264 milj. euroa) sekä ICT-palveluiden ostoissa (0,550 milj. euroa), joka johtuu ulkoisen palvelutuottajan kokonaisasiakkuuteen siirtymisestä ja siihen liittyen käynnissä olevasta muutosprojektista.

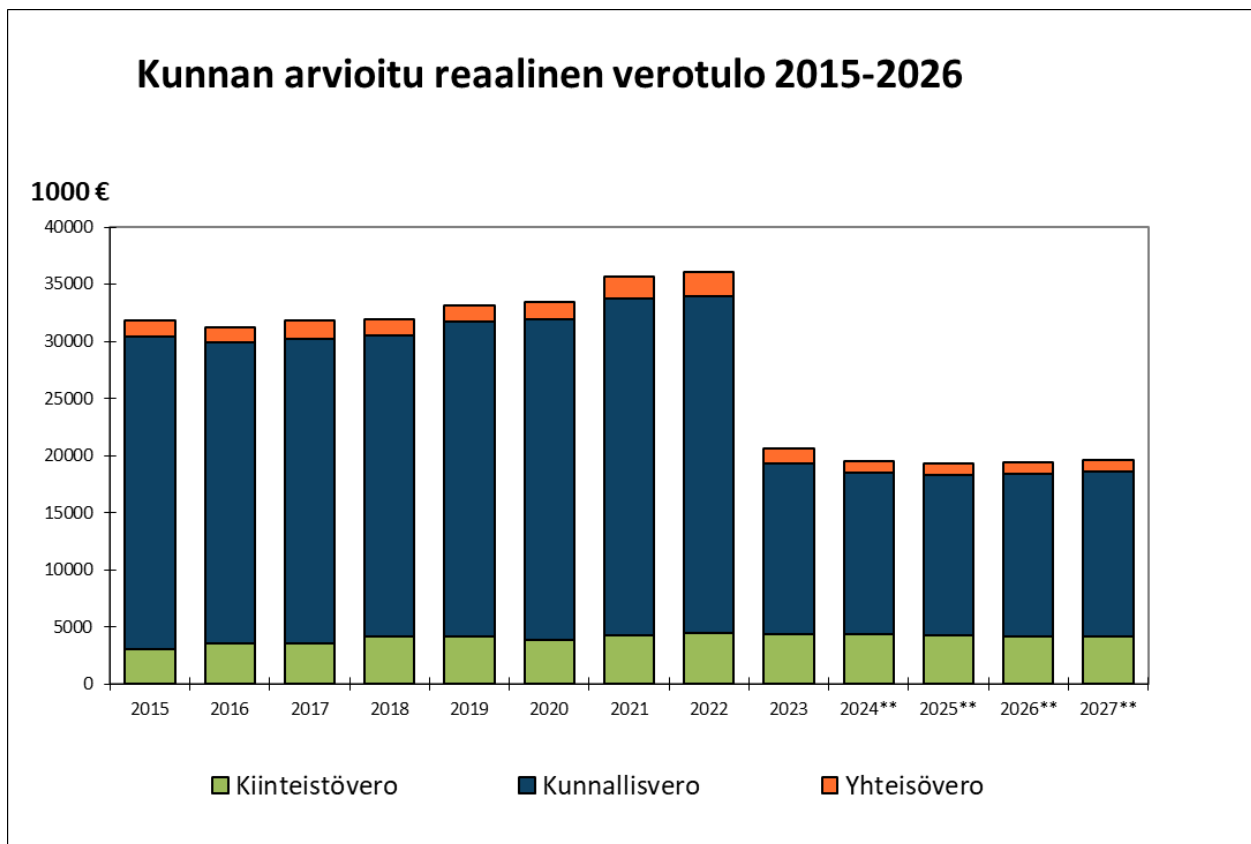
Huomattavaa on, että vuoden 2023 henkilöstökulut (sis. sivukulut) alittivat talousarvion yht. 0,345 milj. eurolla. Palkkatilit ylittyivät yhteensä 0,048 milj. eurolla, mutta henkilöstökorvauksia kertyi 0,208 milj. euroa, joka pienensi palkkatilien toteuman alitukseksi talousarvioon nähden 0,160 milj. euroon. Henkilöstösivukuluissa työnantajan lopullinen eläkemaksuprosentti oli pienempi kuin Kevan ilmoittama budjetointiprosentti. Näin ollen eläkemaksujen alitus oli 0,145 milj. euroa talousarvioon nähden. Yhteensä henkilöstösivukulut alittivat budjetin 0,185 milj. eurolla.

lin kunnan tuloveroprosenttia leikattiin sote-uudistuksen vaikutuksesta 21,50 %:ista 8,86 %:iin. Kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2022 tasolla. Kaikkiaan verotuloja kertyi lin kunnalle 23,038 miljoonaa euroa, joka oli 15,822 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Vuoden 2023 verotulokertymässä on vuosilta 2022 ja 2021 tilitettyjä jäännösveroja yhteensä 3,031 miljoonaa euroa. Jäännösverot on tilitetty kuntien korkeammalla jako-osuudella, joka oli käytössä ennen sote-uudistusta. Kiinteistöverotuottoja kertyi +0,088 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavasti yhteisöverotulot laskivat -0,737 miljoona euroa.

Verotulot 2021–2023 (1000 euroa):

tilivuosi/verolaji	2021	2022	2023
kunnallisvero	30.897	31.838	16.665
muutos%	6,8%	3,0%	-47,7%
osuus yhteisöveron tuotosta	2.049	2.226	1.489
muutos%	34,7%	8,7%	-33,1%
kiinteistövero	4.518	4.796	4.884
muutos%	13,1%	6,2%	1,8%
yhteensä	37.463	38.860	23.038
muutos%	8,8%	3,7%	-40,7%

Lähde: Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

Vuoden 2023 valtionosuuksia leikattiin sote-uudistuksen rahoittamiseksi 33,860 miljoonasta eurosta 14,360 miljoonaan euroon. Sote-uudistuksen vaikutuksia kuntien valtionosuuksiin tasataan järjestelmänmuutoksen tasauksella, joka tasaa uudistuksen vaikutuksia niin, että kunta ei taloudellisesti voita eikä häviä uudistusta edeltävään tilanteeseen verrattuna. Kunnan ikäperusteiset laskennalliset valtionosuudet tulevat lähes täysin 0–15-vuotiaista, samoin valtaosa kunnan lakisääteisistä peruspalveluista kohdistuu näihin ikäluokkiin. Iin kunnalle on merkittävä tuloerä valtionosuuksiin sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, joka oli 5,671 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuuksia maksettiin 1.449 €/as (ed. vuonna 3.349 €/as). Edelliseen vuoteen verrattuna valtionosuudet laskivat 1.900 €/as.

Iin kunnan tilikauden tulos on 0,728 miljoonaa euroa, mikä on määrärahamuutoksen jälkeen 0,941 miljoonaa euroa pienempi kuin talousarvio. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoeron vähennyksen jälkeen 0,794 miljoonaa euroa.

2.2.5 Kunnan henkilöstö

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden viimeisen kalenteripäivän (31.12.) mukainen henkilöstömäärä vertailuvuosina. Taulukko ei erottele osa-aikaisia eikä sivutoimisia vaan jokainen työ/virkasuhde lasketaan yhdeksi henkilöksi. Sijaisten määrä on vuodesta 2021 lähtien esitetty erikseen.

Opetus- ja varhaiskasvatustoimissa määräaikaisten lukumäärään ovat vaikuttaneet avustukset, joilla on palkattu lisähenkilökuntaa. Varhaiskasvatuksen kasvanut palvelutarve ja yksityisten palveluntarjoajien toiminnoissa tapahtuneet muutokset (yksiköiden lakkauttamiset) ovat heijastuneet henkilöstömäärään.

Henkilöstömäärä 31.12. tilanteen mukaisena

Henkilöstö	2020	2021	2022	2023	muutos
vakinaiset	369	363	347	337	-10
määräaikaiset***	184	153	123	116	-7
sijaiset		63	79	51	-28
työllistetyt	16	18	27	18	-9
oppisopimuksella	3	7	1	2	+1
yhteensä	572**	604**	577**	524	-53

Palkkamenojen kehitys 2019–2023 on esitetty alla olevassa taulukossa; luvut sisältävät liikelaitoksen

	2019	2020	2021	2022	2023	muutos	ero %
vakainainen henkilöstö	5 890 887	6 068 347	7 358 151	7 361 906	7 164 384	-197 522	-2,68 %
määräaikainen henkilöstö	1 421 012	1 639 274	2 796 051	3 249 846	3 011 257	-238 589	-7,34 %
sairaus- ja äit.lomasijaiset	395 075	489 214	645 675	1 125 194	845 983	-279 211	-24,81 %
muut sijaiset	761 129	804 153	1 015 303	1 439 542	1 513 134	73 592	5,11 %
erilliskorvaukset	302 179	280 107	283 871	335 642	288 858	-46 784	-13,94 %
muut korvaukset	3 030	2 050	400	3 308		-3 308	-100,00 %
palkkatuki	563 676	489 527	552 334	503 142	461 848	-41 294	-8,21 %
tuntipalkat	285 777	233 613	308 271	256 079	257 140	1 061	0,41 %
opettajat kuel	2 348 012	2 438 201	2 871 908	2 732 868	2 867 457	134 589	4,92 %
opettajat vel	2 302 738	2 201 494	2 237 859	2 166 190	2 372 457	206 267	9,52 %
jaksotetut palkat	1 740 482	2 003 760	395 124	-129 294	57 168	186 463	-144,22 %
yhteensä	16 013 997	16 649 740	18 464 947	19 044 422	18 839 686	-204 736	-1,08 %

Sairauspoissaolojen määrä laski vuoden 2023 aikana. Henkilöstöraporttiin sisältyy oma osio sairauspoissaolopäivien määrästä sekä kustannuksista. Vuonna 2023 sairauspoissaoloja oli 17,72 päivää henkilötyövuotta kohden.

Vuonna 2023 henkilöstölle tehtiin loppuvuodesta työtyytyväisyyskysely Kevan kyselypohjan kautta. Kyselyssä käytettiin Kevan vakio kysymyksiä ja lisäksi siihen sai lisätä viisi omaa kysymystä.

Osana talouden tasapainotusta kunnan henkilöstö on voinut anoa säästövapaita (4 palkatonta + 1 palkallinen) henkilöstömenojen pienentämiseksi. Mahdollisuutta on käytetty seuraavasti:

- palkaton vapaa säästösyistä
 1. yhteensä 53 henkilöä (v. 2022 yht. 42)
 2. yhteensä 292 palkatonta kalenteri/työpäivää (v. 22 yht. 183)
 3. yhteensä 80 palkallista työpäivää (v. 22 yht. 36)
- lomarahen vaihto vapaaksi
 1. 49 henkilöä (v. 22 yht. 63 hlöä)
 2. yhteensä 372 kalenteripäivää (v. 22 yht. 672)

2.2.6 Ympäristöasiat

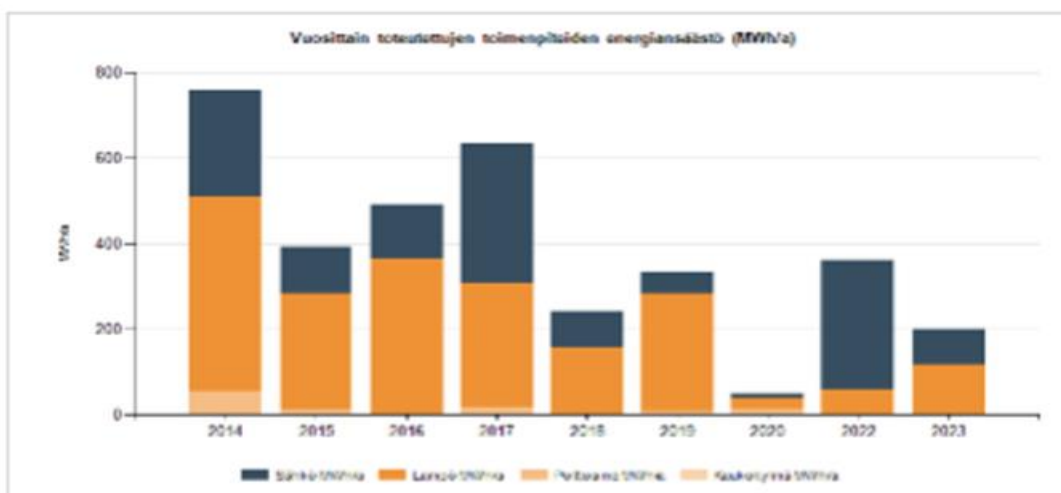
lin kunta liittyi uuteen Energiategohokkuussopimukseen ensimmäisten joukossa. Vuosien 2017–2025 energiategohokkuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016 (energiategohokkuussopimukset 2017–2025.fi). Viimeisin hyväksytty energiategohokkuussopimuksen raportti on vuodelta 2022.

Vuonna 2023 raportointiin 4 energiategohokkuustoimenpidettä investoinnin ollessa näihin 422 000 € Saavutettu energiansäästö sähkön osalta 83 MWh/a, lämmössä 115 MWh/a. Sopimuskaudella yhteensä tehtyjä toimenpiteitä on 114 ja niiden yhteenlaskettu energiansäästö on 3464 MWh. Joista voimassa vuonna 2023 3198 MWh.

Vuosi 2023

Vuosi	lkm	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukokylmä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
2014	24	372 240	231	455	54	0	760
2015	10	152 500	111	271	11	0	393
2016	15	423 800	128	385	0	0	492
2017	27	682 934	328	292	14	0	634
2018	12	179 494	84	157	0	0	241
2019	12	238 800	49	277	7	0	333
2020	3	2 590 884	11	24	14	0	49
2022	7	98 000	305	56	0	0	362
2023	4	422 000	83	115	0	0	201

Toteutetut toimenpiteet yhteensä	114	5 160 432	1 349	2 014	100	0	3 464
joista voimassa vuonna 2023	102	5 061 162	1 295	1 888	14	0	3 198

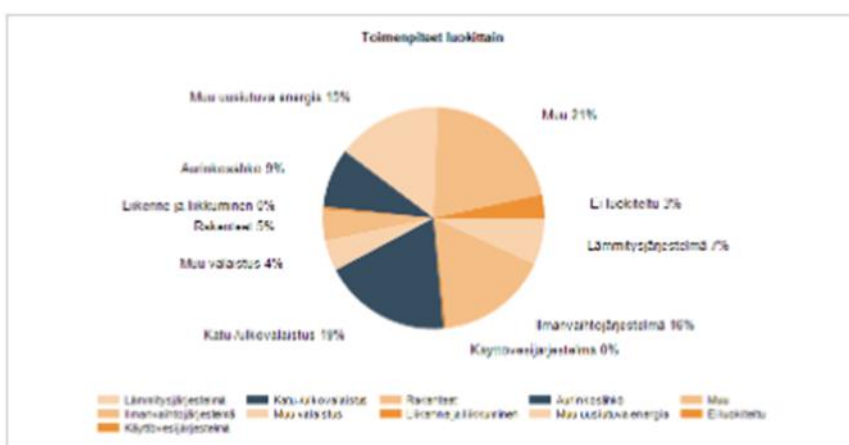
Toimenpide luokittain tarkasteltuna lin kunta on sopimuskauden 2014–2025 aikana investoinut energiatehokkuus toimissa eniten kiinteistöihin, valaistukseen ja uusiutuvan energian tuotantoon. Sähkön säästön osalta suurimmat säästöt on saavutettu katu - ja ulkovalaistuksessa sekä aurinkosähkön tuotannossa. Lämmön vastaavasti vaikuttavimmat toimenpiteet on kohdistuneet uusiutuvaan energiaan siirtymisessä ja ilmanvaihtojärjestelmien parantamistoimien yhteydessä. Liikenteessä on myös havaittavissa kunnan määrätietoinen siirtyminen sähköiseen liikenteeseen.

Toimenpiteet luokittain

Liittä: ln kunta

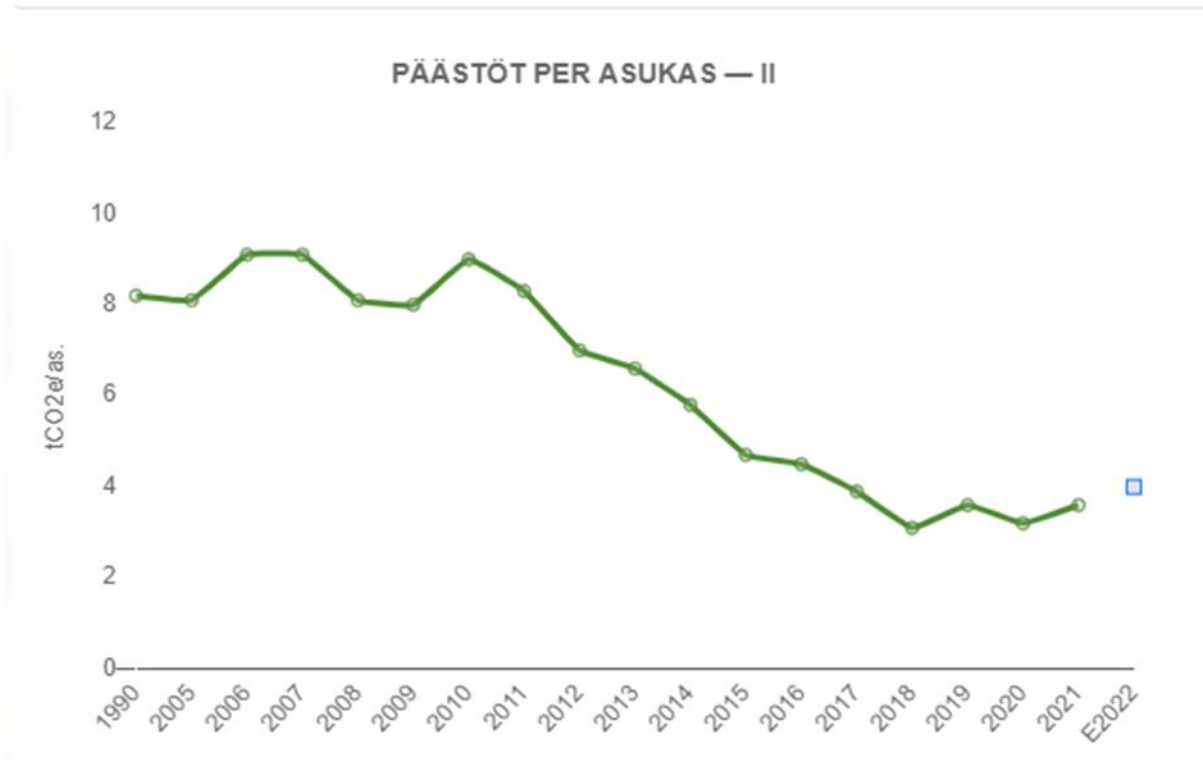
Raportti sisältää kaikki sopimuskaudella 2014-2025 toteutetut toimenpiteet jatkuvastäätövaikutus on voimassa tarkasteluvuonna 2023.

Toimenpideluokka	ln	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukikielämä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
Lämmitysjärjestelmä	10	136 300	15	202	0	0	217
Ilmanvaihtojärjestelmä	12	289 000	121	403	0	0	524
Käyttövesijärjestelmä	8	43 390	0	13	0	0	13
Katu-/ulkovalaistus	13	580 944	597	0	0	0	597
Muu valaistus	13	51 620	142	0	0	0	142
Rakenteet	14	152 280	30	115	0	0	145
Liikenne ja liikunnan	1	20 864	0	0	14	0	14
Aurinkosähkö	13	338 464	278	0	0	0	278
Muu uusiutuva energia	6	395 000	-10	499	0	0	489
Muu	11	2 953 500	84	585	0	0	672
Ei luokiteltu	2	127 000	40	69	0	0	109

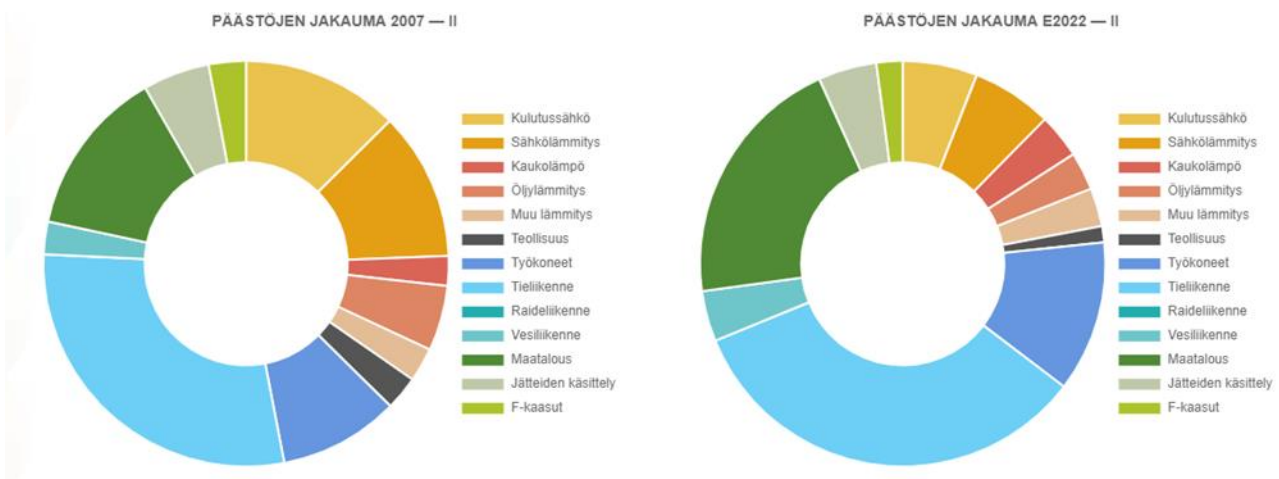

Kunta on edelleen mukana Hinku- ja Kuntien energiasäästö -ohjelmissa saavuttaen vuoden 2022 ennako laskelmissa 52 % päästövähennyksen vertailuvuonna 2022 (vuodet 2007–2022). Muutos päästöissä asukasta kohti on -55 %. Päästöissä kunnan kehitys on parin viime vuoden aikana toiseen päinvastaiseen suuntaan.

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II KOKONAISPÄÄSTÖT 2007 - 2020	-65%	MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II KOKONAISPÄÄSTÖT 2007 - E2021	-59%	MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II KOKONAISPÄÄSTÖT 2007 - E2022	-52%
MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II PÄÄSTÖT PER ASUKAS 2007 - 2020	-68%	MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II PÄÄSTÖT PER ASUKAS 2007 - E2021	-62%	MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — II PÄÄSTÖT PER ASUKAS 2007 - E2022	-55%

Suurimpana päästöjen lähteenä tieliikenne, maatalous ja työkoneiden aiheuttamat päästöt, joiden suhteellinen osuus on vuosien myötä kasvanut

Tarkemmin tietoja päästöjen jakautumisesta eri osa alueille on saatavissa ositteesta: <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Lisäksi kunta on FISU-verkoston jäsen. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä 11 Suomen kaupunkia tai kuntaa (fisu-verkosto.fi). Sitran mallin mukainen Resurssiviisauden tiekartta on hyväksytty kunnanvaltuustossa toukokuussa 2017 ja se on ohjannut lin kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti ympäristö- ja energia-asioissa.

Vuonna 2022–2023 Iin kunta osallistui muiden FISU-kuntien kanssa muun muassa REIJO-hankkeen toteutukseen, jossa Edelleen kehitettiin REETTA-hankkeessa kehitettyä systemaattista toimintatapaa kytkeä ilmastotoimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen johtaminen osaksi kunnan talousjohtamista ja sen prosesseja. Reetta-hankkeessa luotiin uusi ilmastotalousarvion malli, joka esittää ja kerää tietoa kunnantalousarvioon liittäen yhteen talousjohtamista resurssiviisauden tavoitteita. REIJOSSA tähän lisäksi liitettiin kunnan uusi strategia ja sen lupaukset. jolloin myös näiltä osin voidaan tuottaa tietoa toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista.

Vuonna 2022 Iin kunta oli mukana Kulma-hankkeessa, jossa ensimmäistä kertaa Suomessa suuremmalla kunnalla joukolle laskettiin kulutus peräiset kasvihuonepäästöt. Tässä laskelmassa päästään ensimmäistä kertaa pureutumaan kuntalaisten toimien kasvihuonepäästöihin. Uusimmassa vuonna 2023 tehdyssä raportissa kulutuksen sektorit on jaettu uudelleen 5 eri kategoriaan.

Raportti on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa:

https://ii.fi/sites/ii.fi/files/TIEDOSTOT/ASUMINEN_YMPARISTO/ilmastotoimet/Kulutusperusteiset-kasvihuonep-linkunta.pdf.

Kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille:

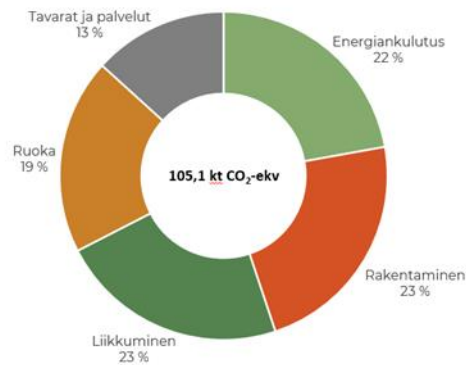
- Energiankulutus
- Rakentaminen
- Liikkuminen
- Ruoka
- Tavarat ja palvelut.

Iin kulutusperusteiset päästöt on laskettu vuosilta 2020 ja 2022.

Kulutusperusteisten päästöjen jakautuminen sektoreittain vuonna 2022 on esitetty kuvassa 2. Kulutusperusteiset kokonaispäästöt ja asukaskohtaiset päästöt sektoreittain on esitetty taulukoissa 1 ja 2.

Kulma-kuntien välinen vertailu on esitetty kuvassa 3 ja sektorikohtaisia kuntien välisiä vertailuja liitteessä 1.

Kuva 2: Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain vuonna 2022. Rakentamisen hiilikädenjälkivaikutus ei näy kuvassa.

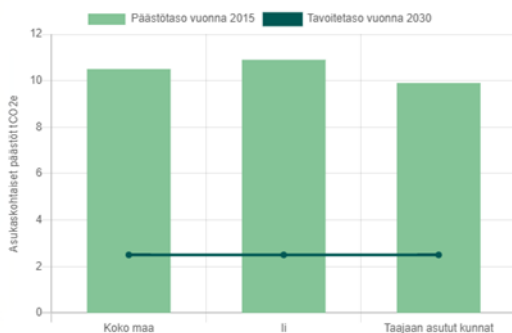

SITOWISE Luke

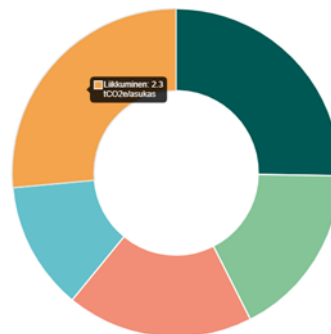
5

Myös Suomen ympäristö keskus tuotti vuonna 2023 ensimmäisen kerran kokomaata kattavan kulutusperusteisen päästölaskennan, jossa kuntakohtaisesti on nähtävissä kunkin kunnan kulkutusperusteiset päästöt.

II

Kotitaloudet

Väliset:

Ruoka	2.2 tCO ₂ e/asukas
Tavarat	1.5 tCO ₂ e/asukas
Asuminen	1.6 tCO ₂ e/asukas
Palvelut	1.1 tCO ₂ e/asukas
Liikkuminen	2.3 tCO ₂ e/asukas
Yhteensä	8.8 tCO₂e/asukas

Tämä raportti löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta: <https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot-ja-indikaattorit/Kuntien-ja-alueiden-kulutusperusteiset-kasvihuonekaasupaastot>

Li valittiin marraskuussa 2017 Circwaste Kiertotalouden edelläkävijäkuntaverkoston kymmenen kunnan joukkoon. Tavoitteena on vastata EU:n jätesuunnitelman valtakunnalliseen toteuttamiseen. <http://www.materiaalikierto.fi>. Tässä hankkeessa lihin laadittiin kiertotalouden tiekartta, joka tulee osaksi Resurssiviisas Li -tiekarttaa täydentäen ja tarkentaen kiertotalouden osuutta (lin kunnanhallituksen päätös 9.12.2019).

[Etusivu](#) > [Circwaste](#) > [Edelläkävijäkunnat](#)

Edelläkävijäkunnat

Circwaste hanke päättyi vuonna 2023 ja sen tuloksiin ja hankkeessa tuotettuihin työkaluihin pääsee syventymään: <https://www.materiaalikierto.fi/fi-FI/Circwaste>

2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Lin kunta toimii kirjanpitolain 3a määräysten mukaan ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Lin kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2022–2025 on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 9.2.2022 § 4 sekä hyväksytty henkilöstöjaostossa 24.2.2022 § 52. Lin kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää sukupuolten välisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista työyhteisössä. Tasa-arvoisessa työyhteisössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, syntyperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Lisäksi on laadittu koulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2022 § 48 allekirjoittaa "Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja" -asiakirjan.

Korruption ja lahjonnan estäminen kuuluu osaksi kunnan toimintaa.

2.2.8 Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä

(lähde VM kuntatalousohjelma syksy 2023 ja Kuntaliitto 2024)

Vuosi 2023 oli kunnille poikkeuksellinen sote- ja pelastustoimen palveluiden siirryttyä kuntien rahoitusvastuulta valtiolle. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote- ja TE-uudistusten jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää ohjelman, jonka tavoitteena on karsia kuntien toiminnan ja tehtävien mitoitusta ja toteutustapojen yksityiskohtaista sääntelyä.

Hallituksen suunnitelluista sopeutustoimista huolimatta julkiset menot kasvavat lähivuosina voimakkaasti. Menot eivät ole kasvaneet valtiovarainministeriön ennusteessa suhteessa viime syksyyn, mutta talouskasvun hidastuminen rumentaa bruttokansantuotteeseen suhteutettuja tunnuslukuja. Julkiset menot yltävät vuonna 2024 noin 55 prosenttiin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Menoja kasvattavat muun muassa eläkkeiden indeksikorotukset, sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarpeen sekä korkomenojen kasvu, hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen ja puolustushankinnat. Suomen Pankki arvioi, että Petteri Orpon menosopeutus vähentää valtion menoja 2,5 miljardia euroa vuoteen 2027 mennessä.

Hallitus asetti ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027. Hallitusohjelman mukaan valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Lisäksi hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan tehtävien ja velvoitteiden laajennuksiin sekä uusiin tehtäviin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Valtion rahoitusvastuun täysimääräinen toteutuminen edellyttää myös sitä, että uusien tai laajentuvien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset kuntatalouteen arvioidaan realistisesti.

Hallituksen suoraan kuntatalouteen vaikuttavia panostuksia ovat muun muassa perusopetuksen vahvistaminen ja tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa. Perusopetuksen vahvistamiseen liittyvien toimenpiteiden kuntatalousvaikutukset tarkentuvat jatkovalmistelun yhteydessä. Oppilas- ja opiskelijamäärien pieneneminen alentaa reaalisesti hieman opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksia kehyskaudella.

OKM:n mukaan suoraan kuntatalouteen vaikuttavia toimia ovat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen vakiinnuttaminen perusopetuksen vahvistamiseksi. Rahoitus kohdennetaan valtionavustuksina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen järjestäjille. Vuonna 2024 määrärahalisäys on 50 milj. euroa, mikä kohdistuu lähes kokonaan kuntiin. Valtionavustusten tasoa alennetaan hallitusohjelman mukaisesti asteittain. Vuonna 2024 säästö on 10 milj. euroa, josta 2,5 milj. euroa arvioidaan kohdistuvan kuntiin. Vapaan sivistystyön koulutuksen järjestäjiltä vähennetään suoritteita siten, että niiden yhteenlaskettu euromäärä on noin -20,5 milj. euroa vuodesta 2024 lukien, mistä kuntiin kohdistuu arviolta 11,5 milj. euroa. Oppimisen tukea ja opinto-ohjausta vahvistetaan ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa mukaan lukien TUVA-koulutus. Tarkoitukseen osoitetaan pysyvää rahoitusta 10 milj. euroa vuonna 2024, kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 8 milj. euroa vuonna 2024.

Väestön liikunnallisuuden edistämiseksi hallitus käynnistää Suomi Liikkeelle -ohjelmakokonaisuuden, mihin on hallituskaudella varattu 20 milj. euroa vuosittain. Alustavasti arvioituna tästä kohdentuisi kuntatalouteen avustuksina yli puolet.

Kuntien marraskuinen ns. *Black Friday* näkyy valtiovarainministeriön kuntahallinnon ennusteessa valtionosuuksien reippaana laskuna vuodesta 2025 lähtien. Ennusteessa kuntien valtionosuuksia pienentää paitsi vuoden 2022 verotietojen valmistumisen vaikutukset sote-siirtolaskelmaan niin myös kuntien valtionosuuksien kasvua 2024–2027 hidastava indeksijarru. Muut kuntien tulot kasvavat hidastuneen talouskasvun myötä vaimeasti, mihin vaikuttaa osaltaan myös se, että kunnat kiristivät verotustaan vuonna 2024 varsin maltillisesti. Menoja kasvattaa yleistä ansiokehitystä hieman nopeampi palkkaohjelma, hintojen nousu ja huomattavat investointitarpeet.

Kuntatalouden kokonaistulojen ja -menojen erotus, nettoluotonanto, on kasvamassa valtiovarainministeriön mukaan keskipitkällä aikavälillä noin -0,3–0,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijäämä ei ole kansantalouden mittakaavassa suuren suuri, mutta huolestuttavaa on sen kasautuminen yksittäisten, usein jo muutenkin vaikeissa olosuhteissa toimivien kuntien niskaan. Kunnissa alijäämät merkitsevät huomattavia sopeutuspaineita ja kuntien eriytymistä entisestään. Sote-uudistus kavensi merkittävästi kuntien talouden liikkumavaraa. Nyt sopeutuspaineeet valuvat uusiksi veronkorotuspaineiksi sekä leikkauksista kuntien sivistyspalveluista tai infrasta.

Riskit kuntaennusteen oletettua pienemmästä tulojen kasvusta ja oletettua voimakkaammasta menojen kasvusta ovat suuret. Talouskasvu voi hyvinkin kallistua Suomen Pankin ennakoimaan haarukkaan, jolloin vero- ja muiden tulojen kasvu pienenee entisestään. Heikentyvä kasvu merkitsee myös sitä, että sosiaaliturvan leikkaukset valuvat oletettua voimakkaammin perustoimeentulotuen tarpeen kasvuksi. Tämä merkitsee kunnille lisälaskua, sillä kunnat rahoittavat perustoimeentulotuesta puolet. Kehysriihessä riskit tulee arvioida realistisesti. Yksittäisten kuntien taloudellista painetta tulee helpottaa.

lin kunnalla taseessa on kertynyt ylijäämää 2,4 milj. euroa. Tilinpäätöksessä ylijäämään kirjataan lisäystä 0,794 milj. euroa, joka kertyi vuoden 2023 verotulotilityksistä. Viime vuonna investoinnit ovat olleet maltilliset, joten tulo-rahoitus riitti kattamaan investoinnit ja lainoja pystyttiin lyhentämään. Kuluvaan vuoteen investoinnit lisäävät velkaantumisen painetta.

2.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2023 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi kunnanvaltuusto myös kunnan riskienhallintasuunnitelman, johon oli kirjattu koko kunnan toiminnan kannalta merkittävät riskit. Merkittäviksi riskeiksi määriteltiin: talousriski, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskien määrittelemisessä käytettiin värikoodeja, joilla riskin vaikutusta ja todennäköisyyttä havainnollistettiin värien vihreä, keltainen ja punainen avulla.

Merkittävimmäksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä kaksi kunnan talouden kannalta merkittävää tekijää, jotka on arvioitu vaikutukseltaan merkittäviksi ja todennäköiseksi riskiksi toteutua. Nämä kartoitetut merkittävimmät riskit ovat liian suuret investoinnit kunnan kantokykyyn nähden ja kunnan talouden tulevaisuus.

Kunnan taloudelliseen tulevaisuuteen vaikutti merkittävästi hyvinvointialueen aloittaminen vuoden 2023 alusta. Uudistuksessa tuloja vähenee laskennallisesti yhtä paljon valtionosuuksista ja verotuloista kuin menoja vähenee käyttötaloudesta koko maan tasolla. Vaikutukset yksittäisen kunnan talouteen vaihtelevat. Uudistus vähentää käytettävissä olevia verorahoitteisia tuloja 34,476 milj. euroa ja vastaavasti pienentää pelkästään sosiaali- ja terveystalouden kuluja 37,474 milj.

euroa. Kunnan toiminnan painopiste on siirtynyt opetus- ja varhaiskasvatukseen, jonka toiminta vaikuttaa eniten kunnan talouteen.

Mahdolliseksi ja todennäköiseksi taloudelliseksi riskiksi on arvioitu toiminnallisten ratkaisujen tekeminen, joiden vaikutusta toimintamenoihin ja/tai -tuloihin ei osata arvioida oikein. Riskin pienentämiseksi on koulutettu henkilöstöä ammattiosaamiseen ja talouden seurantaan. Mahdolliseksi ja vaikutukseltaan keskimääräiseksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu yhteistyökumppaneiden sopimusten ylittyminen sekä toiminnalliset muutokset, joiden vaikutusta ei osata arvioida.

Taloudellisia riskejä pienennettiin kartoittamalla uusien investointien vaikutus kunnan palveluverkkoon. Hyvä esimerkki on kunnan uusi päiväkotitoiminta, jonka valmistuttua saatiin päivähoitoa keskitettyä ja pieniä yksiköitä lakkautettua. Hyvän investoinnin tavoitteena on säästää käyttötalousmenoja ja tiivistää palveluverkkoa. Investointien pitkän aikajänteen suunnittelulla ja palveluverkon tarkastelulla sekä investointien eri rahoitusmuodoilla voidaan varmentaa kunnan rahavarojen riittäminen lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin. Seuraavan merkittävän investoinnin, rannanalueen suunnittelu on aloitettu työryhmällä ja suunnittelulla.

Taloudelliseen riskiin sisältyy myös olennaisena osana riski yhteistyökumppaneiden sopimuksista ja niiden ylittymisestä. Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalouden sopimuksen lakattua ja toiminnan siirryttyä Pohteen toiminnaksi on kunnan palveluiden ostot merkittävästi pienentyneet. Viime vuonna neuvoteltavaksi sopimuskokonaisuudeksi muodostui vuokrasopimusten tason määrittely Pohteen kanssa. Iin kunnan vuokraamiin sosiaali- ja terveystalouden kiinteistöihin ei sovelleta vuokra-asetusta vaan rakennusten vuokrien taso ja vuokrasopimusten pituus sekä muut sopimustekniset asiat oli neuvoteltava Pohteen kanssa. Kunta on tehnyt valtakunnallisesti merkittävää edunvalvontaa vuokrasopimusten epäoikeuden mukaisuuden korjaamiseksi. Pohteen kanssa tehtäviin sopimuksiin sisältyy myös riski vuokrasopimusten irtisanomisesta Pohteen toiminnan muuttuessa.

Ilmeiseksi ja vaikutukseltaan merkittäväksi strategiseksi nostettiin toimintaympäristön muutos. Toimintaympäristön muutokseen vaikuttaa väestönkehitys ja elinkeinoelämän muutos. Riskin pienentämiseksi on kunnan vetovoimatekijät huomioitava toiminnan suunnittelussa ja strategian toteutuksessa. Kunnan omaan toimintaympäristöön pystytään vaikuttamaan, mutta valtion talouden ohjaukseen ja hallituspolitiikkaan on yksittäisen kunnan vaikea vaikuttaa.

Strategisista riskeistä on nostettu mahdolliseksi ja keskimääräiseksi riskiksi hallinto- ja johtamismalli sekä palvelujen muutos. Riskin pienentämiseksi on organisaatorakennetta käsitelty toimielimissä. Käytännön prosesseja on avattu ja johtamista on tuettu koulutuksilla. Palvelujen muutos on arvioitu mahdolliseksi ja keskimääräiseksi riskiksi. Digitalisaatiolla saadaan palvelut lähemmäksi kuntalaisia. Asukkaita on kuultu ja kyläaktiivit ovat tehneet tiivistä yhteistyötä hyvinvointikoordinaattorin kanssa.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimäksi on nostettu riski, jossa ulkoisista olosuhteista johtuen ajaututaan työ- ja toimintatapoihin, joiden toimivuutta ei ehditä suunnitella. Riskiä voidaan pienentää toimitilasuunnittelulla ja etätyön edellyttämien johtamis- ja työskentelytaitoja kehittämällä.

Lisäksi toiminnallisista riskeistä on nostettu päätösten toimeenpanossa epäonnistuminen ja toiminnan lyhytjänteisyys. Riskin pienentämiseksi tehdään päätösten valmistelu hyvin ja seurataan päätösten toimeenpanoa ajallaan. Toimintaa suunnitellaan pitkäjänteisesti ja riskienhallinta pyritään sisällyttämään kunnan jokapäiväiseen päätöksen tekoon.

Vahinkoriskeistä on nostettu esille omaisuusvahingot ja toiminnan keskeytyminen. Toiminnan keskeytymisen riski on määritelty epätodennäköiseksi mutta mahdolliseksi. Iin kunta ja liikelaitos käyttivät vuonna 2023 vakuutusmaksuihin yhteensä 86 tuhatta euroa turvatakseen toimintaansa.

Riskienhallinnassa tulisi erityisesti varmistaa, että päätöksenteossa noudatetaan lakia ja muita säännöksiä. Sekä päätökset pannaan täytäntöön ja noudatetaan päätöksiä. Henkilöstölle laaditaan työsuhteet ja työnkuvaukset sekä henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään. Talousarviototeumaa

seurataan säännöllisesti ja annetaan viranhaltija päätökset lautakunnalle/johtokunnalle tiedoksi. Tietoturva-asioihin on kiinnitetty erityistä huomiota, ettei henkilötietoja pääse väärin käsiin. Riskienhallinta perustuu kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta on kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamista ja priorisointia.

2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 §:n ja 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytöstä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällistä ja dokumentoituja.

Hallinto- ja johtamistapa

lin kunnanhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitoksen johtaja ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kunnan ohjeiden mukaisesti.

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 106 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.1.2023 alkaen Hallintosäännön 10. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Konserniohje on päivitetty ja ollut kunnanvaltuuston hyväksyttävänä 24.1.2022 § 6. Omistajaohjaus kuntakonsernissa ja omistajapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 12.9.2016 § 71. Omistajaohjauksen päivitys on vielä kesken.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta sekä poikkeamiin reagoimista. Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanjohtaja puolestaan vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteuttamisesta. Omistajaohjauksella kehitetään kuntakonsernin riskienhallintaa.

Nykytila sisäisessä valvonnassa säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen sekä riskienhallinnassa

Kunnanhallitus toteaa toimielinten antamien selontekojen perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, hyvän hallintotavan toteutumisesta palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Toiminnan tavoitteena on asiakaslähtöisyys. Kunnan liikelaitoksen toimivaltaa, vastuita ja tehtäviä on selkiytetty hallintosäännössä.

Lautakuntien ja johtokuntien pöytäkirjat on asianmukaisesti allekirjoitettu ja hyväksytty sekä päätökset on pantu täytäntöön viivytyksettä. Dynasty-asianhallintajärjestelmään on otettu käyttöön sähköinen allekirjoitus, joka helpottaa pöytäkirjojen tarkastamista ja hyväksyntää. Delegointipäätökset on osittain tehty ja niitä on noudatettu. Delegointipäätösten viemistä lautakuntien ja johtokunnan käsittelyyn on nyt tarkennettu. Vuoden vaihteessa on hyväksytty uusi hallintosääntö, joka tuli voimaan 1.1.2023. Lautakunnat ja lin vesiliikelaitoksen johtokunta ovat delegoineet toimivaltaa viranhaltijoille tämän vuoden puolella: Yhdyskuntalautakunta 25.1.2023 / § 4, Rakennuslautakunta 7.2.2023 / § 3 ja lin vesiliikelaitoksen johtokunnan päätösvallan delegointi 1.3.2023 / § 17. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan delegointipäätös on tehty 29.9.2022 / § 80, li-instituutti lautakunnan 27.4.2022 / § 40 ja kunnanhallituksen 14.3.2022 / § 82. Viranhaltijapäätökset kirjataan Dynasty-asiakirjanhallintaohjelmaan ja toimitetaan asianosaisille sekä toimielimille, joilla on otto-oikeus.

Kaikille työntekijöille tehdään työsopimus/virkamääräys ja tehtävänkuvaukset on pääsääntöisesti tehty. Työntekijöiden osaamisen kehittämiseen on panostettu palkkaamalla henkilöstösuunnittelija.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskikartoitus päivitettiin vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä ja vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä raportoidaan vuonna 2023 toteutetut toimenpiteet riskien pienentämiseksi. Tytäryhtiöt tekevät riskikartoitukset merkittävimmistä riskeistä talousarvioon ja arvioivat riskien pienentämistä ja toteutumista tilinpäätöksessä. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi käsitellään vuosittain syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä ja keväällä tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi riskien hallinta tilannetta käydään läpi väliraportoinnin yhteydessä. Johdon vastuulla on riskienhallinta, jolla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia.

Kunnan vakuutus sopimusten hoitajaksi on valittu Novum Oy. Vahinkoriskien ja etätyön varalta kunta on vakuuttanut henkilöstönsä Protector yhtiössä ja omaisuutensa sekä liikenne ja kaskovakuutuksena vakuutusyhtiö If Oy:ssä. Samoin luottamushenkilöt ja peruskoulun sekä lukion oppilaat on vakuutettu Protector yhtiössä. Viime vuonna ei sattunut huomattavia omaisuusvahinkoja.

Toiminnan ja talouden sisäisen valvonnan varmistaminen

Talouden seuranta on ollut säännöllistä kaikilla toimialoilla, jolla on varmistettu varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyys.

Ohjelmien muutokset

Oulunkaaren kuntayhtymän kuntapalvelutoimiston palvelut päättyivät vuoden vaihteessa. Monetra tuottaa kunnalle henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon palveluita. Monetralle siirtyi kuntapalvelutoimiston henkilökunta ja käytössä olevat ohjelmat siirtyivät kunnan hallinnoimaksi. Ohjelmien toiminnan varmistamiseksi on ostettu palvelua Sofigate Oy:ltä, että tietokantojen siirrot ja arkistoinnit ovat menneet oikein ja tarpeettomat Oulunkaaren kuntayhtymän kuntien yhteiset ohjelmat saadaan eriytettyä kunkin kunnan omalle vastuulle. Samassa projektissa on lopetettu Oulunkaaren tarpeettomiksi käyneet ohjelmat. Tarkoituksena on siirtää vaiheittain Monetran ohjelmiin sekä vastuumatriisien mukaisesti toimintamalleihin ja tehtävänjakoon.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2023 on hyväksytty kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Lisäksi muutoksen laskujen käsittelijöissä on hyväksytty vuoden aikana. Rondo-ostolaskuohjelmalla käsitellään pääsääntöisesti kaikki kunnan ostolaskut ja muistiotositteet. Ohjelma vaatii kaikille laskuille asiatarkastajan ja hyväksyjän.

Hankinnoissa noudatetaan lin kunnan hankintaohjetta (Khall 17.1.2022) ja hankinnat on kilpailutettu hankintaohjeiden mukaisesti. Lisäksi hankinnoissa on noudatettu vahvistettuja hankintarajoja, lakia julkisista hankinnoista, kuntalain säännöksiä sekä Kuntaliiton julkaisemia yleisiä hankintaohjeita. Suurin osa toimittajista on kilpailutettu Monetra Oy:n hankintapalveluiden kautta. Muista kuin Monetran kautta tapahtuneista hankinnoista ja kilpailutuksista ovat vastanneet palvelualueet. Kunnassa on käytössä Cloudia hankintojen ja sopimushallinnan sähköinen työkalu.

Lakien, säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole kunnan toimielinten tai liikelaitoksen tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Arvon alennuksia on kirjattu lisiverkon avustuksesta ja poistuneista liittymistä.

Kunnanviraston työtilojen aiheuttama etätyön käytön lisääntyminen on muuttanut toimintatapoja ja erityisesti pitää kiinnittää huomiota tietoturvaan. Lisäksi toimintatavan muutos haastaa esimiehiä johtamistapojen muutokseen, että sisäinen valvonta säilyy hyvällä tasolla.

Arvio sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestämisestä

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022) tuli voimaan 1.1.2023. Lailla pannaan täytäntöön Euroopan unionin

ilmoittajansuojeludirektiivi (2019/1937) eli ns. whistleblower-direktiivi. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. lin kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.3.2023 §83 ottaa sisäisen ilmoituskanavan käyttöön 1.4.2023.alkaen.

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään oheistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskienhallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi.

lin kunnassa ei ole varsinaista sisäistä tarkastajaa. Kunnan controllerin työaika on määritelty jakaantuvaksi tasan taloussihteerin tehtäviin 50 % ja 50 % controllerin tehtäviin. Controllerin tehtäviin kuuluu talouden sisäinen tarkastus, tarkastuksen ohjeistaminen, toteuttaminen ja kehittäminen. Toimialueet toimittavat pääsääntöisesti kaikki talouteen ja sisäiseen valvontaan liittyvät päätökset tiedoksi controllerille. Controller on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle sisäisen tarkastuksen havainnoista. Havaintojen perusteella on annettu kirjallisia ja suullisia neuvoja sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Kunnan organisaatiomuutokset hallinnon uudistuksen toteutuksessa vaikuttavat myös johtamiseen ja ohjausjärjestelmään.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikateen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000€	2023	2022
Toimintatuotot	9 445	10 310
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	- 40 756	- 77 047
Toimintakate/jäämä	- 31 312	- 66 737
Verotulot	23 038	38 860
Valtionosuudet	14 360	33 014
Rahoitustuotot ja -kulut	- 346	- 295
Korkotuotot	69	13
Muut rahoitustuotot	346	73
Korkokulut	- 757	- 378
Muut rahoituskulut	- 5	- 3
Vuosikate	5 740	4 841
Poistot ja arvonalentumiset	- 5 012	- 4 122
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	728	720
Varausten ja rahastojen muutokset	66	- 384
Tilikauden yli-/alijäämä	794	336

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,17	13,38
Vuosikate/Poistot, %	114,52	117,46
Vuosikate, €/asukas	587,63	491,06
Asukasmäärä	9768	9859

Toimintakate

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Iin kunnan toimintatuotot kattoivat noin 23,17 % toimintakuluista. Toimintakate oli vuonna 2023–31,3 milj. euroa, joka oli 35,425 milj. euroa pienempi kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Menojen aleneminen johtui sosiaali- ja terveystalouden siirtymisestä valtion rahoitusvastuulle.

Toimintatulot

Toimintatulot laskivat edellisestä vuodesta 0,865 milj. euroa, joka on prosentteina 8,4 %: a. Myyntituotot pienenevät 0,746 milj. euroa (-16,9 %) ja tuet ja avustukset 0,394 milj. euroa (-14,5 %). Vastaavasti vuokratuotot ja muut toimintatuotot nousivat yhteensä 0,275 milj. euroa (7,1 %). Myyntituloja pienensi sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen Pohteen hoidettavaksi, jonka seurauksena ateria- ja puhtaustalouden myyntitulot pienenevät 1,233 milj. euroa. Vastaavasti Iin Energialta saatiin 0,650 milj. euroa enemmän tuloja voimalaitoksista ostetusta sähköstä. Korona-avustusta välittömiin kustannuksiin myönnettiin suoraan Iin kunnalle 8 €/asukas yhteensä 0,079 milj. euroa. Opetus- ja varhaiskasvatustalouden avustustulot nousivat edellisestä vuodesta 0,185 milj.

euroa. Maksutuotoista kasvoivat rakennuslupamaksut 0,165 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut

Toimintakulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 36,290 milj. euroa, joka on prosentteina 47,1 %:ia. Kulujen puolittuminen johtuu Sote-uudistuksesta, jossa tuottamisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista siirtyi hyvinvointialueille. Sote-uudistuksen menojen vähennys näkyi palveluiden ostoissa, jotka laskivat 36,042 milj. euroa. Palkkakulut ilman sivukuluja laskivat 0,033 milj. euroa. Yhteensä henkilöstökulut sisältäen palkat ja sivukulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,396 milj. euroa (-1,7 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä näkyi Kuivaniemen lämpölaitoksen siirtyminen kunnan hoidettavaksi. Nousu kyseisessä tiliryhmässä oli 0,298 milj. euroa (7,6 %).

Avustuksissa on laskua 147 tuhatta euroa. Avustuskulujen lasku johtui suurelta osin lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen vähenemisestä (115 tuhatta euroa).

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 23,038 milj. euroa. ja valtionosuuksia 14,360 milj. euroa. Verotulojen ja valtionosuuksien leikkaus sosiaali- ja terveysmenojen rahoittamiseksi oli yhteensä 34,476 milj. euroa.

Vuoden 2023 aikana kuntien valtionosuus- ja sote-laskelmat päivitettiin ennakoitujen ja valmistuneiden tilinpäätöstietojen, rahoitusta vääristävien tilinpäätöseräoikaisujen ja sote-uudistuksen vaikutuksia tasaavien erien sekä vuoden 2022 verotuksen valmistumisen perusteella.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaistulojen riittävyttä. Vuosikatteeseen lasketaan toimintakate, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Iin kunnan vuosikate parani edellisestä vuodesta 0,899 milj. euroa (18,6 %). Vuosikate kattoi poistot 114,52-prosenttisesti verrattuna edelliseen vuoteen, tunnusluku pysyi suunnilleen samalla tasolla. Tunnusluvun arvon ollessa vähintään 100 % tulorahoituksen tulkitaan olevan riittävää. Yleinen ohje on, että investointien pitäisi olla pitkällä aikajänteellä poistojen suuruiset. Iin kunnan nettoinvestoinnit olivat vuonna 2023 2,046 milj. euroa, näin ollen investoinnit olivat 2,966 milj. euroa pienemmät verrattuna sumupoistoihin ja arvonalentumisiin. Iin kunnan poistosuunnitelma noudattaa kirjanpitolautakunnan antamaa ohjeistusta.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjataan mm. lainojen koromenot ja rahoitustuotot. Viime vuoden korkokulut nousivat edellisestä vuodesta 379 tuhatta euroa lainakannan pienentyessä 0,626 milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja korkotuotot kasvoivat yhteensä 329 tuhatta euroa. Yhteensä rahoitustuotot ja -kulut yhteensä lisääntyivät 51 tuhatta euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Iin kunnan tilikauden tulos oli 728 tuhatta euroa ylijäämäinen. Edellisen vuoden tulos oli suunnilleen samaa suuruusluokkaa eli 720 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuuluvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 4,098 milj. euroa. Poistot ovat lisääntyneet edellisen vuoden tasosta 207 tuhatta euroa. Lisäksi tehtiin kertaluonteisia poistoja 914 tuhannen euron edestä. Poistoeron vähennystä kirjattiin 66 tuhatta euroa, joka parantaa tulosta. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 794 tuhatta euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100* Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön), %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen

kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää päteväenä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulo-rahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulo-rahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 740	4 841
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-164	-334
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 291	-5 183
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4	88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 241	255
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 530	-333
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610	-7 626
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 984	-3 500
Oma pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	550	-2
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-4
Saamisten muutos	320	189
Korottomien velkojen muutos	-2 035	-440
Rahoituksen rahavirta	-1 791	-1 383
Rahavarojen muutos	1 738	-1 716
Rahavarat 31.12.	4 959	3 221
Rahavarat 1.1.	3 221	4 937
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
5 vuodelta, 1000 €	-8 605	-11 242
Investointien tulorahoitus, %	133,88	95
Laskennallinen lainanhoitokate	1,09	0,92
Kassan riittävyys, pv	35	13
Asukasmäärä	9 768	9 859

Kunnan tulorahoitus korjauserien jälkeen oli tilinpäätösvuonna 5,576 milj. euroa sama luku edellisenä vuonna oli 4,507 milj. euroa. Tulorahoitusta kertyi 1,069 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja myyntituloista. Kunnan tilinpäätösvuoden nettoinvestointimenot rahoitusosuuksien (3,882 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntitulojen (2,241 milj. euroa) jälkeen olivat 2,046 milj. euroa. Edellisenä vuonna 2022 nettoinvestoinnit olivat 4,840 milj. euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 4.3. Investointien toteutuminen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 3,530 milj. euroa ylijäämäinen edellisenä vuonna rahavirta oli 333 tuhatta euroa alijäämäinen. Verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta vahvistui 3,497 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee positiivisena sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Tilinpäätös vuonna tunnuslukua on positiivinen ja osoittaa, että investoinnit on katettu tulorahoituksella eikä investointien kattamiseen tarvita lainanottoa. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli negatiivinen, joka osoitti, että investoinnit on katettu 95 %:a tulorahoituksella, loppuosa katettiin lainanotolla. Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku osoittaa tulorahoituksen riittävyttä.

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6,610 milj. euroa. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 6,500 milj. euroa. Kunnan nettolainanotto osoittaa, että lainamäärä on pienentynyt 0,626 milj. euroa edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat). Laskennallinen lainanhoitokate oli tilikauden lopussa 1,09. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on riittävällä tasolla, kun tunnusluku on yli yhden.

Kassavarojen muutos

Rahavarat lisääntyivät tilanteesta 1.1.2023 vuoden loppuun mennessä 1,738 milj. euroa. Kassan riittävyys päivässä -tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Vuoden vaihteen rahatilanteella kunta selviäisi 35 päivää.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100* Vuosikate / investointien omahankintameno.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosisikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys(pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskiarvoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroimena 30 pv.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Toimintakertomuksessa on oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa esimerkiksi kuvattava kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään myös aikaisemmillä tilikausilla vaikuttaneita tekijöitä.

IIN KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	20 248 228	22 094 169
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahasto	4 654 597	4 654 597
Muut pitkävaikutteiset menot	6 603 776	7 333 857	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	576 837	576 837
	6 603 776	7 333 857	Ed. tk:en yli/alijäämä	2 400 193	2 064 083
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	793 989	336 109
Maa- ja vesialueet	7 574 909	7 081 563		28 673 844	29 725 795
Rakennukset	33 361 205	35 621 815			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 394 513	15 699 558	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	1 431 734	1 494 231	Poistoero	946 774	1 013 154
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948	33 948	Vapaaehtoiset varaukset	1 259 114	1 259 114
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank	0	0		2 205 888	2 272 268
	59 796 310	59 931 115	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Eläkevaraukset		0
Osakkeet ja osuudet	9 451 900	13 425 700	Muut pakolliset varaukset	735 196	867 966
Joukkovelkakirjalainasaamiset				735 196	867 966
Muut lainasaamiset	881 079	881 079	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset			Valtion toimeksiannot	0	3 833
	10 332 979	14 306 779	Lahjoitusrahastojen pääomat	98 048	96 020
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut toimeksiantojen pääomat	636 544	88 758
Valtion toimeksiannot	0	3 833		734 592	188 611
Lahjoitusrah. erityiskatteet	11 775	11 775	VIERAS PÄÄOMA		
Muut toimeksiantojen varat			Pitkäaikainen		
	11 775	15 608	Joukkovelkakirjalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	28 505 000	35 115 000
Vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Aineet ja tarvikkeet	54 454	53 788	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet			Saadut ennakot		
Valmiit tuotteet			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 459 566	3 391 205

Ennakkomaksut			Siirtovelat		
	54 454	53 788		31 964 566	38 506 205
Saamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset			Joukkovelkakirjalainat	6 500 000	0
Myyntisaamiset			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 610 000	7 126 000
Lainasaamsiet	162 665	192 280	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut saamiset	368 000	368 000	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Siirtosaamiset	4 475	10 300	Saadut ennakot	792 138	1 628 753
	535 141	570 580	Ostovelat	2 626 765	2 908 340
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	471 511	382 938
Myyntisaamiset	847 018	621 653	Siirtovelat	2 551 827	3 693 147
Lainasaamsiet	48 589	106 505		19 552 241	15 739 178
Muut saamiset	131 144	286 834	Vieras pääoma	51 516 807	54 245 382
Siirtosaamiset	545 917	842 372	VASTATTAVAA		
	1 572 668	1 857 365	YHTEENSÄ	83 866 327	87 300 022
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		0			
Sijoitukset rahamarkk.instrum.		0			
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0			
Muut arvopaperit		0			
Rahat ja pankkisaamiset	4 959 226	3 220 933			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	83 866 327	87 300 022			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	37,17%	37,23%
Velat ja vastuut pros. käyttöt.,%	76,80%	79,63%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	108,29%	64,02%
Lainakanta 31.12.,1000 €	41 615	42 241
Lainat €/asukas	4 260	4 285
Lainat ja vastuut, 31.12.	47 516	49 292
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 864	5 000
Lainasaamiset 31.12.,1000 €	881	881
Kertynyt yli-/alijäämä,1000 €	3194	2451
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	327	248,64
Asukasmäärä	9768	9859

Omavaraisuus, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon 1.

2.6 Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	9 445	17,03
Verotulot	23 038	41,54
Valtionosuudet	14 360	25,89
Korkotuotot	69	0,13
Muut rahoitustuotot	346	0,62
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-31	-0,06
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	0,01
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 241	4,04
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	10,79
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	5 984	0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	55 456	100%
 MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	-4 756	77,55
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	-757	1,44
Muut rahoituskulut	-5	0,01
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos	-133	0,25
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	-4 291	8,17
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610	12,58
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	-52 552	100%

2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	yhdistelty (kpl)	ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
-Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
-Muut yhtiöt	3	
Säätiöt		1
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	1	1
Muut omistusyhteisyhteisöt	1	
yhteensä	9	2

2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Konsernin toimintaa ohjaavat tavoitteet on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (kvalt 12.9.2016 §71). Omistajapoliittiset linjaukset päivitetään, että saadaan huomioitua päivitetty strategia. Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunnan omaisuuden ja eri omaisuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet. Käytännön toimintaa ohjaa lin kunnan päivitetty konserniohje (kvalt 24.1.2022 §6).

Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään

(1) missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja

(2) omistuksille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sekä vastuu- ja raportointisuhteet. Konserniohjeissa määritellään, miten kunnan päätösvaltaa käytetään tytäryhteisöissä ja annetaan ohjeita kunnan toimielimille ja viranhaltijoille sekä tytäryhteisöille.

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden aikana on tapahtunut konsernirakenteessa ja konserniyhtiöissä muutos Oulunkaaren ky:n lakattua 5.5.2023.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toiminta jatkuu pääosin nykyisellä tavalla omistajapoliittisissa linjauksissa määritellyin ehdoin ja tavoittein. Muutos toimintaympäristössä tapahtuu 1.1.2023 alkaen, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa ja Oulunkaaren ky:n toiminta on lakannut 5.5.2023.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

lin hallintosäännön 20 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajapoliittisissa linjauksissa valtuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintapolitiikan. Konserniohje on päivitetty Kvalt 22.1.2022 § 6 ja omistajapoliittiset linjaukset päivitetään.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Yhteisöjen tulee laatia toiminnastaan talousarvio, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. antaa valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa,
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa päätöksiä,
7. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
8. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
9. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
10. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin tai valtuustoihin. Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin. Kunnanhallitus antaa tarvittavat toimintaohjeet kunnan edustajille käsiteltävänä olevista asioista kuntakonsernin yhteisöjen ja muiden vastaavien toimielinten kokouksiin.

Konserniohje on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kunnanhallituksen edustajina puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallituksen kokouksissa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat käyvät vähintään kerran vuodessa kertomassa yhtiön tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksessa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 966	67 594
Toimintakulut	-51 194	-135 983
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	4	-80
Toimintakate	-28 224	-68 469
Verotulot	23 038	38 860
Valtionosuudet	17 313	36 034
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	515	22
Muut rahoitustuotot	578	224
Korkokulut	-1 163	-539
Muut rahoituskulut	-48	-208
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-118	-501
Vuosikate	12 009	5 924
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 553	-7 593
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0
Tilikauden tulos	4 456	-1 669
Tilinpäätössiirrot	75	6
Tilikauden verot	0	-6
Laskennalliset verot	59	31
Vähemmistöosuudet	-1	-28
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	4 589	-1 666
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,87	49,68
Vuosikate/Poistot, %	159,00	78,02
Vuosikate €/asukas	1 229,45	600,94
Asukasmäärä	9768	9859

lin kunnan konsernin rahoituslaskelma	2023	2022
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	12 009	5 925
Satunnaiset erät	0	-163
Tilikauden verot	0	-6
Korjauserä	-3590	-156
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 871	-15 860
Rahoitusosuudet investointeihin	4	101
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	11 510	1 011
Toiminnan ja investointien rahavirta	13 062	-9 148
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	600	595
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 254	15 206
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 404	-10 464
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 413	-3 181
Oman pääoman muutokset	-2335	-154
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	550	-7
Vaihto-omaisuuden muutos	-33	11
Saamisten muutos	1 863	1 595
Korottomien velkojen muutos	-9 522	2 261
Rahoituksen rahavirta	-14 614	5 862
Rahavarojen muutos	-1552	-3286
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2023	2022
Investointien tulorahoitus, %	174,88	37,6
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	-14 981	-18 970
Lainanhoitokate	0,9	0,59
Kassan riittävyys, pv	46	27
Asukasmäärä	9 859	9 859

IIN KUNNAN KONSERNIN TASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	20 248 228,35	22 094 168,82
Aiheettomat hyödykkeet			Muu oma pääoma	0,00	4 356,07
Aineettomat oikeudet	131 374,88	241 870,09	Arvonkorotusrahas to	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	6 569 597,47	7 450 085,35	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut	0,00	328 158,62	Muut omat rahastot	2 184 148,74	2 477 023,07
	6 700 972,35	8 020 114,06	Ed. tken yli/alijäämä	10 409 415,52	12 466 455,55
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	4 589 416,58	-1 666 412,42
Maa- ja vesialueet	8 598 794,55	8 644 569,68		42 085 805,81	40 030 187,71
Rakennukset	47 782 710,82	55 701 999,72	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 507 941,62	29 876 554,94	Vähennistöosuudet	219 971,10	184 255,76
Koneet ja kalusto	2 701 531,18	3 540 658,43	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	260 045,54	61 895,89		219 971,10	184 255,76
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	453 041,18	14 121 013,74	PAKOLLISET VARAUKSET		
	85 304 064,89	111 946 692,40	Eläkevaraukset		0,00
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	756 701,25	1 622 783,02
Osakkeet ja osuudet	5 566 317,79	6 256 554,34		756 701,25	1 622 783,02
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA T		
Muut lainasaamiset	286 000,00	286 653,41	Valtion toimeksiaannot	298 019,48	130 759,51
Muut saamiset	14 451,17	38 478,69	Lahjoitusrahastojen pääomat	98 047,65	104 659,87
	5 866 768,96	6 581 686,44	Muut toimeksiantojen pääomat	802 516,02	294 677,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				1 198 583,15	530 096,46
Valtion toimeksiaannot	298 019,48	130 759,51	VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 775,22	20 245,10	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat	165 959,31	205 906,40	Joukkovelkakirjalainat		
	475 754,01	356 911,01	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 340 990,54	62 234 983,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	4 935,75	0,01
Vaihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Aineet ja tarvikkeet	63 539,23	385 680,90	Saadut ennakot		0,00
Keskeneräiset tuotteet	1 872,42	1 916,28	Ostovelat	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	231 504,91	201 336,66	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	8 910 079,10	8 782 119,63
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat	0,00	42 421,53
Ennakkomaksut				44 541 924,86	71 345 444,16
	296 916,56	588 933,84	Lyhytaikainen		
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat	6 500 000,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 456 801,92	9 174 952,05
Myyntisaamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	-2 467,87	0,00
Lainasaamiset	36 804,10	36 804,10	Lainat muilta luotonantajilta	65 869,26	0,00
Muut saamiset	371 303,26	361 667,04	Saadut ennakot	953 345,39	1 873 048,72
Siirtosaamiset	5 469,93	11 473,27	Ostovelat	4 343 366,41	10 042 393,48
	413 577,29	409 944,41	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	766 000,68	3 161 496,33
Lyhytaikaiset saamiset			Siirtovelat	3 506 799,74	9 853 043,98
Myyntisaamiset	2 733 672,16	4 981 122,05	Laskennalliset verovelat	1 331 758,47	1 414 481,58
Lainasaamiset	18 974,70	602 325,64	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 921 474,00	35 519 416,14
Muut saamiset	1 218 654,04	1 362 593,45		113 724 460,17	149 232 183,25
Siirtosaamiset	1 537 458,82	2 233 634,56	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
	5 508 759,72	9 179 675,70	Omanvaraisuusaste, %	37,51 %	27,29 %
Rahoitusarvopapent			Rahoitusvarallisuus €/asukas	-5 469,91	-8 444,46
Osakkeet ja osuudet	0,00	271,05	Suhteellinen velkaantuneisuus %	108,20 %	73,68 %
Sijoitukset rahanmarkkinstrum	0,00	241 076,02	Lainakanta 31.12., 1000€	50 984	73 110
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,00	Lainat €/asukas	5 219	7 416
Muut arvopapent			Lainasaamiset 31.12., 1000€	286	287
	0,00	241 347,07	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	51 613	76 838
Rahat ja pankkisaamiset	9 157 646,39	11 906 878,32	Laina ja vuokravastuut, €/asukas	5284	7794
VASTAAVAA YHTEENSÄ	113 724 460,17	149 232 183,25	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	14999	10800
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1535,51	1095,45
			Asukasmäärä	9768	9859

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaikki liitetiedot on esitetty kohdassa 4 Tilinpäätöksen liitetiedot.

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä kattamattoman alijäämän tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella.

lin kunnan tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 727.609,62 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyy myös lin vesiliikelaitoksen tulos, joka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti omassa kirjanpidossa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) Tuloutetaan peruskunnan ja liikelaitosten poistoeroa suunnitelman mukaan 66.379,53 euroa.

Tilikauden tulos	727.609,62 €
Poistoeron vähennys	<u>66.379,53 €</u>
Tilikauden ylijäämä 31.12.2023	793.989,15 €

2) Edellä olevien poistoeron tuloutuksen jälkeen lin kunnan tilikauden ylijäämäksi muodostuu 793.989,15 euroa, josta kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se siirretään taseen vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämään ja edellisten tilikausien ylijäämän lisäykseksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	2.400.192,62 €
Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä	<u>793.989,15 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2023	3.194.181,77 €

3) Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

3 Kuntastrategian toteutuminen

lin kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian vuoteen 2030 kokouksessaan 30.5.2022 § 64. Kuntalain mukaan kuntastrategia on käsiteltävä valtuustokausittain. Kuntastrategian toteutumista on seurattu tilinpäätöksen yhteydessä käsitellyllä erillisellä liitteellä.

lissä on ideaa -strategia määrittää lin kunnan kehittämisen suuntaviivat vuoteen 2030 asti.

Strategia huomioidaan talousarviokäsittelyssä kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Strategian saavuttamiseksi ovat kaikki toimielimet nostaneet omasta toiminnastaan lupauksia strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

PÄÄMÄÄRÄT

Kasvu

Vahva ja kestävä kasvu rahoittaa hyvinvoinnin ja kehittämisen kylissä ja taajamissa

Luonnonläheinen li

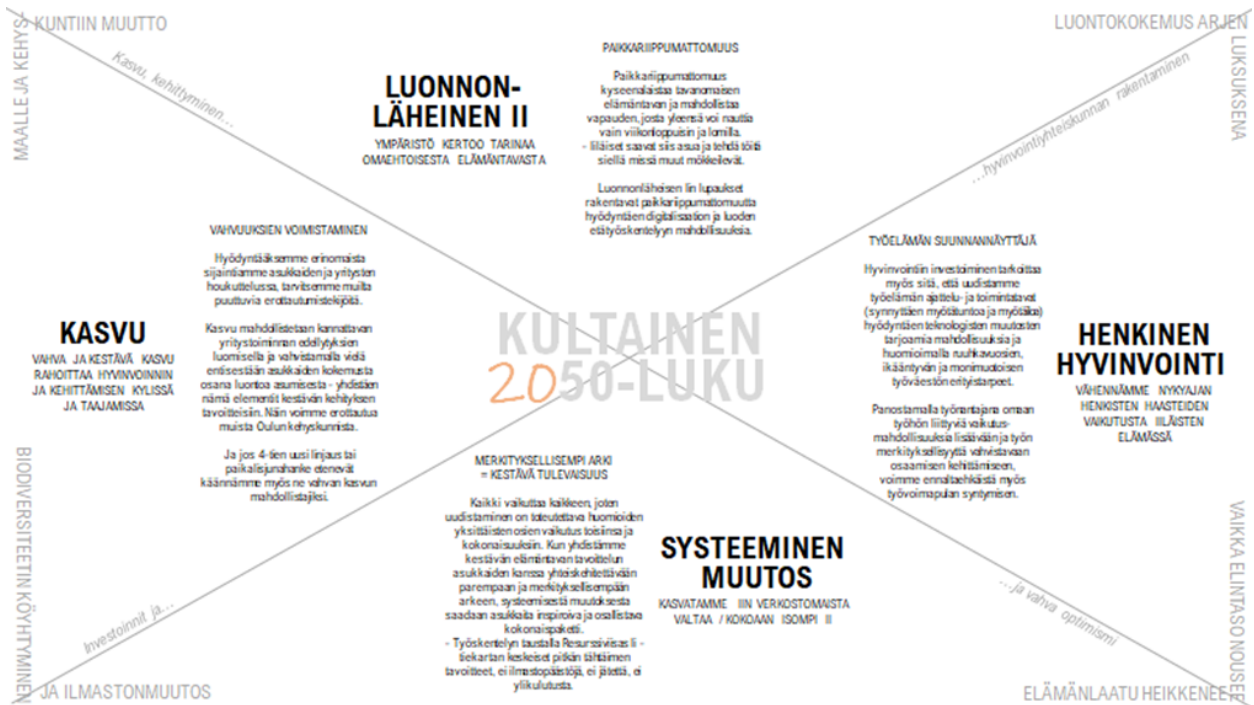
Ympäristö kertoo tarinaa omaehtoisesta elämäntavasta

Henkinen hyvinvointi

Vähennämme nykyajan henkisten haasteiden vaikutusta lilaisten elämässä

Systeminen muutos

Kasvatamme lin verkostomaista valtaa / kokoaan isompi li

1

VALTUUSTO PÄÄTTÄÄ LUPAUSTEN TEEMAT (MITÄ?), HENKILÖSTÖ LAATII LUPAUKSET (MITEN?)

1. Valtuusto päättää kehittämisteemat ja palvelulupauksiin liittyvät teemat eli sen mita luvataan.
2. Henkilöstö laati sisällöllisinä asiantuntijoina lopulliset lupaukset (eli päättää sen miten lupaukset lunastetaan?)
3. Kunta varmistaa, että lupauksen lunastamiseen tarvittava osaaminen on vaaditulla tasolla ja että kehittämisellä on vaadittavat resurssit
6. Lupaus otetaan arkipäivän valintoihin arviointikriteeriksi

MUOTO / tiivis

2

STRATEGIA EI OLE KOSKAAN VALMIS, VAAN KOKOAJAN KEHITTYVÄ

Strategian lupauksia arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen ja talousarvion laadinnan yhteydessä, peilaten strategian lupauksia kustannuksiin ja ottaen huomioon toimintaympäristön mahdolliset muutokset.

Iin asukkaat arvioivat strategian lupauksia 2 vuoden välein sitä varten kehitetyllä verkkokyselyllä. Arviointi suositetaan arvioimalla sitä kuinka hyvin lupaukset toteutuvat ja ovatko lupaukset tärkeitä tai merkityksellisiä asukkaiden arjessa. Vastauksusten perusteella (miksi on merkityksellinen?) voidaan hyödyntää niin kunnanpalvelujen kehittämisessä kuin myös strategian päivittämisessä.

SISÄLTÖ / 16 lupaus

3

ASUKKAAT, YHDISTYKSET JA YRITYKSET MUKAAN!

Lupaukset pyritään suunnittelemaan siten, että ne houkuttelevat laajasti myös muita osallistumaan lupauksen toteuttamiseen. Näin myös asukkaat voivat halutessaan osallistua omalta osaltaan strategian toteuttamiseen.
- Kunta haastaa myös paikalliset yritykset ja yhdistykset mukaan lupauksen toteuttamiseen.

ESIMERKKI

Lupaus / "Miten tuetaan iäisten nuorten tervettä itsetuntoa?"
- Yksittäiset asukkaat ja paikalliset yhteisöt haastetaan olemaan osa ratkaisua.

TOIMEENPANO 1-2-3-4

4

TEEMOJEN NOUSU "ASIALISTALLE"

Kahden vuoden välein toteutettavan kuntalaisbarometrin avulla asukkaat saavat arvioida arkeensa liittyviä väitteitä, ja sitä ovatko ne oman arjen kannalta tärkeitä tai merkittäviä.
- Jos asia on asukkaalle tärkeä tai merkityksellinen, saa kuntalainen perustella vastauksensa. Vastauksissa toistuvat teemat nostetaan seuraavan kuntastrategian kehittämisteemaksi tai lupaukseksi.

2021 kuntalaisbarometrin vastauksissa nousi esille mm. luontosuhde ja ruuhkavuosien haasteet, joten ne on nostettu tällä strategialla esille.

MISSIO / kultainen 50-luku

Iin kuntastrategiasta tekee poikkeuksellisen sen kirjoittamiseen osallistuneiden valtuutettujen rohkeus. Rimaa nostettiin työpaja työpöjan jälkeen korkeammalle. Kunnianhimo ja kanti näkyvät erityisesti yllä kuvatussa strategian toimeenpanosuunnitelmassa, jonka toteuttaminen tekee strategiasta elävän myös kuntalaisten arjessa.

4 Talousarvion toteutuminen

4.1 Käyttötalouden toteutuminen

4.1.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Vaalit, kunnanjohto, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja jaostot, kuntayhteistyö, verotus, varautuminen ja valmiussuunnittelu, maaseutuviranomaispalvelut, rahoitus, tietopalvelut ja tarkastus.

Hallinnon tukipalvelut, postitus ja kopiointi, tietohallinto, asiointipiste, palkka- ja talouspalvelut, yhteistoiminta, Oulunkaari/isäntäkuntatehtävät (1.1.2023 alk.), työsuojelu, viestintä ja markkinointi.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Tietopalveluihin sisältyy määrärahavaraus sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon osana Dynasty-asianhallintajärjestelmää. Sähköinen asiointipalvelu mahdollistaa kattavasti arkistoinnin kunnan tarpeiden mukaisesti.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaavat kunnan tukipalveluista, kunnan organisaation läpileikkaavista, toimialoja tukevia tehtävistä.

Kunnan tukipalvelujen organisointi ja tehtävät, kunnan säännöt ja ohjeet sekä seuranta ja raportointi tukevat kunnan strategiaa ja sen lupauksia, organisaatiota ja johtamisjärjestelmää sekä toimialoja ja niiden palveluja.

Tieto ja talouspalveluiden digitalisointia jatketaan etupäässä valtion asettamien kriteereiden saavuttamiseksi sekä automatisoidun raportoinnin mahdollistamiseksi.

Arvio toteutumisesta:

Ei ainoastaan hallinto- ja talouspalveluihin, vaan koko kunnan organisaation toimintaan on vaikuttanut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä koskeva uudistus, ja tästä johtunut Oulunkaaren kuntayhtymän ja kuntapalvelutoimiston toiminnan alasajo 1.1.2023 alkaen.

Kunnanvaltuusto teki kesäkuussa 2022 päätökset ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden hankkimisesta ulkoisilta palveluntuottajilta. Palveluiden toimittaminen on vaiheistettu siten, että vuoden 2023 alusta alkaen palvelut tuotettiin ns. as-is mallilla eli Oulunkaaren kuntien käytössä olevilla tietojärjestelmillä ja -ympäristössä. Keväällä 2023 kunnanhallitus teki päätöksen lin kunnan toistaiseksi käytössä olevien taloushallinnon järjestelmien siirrosta omaan kuntakohtaiseen tietojärjestelmäympäristöön. Aikaisemmin lin kunta oli osa Oulunkaaren kuntayhtymän kokonaisuutta, ja osapuolena mm. yhteisissä järjestelmäsovimuksissa. Taloushallinnon järjestelmien siirto kuntakohtaisiin ympäristöihin toteutettiin yhteisprojektina entisen Oulunkaaren kuntien eli Utajärven, Vaalan, Simon ja Pudasjärven kanssa syksyllä 2023.

Vuoden 2024 alusta lin kunta on siirtynyt käyttämään Monetra Oulu Oy:n palkka- sekä matka- ja kulunhallinnan järjestelmiä: Personec F, ESS ja M2. Järjestelmävaihdoksen käyttöönottoprojekti käynnistyi alkuvuonna 2023. Käyttöönottoprojektiin osallistuivat lähes kaikki hallinto- ja talouspalvelut -toimialan työntekijät. Vuoden 2023 lopussa käynnistyivät Nepton työvuorosuunnittelu- ja työajanseurantaohjelman sekä varhaiskasvatuksen järjestämisen tarpeisiin Tiera Vesseli -palvelun käyttöönottoprojektit. Vuoteen 2026 mennessä sekä ICT- että talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden osalta on siirretty kokonaisasiakkuuksiin, myös järjestelmien osalta.

Marraskuussa 2022 lin kunnanhallitus teki päätöksen lin kunnan toimimisesta isäntäkuntana kuntayhtymän purun ja sopimuksessa sovittujen isäntäkunnan vastatakseen ottamien tehtävien osalta. Purkamiseen liittyvien tehtävien hoitaminen jatkui tiiviinä läpi vuoden, mikä vaikutti erityisen paljon kunnan hallinto- ja talouspalveluiden ydintehtävien hoitamiseen, kuin myös kunnan muita

toimialoja tukeviin tehtäviin.

Maaliskuussa 2023 kunnassa otettiin käyttöön osana nykyistä tiedon- ja asianhallintajärjestelmää sähköinen allekirjoitus, joka mahdollisti kokouspöytäkirjojen ym. allekirjoittamisen sähköisesti. Lisäksi järjestelmään sisältyvä luottamushenkilöiden sähköinen kokous päivitettiin elokuussa 2023 uudempaan versioon aikaisemman version ylläpidon lakkaamisen vuoksi. Samassa yhteydessä sovitut asianhallintajärjestelmän versiopäivitys sekä pilvipalvelun käyttöönotto siirrettiin toteuttavaksi keväällä 2024. Päällekkäisistä käyttöönotoista johtuen sähköisen arkiston käyttöönotto on siirretty myöhempään ajankohtaan.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Hallinto- ja talouspalveluissa toimintakulut ylittivät talousarvion 651.772 euroa. Merkittävimmät ylitykset johtuivat palvelujen ostoista ICT-palveluiden (-539 teur) sekä muista toimintakuluista leasing-vuokrien (- 198 teur) osalta, jotka aiheutuivat ICT-palveluiden siirtymisestä ulkoiselle palveluntuottajalle sekä siirtoprojektin kertaluonteisista kustannuksista.

Pääosa hallinto- ja talouspalveluiden tulojen ylityksestä (+ 400 teur) selittyy isäntäkuntana entisiltä Oulunkaaren kunnilta laskutetuista kuluista. Vastaavasti hallinto- ja talouspalveluiden kuluihin sisältyy sosiaali- ja terveystalouden kuluista vain lin kunnan osuus (noin 165 teur). Lisäksi Tuet ja avustukset -tiliryhmään on kohdistettu vuodelle 2023 Vetoa ja pitoa -hankkeen viimeisen maksatushakemuksen mukainen avustus (53 teur).

Valtuuston nähden sitovatase toimintakate/jäämä

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	36 661		36 661	582 654	545 993
Toimintakulut	-3 051 519		-3 051 519	-3 703 291	-651 772
Toimintakate/jäämä	-3 014 858		-3 014 858	-3 120 637	-105 779
Poistot ja arvonalentumiset	-113 467		-113 467	-981 771	-868 304
Tilikauden tulos	32 723 900	1 470 000	34 193 900	33 007 972	-1 185 928

TOIMIALA	TA2023	muutos	TP2023	Muutosten perustelut
Hallinto- ja talouspalvelut				
Yleishallinto				
Kunnanjohto				
kunnanjohtaja	1		1	
hallinto- ja talousjohtaja	1		1	
toimistosihteeri	1		1	
Tietopalvelut				
tietopalveluasiantuntija	1		1	
Hallinnon tukipalvelut				
Tietohuolto				
tietohallintasuunnittelija	1		1	
Asiointipiste				
toimistosihteeri	1		1	
virastomestari	2	-1	1	irtisanoutuminen
Palkat				
henkilöstösuunnittelija	1	-0,5	0,5	yhteinen hv-toimiala
Talous				
taloussihteeri-controller	1		1	
talusasiantuntija	1		1	
Yhteensä	11	-1,5	9,5	

4.1.2 Elinvoima- ja yrityspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Elinvoima- ja yrityspalvelut toteuttaa kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman elinvoimaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimiala on uusi. Vuoden 2023 alusta voimaan astuvan hallinnonuudistuksen myötä Elinvoima- ja yrityspalvelut erotetaan omaksi toimialakseen, josta vastaa elinvoimajohtaja.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Elinvoimapalveluiden talous ei toteutunut talousarvion mukaisesti. Toimintakulut alittuivat 182€. Keskeisin syy tähän oli, että maankäytön suunnittelun puolella palkkarahat jäivät käyttämättä kunnanarkkitehdin aloitettua virassaan vasta vuoden lopulla. Myös kaavoikseen varattuja määrärahoja jäi käyttämättä. Toinen keskeinen poikkeama oli se, että lin Micropolis Oy palautti noin 53 t€ ostopalvelusopimuksesta kunnalle.

Valtuuston nähden sitovataso toimintakate/jäämä

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot				113 193	113 193
Toimintakulut	-860 461		-860 461	-791 236	69 225
Toimintakate/jäämä	-860 461		-860 461	-678 043	182 418
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905		-3 905	-11 857	-7 952
Tilikauden tulos	-864 366		-864 366	-689 900	174 466

Vuosi	Henkilömäärä	Lisäys/vähennys		
	TA 2023	Lisäys	Vähennys	TP 2023
elinvoimajohtaja (50 % laskutetaan Micropolis Oy:ltä)	1	-	-	1
kunnanarkkitehti	1	-	-	1
Yhteensä	2	-	-	2

4.1.2.1. Elinvoimapalvelut

Tehtäväkuvaus:

Elinvoima- ja yrityspalvelut toteuttaa kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman elinvoimaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimiala on uusi. Vuoden 2023 alusta voimaan astuvan hallinnonuudistuksen myötä Elinvoima- ja yrityspalvelut erotetaan omaksi toimialakseen, josta vastaa elinvoimajohtaja. Elinvoimajohtajan palkka ja työaika jakaantuu puoleksi kunnan ja lin Micropoliksen kesken.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Toimiala sisältää yritysneuvonta- ja hankepalvelut, kumppanuudet, maankäytön suunnittelun sekä kuntamarkkinoinnin ja -viestinnän. Yksikköön kuuluvat myös kehitysyhtiö lin Micropolis Oy, jonka toimitusjohtajana toimii elinvoimajohtaja sekä kiinteistökehityksestä vastaava lilaakso Oy.

Toimialan keskeiset kehittämisen ja edistämisen kohteet vuonna 2023 ovat valtatie uusien tieliittymien ja lähijunaliikenteen edistäminen sekä Pentinkankaan, Vatungin, Kuivaniemen biotalousalueen, Sääskenharjun ja Ijokisuiston kehittäminen strategian ja elinkeino-ohjelman mukaisesti.

Toimiala tekee tiivistä yhteistyötä muiden kunnan toimialojen kanssa saavuttaakseen kuntastrategian lupauksia. Toimiala kehittää kunnan strategista maankäyttöä ja tonttitarjontaa ennakoivasti ja siten, että niihin liittyvät palvelut toimivat yritys- ja asukasystävällisesti ja jouhevasti.

Elinvoima- ja yrityspalveluiden toimiala ostaa yrityspalvelut, kehittämis- ja hanketoiminnan sekä kuntaviestinnän ja -markkinoinnin lin Micropolis Oy:ltä. Ostettavan palvelun sisältö ja tavoitteet on määritelty kunnan ja Micropoliksen välisessä palvelusopimuksessa. Uuden kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman 2025 myötä palvelusopimus päivitetään vuoden 2023 aikana. Elinvoimajohtaja vastaa palvelusopimuksen tavoitteiden toteutumisesta sovitun mukaisesti. Tavoitteet ja tehtävät on määritelty tarkemmin tämän talousarviokirjan lin Micropolis Oy:tä koskevassa talousarvio-osassa.

Arvio tavoitteiden toteutumisesta:

lin kunta ja lin Micropolis Oy:n välinen ostopalvelusopimus päivitettiin sovitusti. Valtatie uusien tieliittymien suunnitelma valmistui ja linjaukset lisättiin lin strategiseen yleiskaavaan myös Kuivaniemen, Olhavan ja Myllykankaan osalta. Elinvoimapalvelut tekivät tiivistä yhteistyötä yhdyskuntapalvelujen kanssa lin asemanseudun aluevarausuunnitelman laadintatyössä. Suunnitelmalla edistetään junan pysähtymistä lissä. Kuivaniemen biotalousalue ei ole edennyt biotalousalueena, mutta alueelle on pyritty saamaan uutta yritystoimintaa useiden neuvotteluiden kautta. Yhdyskuntatoimen kanssa on tehty yhteistyötä yritystonttien saattamiseksi luovutuskuntoon. Sääskenharjun MasterPlan -työn ohjaus toteutettiin suureksi osaksi elinvoimapalveluiden puolelta. Työ toteutettiin hankerahoituksella. Toimialan yrityspalveluihin, kuntamarkkinointiin ja -viestintään sekä kehittämiseen liittyvät toteutumisen arviot on tarkemmin tämän tilinpäätöskirjan lin Micropolis Oy:tä koskevassa osassa.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Talous toteutui etupäässä suunnitellusti. Iin Micropolis Oy palautti ostopalvelusopimuksesta elinvoimapalveluille takaisin yhteensä 53 t€. Näistä 30 t€ palautettiin yrityspalvelujen osalta, sillä puolipäiväinen yritysneuvoja työskenteli osan vuodesta hankkeessa ja näin osa palkkarahoista jäi käyttämättä. Kehittämisen alueelta palautettiin 23 t€, sillä osa hankkeista ei toteutunut suunnitellussa aikataulussa. Edellä mainituista syistä toimintakulut alittuivat 49 t€.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot				113 193	113 193
Toimintakulut	-662 858		-662 858	-726 643	-63 784
Toimintakate/jäämä	-662 858		-662 858	-613 450	49 409
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905		-3 905	-11 680	-7 775
Tilikauden tulos	-666 763		-666 763	-625 129	41 634

4.1.2.2. Maankäytön suunnittelu

Tehtävänkuvaus:

Maankäytön suunnittelun alueeseen kuuluvat kunnan strateginen maankäyttö, maa- ja tonttipolitiikka sekä yleis- ja asemakaavatyö. Suunnittelua ohjaa kuntastrategia, elinkeino-ohjelma, maapoliittinen ohjelma ja muut alueiden- ja maankäyttöä ohjaavat strategiat ja suunnitelmat. Tulosalueella työskentelee kaavoittaja ja puolikas projektityöntekijä.

Merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Maankäytön tulosalueella työskentelee yksi kaavoittaja ja puolipäiväinen projektityöntekijä. Iin kunnan kuntastrategiassa 2030 on tavoitteena muun muassa vahva ja kestävä kasvu, luonnonläheinen li sekä henkinen hyvinvointi. Kaavoitustyössä ja maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset yhdyskuntarakenteen eheydelle, elinympäristön viihtyisyydelle, palvelujen saavutettavuudelle, liikkumisen ja luonnonympäristön kestävyydelle sekä kulttuuriympäristön arvojen säilymiselle. Iin kuntastrategiassa 2030 ja maapoliittisessa ohjelmassa ja elinkeino-ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiseen varaudutaan maankäytön suunnittelulla ja maa-alueiden hankinnalla.

Asuinrakentamiselle varattuja asemakaava-alueita on eri puolilla kuntaa. Asuintontteja on tarjolla muun muassa Liesharjun ja Illinsaaren (Saarenrinteen) alueella. Omakotitonttien osalta tonttivaranto riittää useiden vuosien tarpeisiin. Tulevissa kaavahankkeissa asuintonttien tarjontaa on kuitenkin syytä monipuolistaa ja tonttien houkuttelevuuteen kiinnittää huomiota. Kunta tekee aktiivista maanhankintaan jatkaen neuvotteluja maankäyttösovimuksista ja mahdollisista maanhankinnoista. Maanhankinnan painopistealueita ovat osayleiskaavassa esitetyt taajaman laajenemisalueet, Pentinkankaan alue ja Etelä-lilaakson alue.

Vuoden 2023 merkittävimmät vireillä olevat kaavahankkeet:

Iin strateginen yleiskaava 2040

Pentinkankaan asemakaavan muutos kortteleissa 312, 315, 325, 326 sekä Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennuksen 2025 muutos Pentinkankaan alueella

Iin kirkonseudun asemakaavan muutos korttelissa 23 - kunnanviraston ja Nätteporin alueet

Iin kirkonseudun asemakaavan laajennus Timpurintien alueella

Iin rannikon ja saarten osayleiskaavan tarkistaminen Karhun alueella

Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Toiminnalliset tavoitteet:

Kunnan maankäytön ja yhdyskuntarakenteen suunnittelu ja toteuttaminen on ennakoivaa, rakennettu ympäristö laadukasta ja hyvin suunniteltua. Sillä luodaan perusta asukkaiden ja yritysten hyvään ja kestäväan arkeen. Suunnittelua ohjaavat kuntastrategia, elinkeino-ohjelma, yhdyskuntarakenteen eheys, elinympäristön viihtyisyys, palvelujen saavutettavuus, liikkumisen, luonnonympäristön

kestävyys, sekä kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen.

Maankäytön ja kaavoituksen avulla mahdollistetaan kuntastrategian mukainen kunnan vahva ja kestävä kasvu sekä lin vahvuuksien hyödyntäminen. Tonttivarannon riittävydestä sekä elinkeinoelämän että asuinrakentamisen tarpeeseen huolehditaan ja tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan teknisen toimen ja muiden hallinnonalojen kanssa.

Tavoitteiden toteutumisen tuloksena kaavoitus on ennakoivaa ja suunnitelmallista sekä saavutettavuuden, elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeet huomioon ottavaa. Tonttivaranto on monipuolista ja mahdollistavaa. Kaavoituksen ohjaustyö eteenpäin vievää. Kaavoituskatsaus laaditaan vuosittain. Kaavoituksella mahdollistetaan kestävä liikkuminen ja suunnittelussa huomioidaan joukkoliikenteen, kävelyn, pyöräilyn ja virkistymisen tarpeet. Vuoden 2023 aikana pyritään saattamaan pidemmän aikaa olleet keskeneräiset kaavatyöt päätökseen

Toteuma

Tulosalueelle saatiin useiden rekrytointikierrosten kautta kunnanarkkitehti vasta lokakuun 2023 lopulla ja myöskään puolipäiväistä projektihenkilöä ei palkattu. Elinvoimajohtaja vastasi loppu vuoteen saakka työpanoksellaan maankäytön suunnittelun tavoitteiden toteutumisesta. Asetettuihin tavoitteisiin päästiin useissa asioissa: Viisi keskeneräistä kaavaa saatiin vuoden aikana joko lainvoimaiseksi tai hyväksytyksi ja lin strateginen osayleiskaavatyö eteni ripeästi ja kaavaa valmisteltiin ehdotusvaiheen nähtävillä oloon. Yhteistyössä yhdyskuntatoimen kanssa neuvottelimme maakaupat Pentinkankaan alueelta. Kauppojen myötä kunta sai toistakymmentä uutta yritystonttia. Toimiala auttoi tarvittaessa maanhankinta-asioissa yhdyskuntatoimea. Yhteistyöllä varmistettiin kunnalle maareserviä tulevaan kaavoitukseen. Yhteistyössä yhdyskuntatoimen kanssa valmistelimme myös hankehakemuksen, jolla haettiin ja saatiin rahoitusta Pentinkankaan infran rakentamiseksi.

Vuoden 2023 aikana lainvoiman saivat seuraavat kaavat:

- lin kirkonseudun asemakaavan muutos korttelissa 11 tontilla 3
- Jakkukylän osayleiskaava 2040
- Pentinkankaan asemakaavan muutos kortteleissa 312, 315, 325 ja 326
- Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Vuoden 2023 aikana hyväksyttiin seuraavat kaavat:

- Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Ollinkorven ja Kovasinkankaan tuulivoimapuistojen osayleiskaavoista valitettiin hallinto-oikeuteen ja toimiala valmisteli hallinto-oikeudelle lausunnot.

Vuoden aikana valmisteltiin lin keskustan rannan alueen ideakilpailun käynnistämistä.

Resurssipulan vuoksi toimenpiteistä jäi toteuttamatta kaavoituskatsaus ja maapoliittisen ohjelman päivitys.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Tulosalueelle saatiin useiden rekrytointikierrosten kautta kunnanarkkitehti vasta lokakuun 2023 lopulla ja myöskään puolipäiväistä projektihenkilöä ei palkattu. Maankäytön henkilöstökulujen toteutumattomuuden ja kaavoitustyöhön suunniteltua vähäisempien ostopalveluiden vuoksi toimintakulut alittuivat 133 t€.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-197 603		-197 603	-64 594	133 009
Toimintakate/jäämä	-197 603		-197 603	-64 594	133 009
Poistot ja arvonalentumiset				-177	-177
Tilikauden tulos	-197 603		-197 603	-64 771	132 832

4.1.3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen toiminnan järjestäminen

Hallinto: Toimialan hallinnon, organisoinnin, johtamisen ja prosessien toteuttaminen. Keskeisiä toimintoja ovat talous, henkilöstöhallinta, päätöksenteko ja sisäinen valvonta.

Opetuspalvelut: Esiopetus, perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta ja lukiotoiminta.

Varhaiskasvatuspalvelut: Kunnalliset varhaiskasvatuspalvelut (päiväkodit ja perhepäivähoito) sekä avoin varhaiskasvatus, esiopetus, yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden valvonta ja yksityisen hoidon tuki (palveluseteli).

Opetus ja varhaiskasvatus muodostavat kokonaisuuden, jossa tilojen käyttö, palveluverkko ja tukipalvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Henkilöstömäärät, talousluvut ja tilojen bruttoneliöt ovat kunnan toiminnassa suurimmat. Hallinnonalan palvelut myös suoraan tai välillisesti kattavat ison osan kunnan väestöstä. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto on myös tiivis kokonaisuus. Hallinnonuudistuksessa toimialaa koskevat muutokset astuivat voimaan 1.1.2023.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen organisaatiossa ylimpänä päättävänä elimenä toimii opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta. Toimialaa johtaa viranhaltijana sivistysjohtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä. Hänen alaisenaan toimii varhaiskasvatuspäällikkö, jonka vastuualueella on pääasiassa varhaiskasvatus.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen tehtävänä ja tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus.

Opetus ja varhaiskasvatus järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti, tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisimman laadukkaasti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja varhaiskasvatus kaikille iällisille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään, tukea lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja mahdollistaa ja edistää osallisuutta.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut muodostuivat kolmesta sitovuustasosta – hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista. Hallinnon tavoitteena on toimia tukipalveluna, henkilöstö- ja taloushallinnan organisoijana sekä toimia valmistelevana ja toimeenpanevana päätösprosesseissa. Toimialajohtaja vastaa myös hallinnon johtamisesta.

Keskeiset tavoitteet toiminnalle pohjautuvat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmiin, kuntastrategiaan, talousarvioon sekä toimialaa koskeviin muihin suunnitelmiin (esimerkiksi oppilashuoltosuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, osaamisen kehittämisen suunnitelma, kestävän kehityksen suunnitelma). Johtamisella, hallinnolla ja raportoinneilla pyritään

varmistamaan, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Vuoden 2023 aikana toimintaa on saatu toteuttaa suunnitellusti ja keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Perusopetuksen opetussuunnitelma ja lukion opetussuunnitelma määrittävät opetuksen ja yksiköiden tavoitteita. Oppilashuoltolain perusteella laadittavat oppilashuollon suunnitelmat, oppimisen tuen strategia ja lin kunnan pedagoginen suunnitelma antavat sisältöä ja suuntaa arjen tasolla tapahtuvalle lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin poluille. Vuoden 2023 kehittämisen kohteina ovat olleet opetuksen inklusio, oppivelvollisuuden laajentumisen toteuttaminen, tunne- ja vuorovaikutuskasvatus, kestävän kehityksen toimet sekä laaja-alainen hyvinvointityö. Hyvinvointialueiden aloittaminen, hallinnonuudistus ja toimialan ja palvelutarpeiden muutokset ovat haastaneet myös paneutumaan, kehittämään yhteistoimintaa ja painottavat hyvää ja toimivaa johtamista. Keskeiset tavoitteet on tilinpäätösvuoden aikana saavutettu ja toiminta toteutunut suunnitelmien mukaan.

Kotikujan päiväkoti aloitti toimintansa vuoden 2023 alussa. Kotikujan päiväkotiin siirtyi henkilöstö useammasta aiemmin toimineesta pienemmästä yksiköstä. Useasta eri yksiköstä siirtymistä ja uuden ison yksikön toimintakulttuurin luomista edesautettiin kevään 2023 aikana pitämällä henkilöstölle säännöllisellä työyhteisövalmennusta ja työnohjausta.

Vuoden 2023 aikana lin kunnan laskeva lapsimäärä aiheutti ja aiheuttaa myös jatkossa tarpeen tiivistää varhaiskasvatuksen toimintoja. Kevään 2023 aikana toteutettiin Tikkasen päiväkotiyksikön YT-prosessi, jonka seurauksen yksityinen palveluntuottaja Tikkaskodit Oy laajensi toimintaansa Tikkasen yksikköön ja kunnallinen varhaiskasvatus supisti omaa toimintaansa yhdellä yksiköllä.

Yksityistä varhaiskasvatusta järjestettiin vuonna 2023 lin kunnassa Pilke Tahdin yksikössä ja Tikkaskodit Oy:n toimesta Harjuntähden yksikössä sekä syksystä alkaen myös Tikkasen päiväkodin yksikössä. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin Kotikujan, Nikkarin ja Kuivaniemen yksiköissä ja Jakkukylän ja Olhavan Tenavatuvan ryhmäperhepäiväkodeissa sekä yhdeksän kunnallisen perhepäivähoitajan toimesta. Lisäksi lin kunnassa järjestettiin avointa varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen hallinnonuudistus eteni kevään 2023 aikana siten, että neljä päiväkodinjohtajan virkaa lakkautettiin ja tilalle perustettiin kaksi aluepäiväkodinjohtajan virkaa. Aluepäiväkodinjohtajilla toimii työpareinaan hallinnolliset apulaisjohtajat. Varhaiskasvatuksen johtoryhmän toimintaa kehitettiin ja muutettiin, laajennettuun johtoryhmään kuuluvat myös lin yksityisen varhaiskasvatuksen johtajat, palveluohjaaja, varhaiskasvatuksen tuki- ja kehittämisspalveluiden koordinaattori ja varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija.

Varhaiskasvatukseen perustettiin keväällä 2023 palveluohjaus, jonka toimintaa on kehitetty vuoden 2023 aikana ja kehittämistyö jatkuu edelleen vuodelle 2024.

Varhaiskasvatuksen toimintaa kehitettiin usean hankkeen avulla ja hanketyöntekijöitä toimi varhaiskasvatuksen palveluissa runsaasti. Hankerahoitusta saatiin digitaalisuuden kehittämiseen, inklusion ja osallisuuden kehittämiseen, tasa-arvon edistämiseen, koronasta aiheutuvien haittojen tasapainottamiseen ja tuen uudistamiseen. Hankerahoitusten avulla kehitettiin muun muassa varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvaa ja mahdollistettiin henkilöstön tueksi säännöllistä mentorointia ja lisäresurssia lasten tunnetaitokasvatukseen. Tuen, inklusion ja osallisuuden kehittämisen lisäksi hankerahoituksella lisätiin ryhmiin varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajien työpanosta.

Opetuspalveluissa jatkettiin tiivistä kehittämistyötä. Vaativa erityinen opetus, iiläinen kasvamisen ja oppimisen polku, oppilashuolto, kielirikasteisuus, kestävän kehityksen toiminta, harrastamismahdollisuuksien lisääminen, ruokakasvatus ja ICT- taidot olivat kehittämisen keskiössä. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA) jatkettiin siirtymäkauden luvalla.

Kuivaniemellä toimi vaativan kuntoutuksen yksikkö, jossa oleville nuorille järjestettiin perusopetusta. Lukiossa toteutettiin laadukasta ja monipuolista toisen asteen koulutusta.

Lukuvuoden 2022–2023 alkaessa vähennettiin laskennallisesti viisi opetusryhmää johtuen laskevasta oppilasmäärästä. Toiminnan sopeuttaminen jatkui lukuvuoden 2023–2024 alussa, jolloin edelleen opetushenkilöstöä ja opetusryhmiä vähennettiin kolmen ryhmän verran. Lukuvuoden 2022–2023 alkaessa lissä oli 1474 perusopetuksen oppilasta ja lukuvuoden 2023–2024 alkaessa 1433 oppilasta.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Varhaiskasvatuksen toiminnat toteutuivat tilinpäätösjaksolla suunnitellusti. Tikkasen päiväkodin lakkauttamisesta muodostuvilla säästöillä saatiin kompensoitua 1.3.2023 voimaan astuneet asiakasmaksulain muutokset, Tikkasen päiväkodin asiakkaiden siirtyminen palveluseteliasiakkaksi ja 1.6. voimaan astuneet henkilöstön palkankorotukset. Opetuksen henkilöstömenoja nosti palkankorotusten lisäksi määräaikaisten opettajien kesäajan palkkaus, mistä johtuen kymmenelle määräaikaaisesti palkatulle opettajalle maksettiin palkkaa myös kesäkeskeytyksen ajalta.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen sitovuustasoista – hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista varhaiskasvatus alitti budjettinsa ja opetuspalvelut hieman ylitti budjettinsa hallinnon toteutuessa varsin tarkasti talousarvion mukaan. Varhaiskasvatuksen alitus johtui palvelujen muuttumisesta ja lapsimäärän ennakoitua nopeammasta laskusta. Opetuspalveluiden ylitys johtui henkilöstökulujen kasvusta - määräaikaisten opettajien kesäajan palkkauksesta, sijaistarpeista sekä erityisopetuksen kasvaneesta tarpeesta. Opetuspalveluissa myös tehtiin erillisrahoitusten siirtoja talousarviovuodelle 2024 jo myönnettyistä rahoituksista. Tällä turvattiin toimintojen jatkumista myös lukuvuodelle 2024–2025. Ilman siirtoja myös opetuspalvelut olisi hieman alittanut kulukehityksensä.

Opetuspalveluiden toiminnat toteutuivat tilinpäätösjaksolla suunnitellusti. Oppilaat esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa saivat opetusta, oppilashuoltoa ja tarvitsemaansa tukea käytettävissä olevilla resursseilla. Peruskoulun päättötodistuksen sai 171 oppilasta. Päättötodistuksen saaneista kaikki saivat toisen asteen opiskelu-, harjoittelu tai TUVA - koulutuspaikan. Ylioppilastutkinnon suoritti vuoden aikana 37 kokelasta.

lin kunnan varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön palveluseteli elokuun 2022 alussa. Palvelusetelin kautta yksityisen varhaiskasvatuksen käyttöaste lisääntyi kunnassa merkittävästi, ja väliaikainen Lepolan päiväkotikiinteistö suljettiin heinäkuussa. Kaikille paikkaa hakeneille järjestettiin varhaiskasvatuspaikka lakisääteisessä järjestelyajassa.

Toimialan hankkeiden ja erillisrahoitusten taloudesta ja toteutumisesta on tilinpäätöksessä erillinen liite.

Valtuuston nähdn sitovataso toimintakate/jäämä

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	2 247 612		2 247 612	2 220 605	-27 007
Toimintakulut	-27 399 804		-27 399 804	-27 454 332	-54 528
Toimintakate/jäämä	-25 152 192		-25 152 192	-25 233 727	-81 535
Poistot ja arvonalentumiset	-85 041		-85 041	-116 700	-31 659
Tilikauden tulos	-25 237 233		-25 237 233	-25 352 360	-115 126

Merkittävimmät muutokset ja valmistelut 2023:

- Haminan uuden päiväkodin toiminnan käynnistämisen valmistelut
- Em. myötä Alarannan, Iitulan ja Haminan päiväkotien toiminnan lakkauttaminen
- Hallinnonuudistuksen loppuun saattaminen varhaiskasvatuspalveluiden osalta
- Kaksivuotisen esiopetuskokeilun jatkuminen
- Yksityisen palvelusetelin kehittäminen ja tarkentaminen
- Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelman 2020–2025 mukaiset toimet.
- Yläkouluopetuksen järjestämiskäytännöt
- Kiinteistöselvitykset Valtarin, Aseman ja Jakun kouluille
- Olhavan koulun prosessi
- Vaativan erityisen tuen opetuksen järjestelyt
- Iiläisen kasvun ja oppimisen polun selkeyttäminen
- Koulukuljetusten kilpailutus

Varhaiskasvatuksen henkilöstö

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
VARHAISKASVATUS JA VARHAISKASVATUKSEN HALLINTO				
Vuosi	TA2023	Muutos	TP2023	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1		1	
Toimistos sihteeri	1		1	
Aluepäiväkodinjohtaja	4	- 2	2	
Avoin varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen tuki- ja avustamispalvelut	0		1	
Perhepäivähoidon ohjaus ja varhaiskasvatuksen erityisasiantuntijan tehtävät	0		1	
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1+2	2	3	
Kiertävä varhaiskasvatuksen opettaja (varahenkilö)	2		2	
Varhaiskasvatuksen opettaja	28		28	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	32		32	
Kiertävä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2		2	
Ryhmäavustaja	16		16	
Perhepäivähoitaja (oma koti + ryhmäperhepäiväkodit)	14		14	
Hanketyöntekijät	12		12	
Yhteensä	103+12		103+12	

Opetuspalveluiden henkilöstö:

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
OPETUS JA OPETUKSEN HALLINTO				
Vuosi	TA2023	Muutos	TP2023	
Sivistysjohtaja	1		1	
Toimisto-/koulusihteeri	4,75		4,75	
Rehtori	4		4	
Luokanopettaja (sis.koulunjoht.)	45		45	
Lehtori	51,5		51,5	
Erytisopettaja	9		9	
Esiopettaja	4		4	
Kk-ohjaaja	27		27	
Tuen koordinaattori	1		1	
Erytisopettaja	2		2	
TUVA-kehittäjäopettaja	1		1	
Yhteensä	150,25		150,25	

4.1.4 Hyvinvointipalvelut

Tehtäväalueet:

Johtaminen ja hallinto

Hyvinvointipalveluiden hallinto- ja tukipalvelut, kokonaisvastuu hyvinvointipalveluiden johtamisesta, taloudesta, suunnittelusta ja kehittämisestä, Hyvinvointilautakunnan asioiden valmistelu ja päätösten toimeenpano.

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi

Hyvinvointijohtaja johtaa ja koordinoi koko kunnan osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia. Työhyvinvoinilla ja osaamisen johtamisella on suuri merkitys koko kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin, sitoutumisen ja organisaation kyvykkyiden sekä kestäväen työnjaon kannalta.

Hyvinvointi ja yhdyspinnat

Hyvinvointijohtaja johtaa ja koordinoi koko kunnan hyvinvointi ja yhdyspintatyötä. Yhdyspinnat ovat organisaatioiden toiminnallisia rajoja ja yhteistyön paikkoja. Yhteistyö hyvinvointialueelle (Pohde) on tärkeää lin kunnan asukkaiden palveluketjujen varmistamiseksi. Hyvinvointityöhön kuuluu Hyte-työn lisäksi nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, LaPe -työryhmä, järjestöyhteistyö ja -avustukset, vanhus- ja vammaisneuvosto, esteettömyystyöryhmä, lin kyläen neuvottelukunta ja ehkäisevä päihdetyö.

Avustukset

Hyvinvointi-, liikunta-, tapahtuma-, nuorisotyö-, seniorikortti- ja kulttuuriavustukset, osallistava budjetointi, työllistämisen avustukset.

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Kansalaisopiston opetuksen, lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen (taidekoulu), näyttelyiden, konserttien ym. tilaisuuksien ja tapahtumien suunnittelu, järjestäminen ja kehittäminen.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen ja kehittäminen lin ja Kuivaniemen kirjastoissa sekä hakeutuvat kirjastopalvelut. Hakeutuvia kirjastopalveluja ovat Kiertävä kirjasto, kirjaston kotipalvelu ja erityisryhmien kirjastopalvelut.

Taidekeskus KulttuuriKauppila: kansainvälinen residenssitoiminta, ympäristötaidepuisto, keskustan ja puistojen kehittäminen taiteen keinoin, taiteesta hyvinvointia -toiminta, kansainvälinen Art li Biennaali joka toinen vuosi.

Kulttuuri- ja kotiseututyö sekä lin kotiseutumuseo.

Vapaa-aika- ja nuorisopalvelut

Nuorisotyö: nuorisotilatyö, liikkuva nuorisotyö, sosiaalinen nuorisotyö, nuorisovaltuustotoiminta, koulunuorisotyö, leirit ja retket sekä etsivä nuorisotyö.

Liikuntapalvelut: liikuntahallin toiminnasta vastaaminen, liikuntapalvelujen sekä -tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Liikunta-asiainneuvottelukunta.

Tapahtumapalvelut: Liikunta-, kotiseutu-, nuorisotyö- ym. tapahtumien sekä Museokahvila Huilingin kahvilatoiminnan järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. lin kunnan tapahtumien ja juhlien järjestäminen.

Työllistäminen

Osallistuminen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamiseen Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa ajalla 1.3.2021-31.12.2024 kokeilulaissa määritellyn asiakaskohderyhmän osalta. Osallistuminen TE24-palveluiden uudistamisen valmistelutyöhön, palvelujen siirtymisessä pääasiassa kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen.

Työllistymistä edistävät toiminnot ja toimenpiteet kunnassa: palkkatuki, työkokeilu, työpajatoiminta,

nuorten kesätyöllistäminen, yhteisöjen ja yritysten tukeminen työttömien työllistämässä, kehittämishankkeet.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kuntalain mukainen päätavoite hyvinvointipalveluissa on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hyvinvointipalvelut pyrkivät luomaan ja edistämään asukkaiden laaja-alaista hyvinvointia tarjoamalla liikunta-, kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisotyöpalveluita, vahvistamalla osallisuutta, mahdollistamalla elinikäisen oppimisen ja tuottamalla työllistämispalveluita.

Hyvinvointipalveluiden toiminnan pohjalla ovat erinäiset lait, kuten laki vapaasta sivistystyöstä, taiteen perusopetuksesta, kulttuuritoiminnasta, nuorisolaki, kirjastolaki, lait työllistämiseen liittyen jne. Lisäksi toimintaa ohjaavat keskeisesti kuntastrategia, hyvinvointisuunnitelma sekä resurssiviisas-tiekartta.

Vuonna 2023 kunnassa otettiin käyttöön uusi kuntastrategia, jonka myötä hyvinvointipalveluissa keskityttiin vahvasti henkiseen hyvinvointiin ja luonnonläheinen li-teemaan. Nämä teemat tunnistettiin olennaisiksi ihmisten hyvinvoinnin kannalta, erityisesti kun yleinen toimintaympäristö on kokenut merkittäviä muutoksia. Koronapandemia, Ukrainan sota ja erilaisten ääri-ilmiöiden nousu ovat asettaneet uusia haasteita, jotka koettelevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia. Vuoden aikana pyrimme aktiivisesti tunnistamaan näitä haasteita ja vastaamaan niihin laajasti poikkihallinnollisella hyte-työllä. Kestävän kasvun teemassa korostui nykyisten kuntalaisten pysymisen merkitystä kunnan alueella. Tarjoamalla laadukkaita ja monipuolisia palveluita luomme osaltamme kuntaan myös pitovoimaa. Systeminen muutos oli vuoden aikana paljon esillä. Keskiössä oli kunnan ja toimialan toimintatapojen uudistamista niin, että ne vastaavat paremmin muuttuneeseen toimintaympäristöön. Keskeisenä ajatuksena oli, että jokainen työntekijä ymmärtää oman roolinsa osana laajempaa kokonaisuutta, mikä edistää yhteistyötä ja vie kohti yhteistä päämäärää. Kuntastrategian uudistamisen myötä myös johtamisjärjestelmä uudistettiin. Hyvinvointipalveluissa aloitti vuonna 2023 uusi toimialajohtaja hyvinvointijohtaja-nimikkeellä.

Vuonna 2023 käynnistyneiden hyvinvointialueiden myötä yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointialueen, eli Pohteen kanssa osoittautui vuoden aikana monelta osin haasteelliseksi. Toimialallamme erityisesti työllisyyspalveluissa koetut haasteet heijastuivat merkittävästi työnhakijoiden arkeen ja palveluiden saavutettavuuteen. Yhdyspintatyön käynnistyminen vuoden aikana toi esiin uusien toimintatapojen haasteita, jotka vaikuttivat konkreettisesti kuntalaisten päivittäiseen elämään ja palvelujen toimivuuteen. Vuoden aikana laadittiin useita kannanottoja Pohteen palveluihin liittyen. Tavoitteena oli vaikuttaa palveluiden laajuuteen ja saatavuuteen lissä. Aktiivinen vaikuttaminen on keskeistä, kun pyritään turvaamaan kuntalaisten hyvinvointi ja palveluiden saavutettavuus. Vaikka yhteistyö Pohteen kanssa koettiin haasteelliseksi, pyrimme osaltamme toimimaan aktiivisesti ja rakentavana yhteistyökumppanina kuntalaisten etua ajaen.

Vuonna 2023 hyvinvointipalvelut saavutti hyvin sille asetetut tavoitteet. Tarjosimme monipuolisesti laadukkaita toimialamme palveluita kaikenikäisille kuntalaisille, vauvasta vaariin. Panostimme paljon verkostoyhteistyöhön, työskennellen tiiviissä yhteistyössä muiden toimialojen, yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Onnistuimme tavoittamaan kuntalaisia laajasti eri tapahtumien kautta ympäri kuntaa, noudattaen mottoa "hyvinvointia luodaan siellä, missä ihmiset ovat".

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Toimintatuotot

Vuoden 2023 toimintatuotot toteutuivat suunnitellusti koko toimialan osalta. Toimintatuotot ylittyivät

koko toimialan osalta 20 156€:a eli 2%.

Työllisyyspalveluiden osalta toimintatuotot jäivät suunnitellusta n. 65 000€. Tämä johtui ensisijaisesti siitä, että palkkatukitoimenpiteet eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Vastaavasti lisi-areenalta toimintatuottoja tuli odotettua enemmän, noin 85 000€. Pääosa näistä tuloista oli sisäisiä toimintatuottoja. Lisäksi kansalaisopiston opinto- ja kurssimaksut tuottivat noin 23 000€ enemmän kuin oli budjetoitu, mikä osaltaan kertoo opintojen ja kurssien lisääntyneestä kysynnästä.

Toimintakulut

Vuoden 2023 toimintakulut alittuivat kokonaisuudessaan 594 307 eurolla, mikä tarkoittaa, että kulut toteutuivat 89,49 prosenttia suunnitellusta. Henkilöstökulut alittuivat noin 280 000 eurolla, palvelujen ostot noin 250 000 eurolla, aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 70 000 eurolla sekä avustukset noin 35 000 eurolla. Tämä osoittaa, että hyvinvointipalveluissa jatkettiin tiukan taloudenpidon linjaa, mikä heijastui myönteisesti talousarvion toteutumiseen.

Hyvinvointipalveluiden tulosalueella, johon kuuluu hallinto, kansalaisopisto ja taidekoulu, vapaa- aika ja nuorisopalvelut sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut, talousarvio alittui toimintakulujen osalta noin 156 000 eurolla. Tämä säästö jakautui tasaisesti yksiköiden kesken, sisältäen palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä sisäiset kulut, jotka kaikki olivat budjetoitua pienempiä. Lisäksi "henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi" sekä "hyvinvointi ja yhdyspinnat" -tulosalueet alittivat molemmat suunnitellut toimintakulunsa noin 10 000 eurolla.

Suurimmat alitukset toimintakulujen osalta tapahtuivat työllistämispalveluissa, joissa säästöä kertyi noin 420 000 euroa. Keskeiset syyt näihin merkittäviin säästöihin liittyivät useisiin tekijöihin. Palkkatukityöllistämisen henkilöstökulut alittuivat noin 247 000 eurolla. Palkkatukityöllistämisen toteuttamisen vaikutti kunnan hallinto- ja toimialojen henkilöstömuutokset. Lisäksi palveluiden ostoista ja aineiden sekä tavaroiden ostoista saavutettiin säästöjä: palveluiden ostoista noin 70 000 euroa ja tarvikkeiden sekä tavaroiden ostoista noin 60 000 euroa.

Valtuuston nähden sitovataso toimintakate/jäämä

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	1 006 178		1 006 178	1 026 164	19 986
Toimintakulut	-5 654 253		-5 654 253	-5 059 945	594 307
Toimintakate/jäämä	-4 648 075		-4 648 075	-4 033 781	614 293
Poistot ja arvonalentumiset	-58 000		-58 000	-47 257	10 743
Tilikauden tulos	-4 706 075		-4 706 075	-4 081 121	624 953

Hyvinvointipalveluiden talousarvion nettomeno oli 4.706.075 euroa ja lopullinen toteuma oli 4.081.121 euroa. Näin ollen talousarvio alittui yhteensä 624.953 euroa. Toteumaprosentti alkuperäiseen talousarvioon oli 86,72%.

4.1.4.1. Hyvinvointipalvelut

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Kansalaisopiston toimintana on järjestää vapaana sivistystyönä koulutusta eri-ikäisille. Taiteen perusopetuksen toiminta (taidekoulu) on lapsille ja nuorille suunnattua opetussuunnitelmaan perustuvaa opetusta. Lisäksi näyttelyiden, konserttien ym. tilaisuuksien ja tapahtumien suunnittelu, järjestäminen ja kehittäminen.

Vapaa-aika ja nuorisopalvelut

Vapaa-aika ja nuorisopalveluiden vastuulle kuuluu useita eri toimintoja. Nuorisotyö tarjoaa iiläisille lapsille ja nuorille mielekästä vapaa-ajantoimintaa. Toiminta tapahtuu pääosin kahdessa eri nuorisotilassa lisi areenalla ja Kuivaniemitalolla. Tämän lisäksi liikkuva nuokkari jalkautuu lin

sivukylille säännöllisesti. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on tavoittaa alle 29 -vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä haluaa, vahvistaa nuoren valmiuksia päästä elämässä eteenpäin ja on nuorelle aina vapaaehtoista. Lin etsivä nuorisotyö kohtaa nuoria esimerkiksi kouluissa, nuorisotiloilla ja tapahtumissa. Tärkeä toimintamuoto on myös kutsunnat, jossa puhutetaan lyhyesti kaikki ikäluokan nuoret miehet. Vapaa-aikapalvelut vastaa myös nuorisovaltuuston toiminnasta.

Vapaa-aikapalvelut vastaavat liikunnan osalta lisi areenan toiminnasta sekä hallinnoi koulujen liikuntatilojen ilta- ja viikonloppukäyttöä.

Lin kunnan tapahtumien ja juhlien järjestäminen kuuluu vapaa-aikapalveluiden piiriin sekä Museokahvila Huilingin hallinnointi.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjaston tärkein tehtävä on tarjota kaikille kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet käyttää erilaista kirjallisuutta, lehtiä, elokuvia ja muita tiedonlähteitä. Kirjasto tuo eri ikäisille asiakasryhmille tietoa ja tarinoita, opastaa tiedonhaussa ja antaa mediakasvatusta ja digitukea. Kirjaston rooli lukutaidon edistämässä kasvaa ja kirjasto onkin koulujen ja varhaiskasvatuksen tärkeä yhteistyökumppani.

Kirjastot julkisena tilana ovat asiakkaille matalan kynnyksen paikkoja ja riittävät palveluajat ja osaava henkilökunta edistävät kuntalaisten hyvinvointia. Vuosittain kirjasto tarjoaa myös paikkoja TET-harjoitteluun, kuntouttavaan työtoimintaan, yrittäjäyryskurssilaisille ja työllistämistuella palkatuille. Kirjasto tekee myös yhteistyötä yhdistysten kanssa erilaisissa tapahtumissa ja esimerkiksi ikäihmisten kirjaston kotipalvelussa. Monipuolinen kirjastotyö tuottaa kuntalaisille osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.

Yleisen kulttuuritoimen päätoimija on KulttuuriKauppila. KulttuuriKauppilan keskeisiä toimintoja ovat kansainvälinen residenssitoiminta, Art li Biennaalin tuottaminen, hyvinvointi- ja taidepuistojen ylläpitäminen, taiteilijoiden osaamisen kehittäminen ja verkostojen rakentaminen. KulttuuriKauppila toteuttaa ja kehittää taiteesta hyvinvointia -toimintaa. Osallistamalla käytännön kulttuuripolitiikkaan KulttuuriKauppila uskoo luovuuteen hyvinvoivan yksilön ja elinvoimaisen paikkakunnan voimavarana. KulttuuriKauppilan ydinviestit ovat: "Taiteilijalähtöistä toimintaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi." sekä "Taiteen asiantuntija pohjoisessa."

Taidekeskus KulttuuriKauppila tuottaa korkeatasoista kansainvälistä ammattitaidetta, luo mahdollisuuksia taiteen kansainvälistymiseen ja luovien alojen synergiaan niin toimintaympäristöjen kuin taiteen ja taiteilijoiden välisen toiminnan kehittämisellä sekä pyrkii edistämään Pohjois-Suomen taidekentän toimintaedellytyksiä. Taidekeskus KulttuuriKauppila toimii kaikkien yhteisenä, osallistavana taiteen kotina, joka toivottaa tervetulleeksi toimintaansa niin paikalliset kuin matkailijatkin. Yleisen kulttuuritoiminnan alle kuuluu myös lin kotiseutumuseo, joka esittelee alueen kulttuuriperintöä ja erityisesti kalastus- ja uittokulttuuria.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Vuonna 2023 lin kansalaisopisto edisti merkittävästi hyvinvointia tarjoamalla monipuolista vapaata sivistystyötä. Laaja-alainen kurssitarjonta tarjosi monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, tukien samalla yksilöiden ja perheiden jaksamista sekä tarjosivat laadukkaita harrastusmahdollisuuksia. Opettajat toimivat tärkeinä tukihenkilöinä, edistäen lasten ja nuorten hyvinvointia. Kansalaisopisto järjesti myös monitaiteellisia tapahtumia, kuten konsertteja ja työpajoja, tuoden iloa ja yhteisöllisyyttä asukkaiden elämään. Uudistukset, kuten taiteen perusopintojen osaamisperusteisuus, paransivat opetuksen moninaisuutta.

Vuonna 2023 lin kansalaisopistossa ja taidekoulussa toteutui yhteensä 8776 tuntia opetusta, joista opiston osuus oli 6958 tuntia ja taidekoulun 1818 tuntia. Kursseja järjestettiin yhteensä 416, ja osallistujia oli kansalaisopiston kursseilla 1654 ja taidekoulussa 269 henkilöä. Musiikki oli edelleen suosituin aihealue, 57 % kaikista oppitunneista. Opetuksen digitalisaatio ja monimuotoisuus, kuten etä- ja hybridikurssit, olivat keskeisiä elementtejä. Pandemian vaikutukset näkyivät vielä kevään 2023 kurssi-ilmoittautumisissa.

Vapaa-aika ja nuorisopalvelut

Vuonna 2023 vapaa-aika ja nuorisopalvelut toteuttivat aktiivista toimintaa, joka ulottui nuorisotyöstä liikuntapalveluihin ja kulttuuritapahtumiin. Vapaa-aikapalvelut olivat keskeisesti mukana Ilmastoareenan, Kotiseutuviikon pääjuhlan ja itsenäisyyspäivän juhlan toteuttamisessa.

Nuorisotyö oli erityisen aktiivista, järjestäen tapahtumia ja retkiä, jotka tavoittivat laajasti nuoria. Nuorisopalvelut tavoittaa edelleen laajasti iiläisiä lapsia nuoria sekä fyysisesti, että sosiaalisen median kautta. Myös nuorisovaltuuston toiminta oli vuonna 2023 erityisen aktiivista.

Liikuntapalveluissa korostui lisi-areenan käyttö. Liikuntahallin lohkot olivat arki-iltaisain lähes täyteen varattuja. Turnauksia oli viikonloppuisin yhteensä 18 kappaletta. Myös kuntosalin käyttö lisääntyi huomattavasti. Vuoden 2023 lopussa otettiin käyttöön mm. maksuton kuntosalikortti vuoden 2005 kutsuntaikäisille. Koulujen ilta- ja viikonloppukäytössä liikkui yli 10 000 henkilöä, ja kehonkoostumusmittauksiin osallistui 300 henkilöä.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vuonna 2023 lin kirjasto ja Taidekeskus KulttuuriKauppila jatkoivat monipuolisen kulttuuritarjonnan ja saavutettavuuden parantamista. Kirjasto keskittyi palveluidensa laajentamiseen ja digitointiin, kun taas KulttuuriKauppila vahvisti residenssitoimintaansa ja yhteisöllisiä kulttuuritapahtumiaan. Kirjasto järjesti useita tapahtumia ja hankkeita, tavoittaen laajasti eri kohderyhmiä. KulttuuriKauppila puolestaan toteutti merkittävän taidehankkeen – Primaveran. Kirjaston ja KulttuuriKauppilan tapahtumat keräsivät yhteensä runsaasti kävijöitä. Molemmat yksiköt korostivat toiminnassaan yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja kulttuurin saavutettavuutta.

Vuonna 2023 lin kirjaston toiminnassa korostettiin aktiivisen kansalaisuuden ja demokratian tukemista. Kävijämäärät kasvoivat 8,9 % ja lainausmäärät 5,5 %. Erityisesti lasten- ja nuortenkirjallisuuden suosio oli huomattavaa, muodostaen 64 % kirjalainoista. Kirjasto tarjosi myös monipuolisia tapahtumia, kuten satutuokioita ja seniorikinoja, edistäen yhteisön hyvinvointia. Omatoimikirjaston ja kiertävän kirjaston palvelut lisäsivät palveluiden saavutettavuutta, tavoittaen laajasti eri ikäryhmiä ja yhteisöjä.

Vuonna 2023 Taidekeskus KulttuuriKauppila toteutti monipuolisia kulttuuritapahtumia ja -hankkeita. lin torille toteutettiin julkisen taiteen hankintana Arja Kärkkäisen teos Primavera. Taideluistelupolku, lumiveistokset ja Valonjuhla hyödynsivät ympäristöä taiteen näyttämönä. Kulttuuriasianneuvottelukunta kokoontui kolme kertaa. lin kunta oli ehdolla lin taideohjelmalla valtakunnallisessa Kulttuurigaalassa palkintoluokassa Kulttuurikehto.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	496 405		496 405	578 583	82 178
Toimintakulut	-2 967 630		-2 967 630	-2 811 412	156 218
Toimintakate/jäämä	-2 471 225		-2 471 225	-2 232 829	238 396
Poistot ja arvonalentumiset	-31 807		-31 807	-25 930	5 877
Tilikauden tulos	-2 503 032		-2 503 032	-2 258 831	244 202

4.1.4.2. Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi

Tehtäväkuvaus:

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi -tulosalue on keskeinen osa hyvinvointipalveluiden organisaatiota, jonka tehtävänä on tukea työntekijöiden ammatillista kehitystä ja edistää heidän työhyvinvointiaan. Tavoitteena on varmistaa, että henkilöstö on pätevää, motivoitunutta ja kykenevää vastaamaan kuntaorganisaation tarpeisiin, mikä on olennaista kunnan kyvykkyyden, sitoutumisen ja kestäväen työnjaon kannalta. Tulosalue suunnittelee ja toteuttaa koulutusohjelmia, parantaa työympäristöä ja -olosuhteita sekä edistää positiivista työkuultuuria, joka kannustaa avoimeen kommunikaatioon ja yhteistyöhön. Keskeistä on myös kerätä tietoa henkilöstön koulutustarpeista.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2023 lin kunnassa panostettiin henkilöstöhallinnossa osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämiseen palkkaamalla vakinainen henkilöstösuunnittelija. Henkilöstösuunnittelija toimii sekä hyvinvointi, että hallintopalveluiden työntekijänä. Uuden henkilöstösuunnittelijan myötä sujuvoitettiin henkilöstöhallinnon prosesseja ja tehostettiin toimintaa. Erityistä huomiota kiinnitettiin johtamisen kehittämiseen. Työhyvinvoinnin edistämiseksi järjestettiin mm. yhteinen virkistätymispäivä, sairauspoissaoloihin kiinnitettiin erityistä huomiota ja työterveysyhteistyötä parannettiin.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	8 223		8 223	11 090	2 867
Toimintakulut	-179 230		-179 230	-169 893	9 337
Toimintakate/jäämä	-171 007		-171 007	-158 803	12 204
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-171 007		-171 007	-158 803	12 204

4.1.4.3. Hyvinvointi ja yhdyspinnat

Tehtäväkuvaus:

Hyvinvointijohtaja johtaa ja koordinoi koko kunnan hyvinvointi ja yhdyspintatyötä. Yhdyspinnat ovat organisaatioiden toiminnallisia rajoja ja yhteistyön paikkoja. Yhteistyö hyvinvointialueelle on tärkeää lin kunnan asukkaiden palveluketjujen varmistamiseksi. Hyvinvointityöhön kuuluu Hyte-työn lisäksi nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, LaPe-työryhmä, järjestöyhteistyö ja -avustukset, vanhus- ja vammaisneuvosto, esteettömyystyöryhmä, lin kylien neuvottelukunta ja ehkäisevä päihdetyö.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2023 merkittävä seikka oli hyvinvointialueiden käynnistyminen. Yhteistyön rakentaminen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohteen kanssa osoittautui haastavaksi ja aikaa vieväksi prosessiksi. Uusien käytänteiden, verkostojen ja toimintamallien kehittäminen vei paljon resursseja, ja haasteet tässä yhteistyössä jatkuvat edelleen.

Vuoden aikana pilotoituun erilaisia hankkeita, kuten Hyvinvointi-iltapäivä-malli ja Rantakiertue. Lin vanhus- ja vammaisneuvosto keskittyi muun muassa Nastakiertueen toteuttamiseen ja kannanottojen antamiseen. Lin kylien neuvottelukunta osallistui Hullun Älykkäät kylät -hankkeeseen ja toteutti erilaisia tapahtumia. Järjestöyhteistyössä jaettiin hyvinvointiavustuksia yhteensä 18.681 euroa. Vuoden aikana panostettiin myös vahvasti monipuoliseen viestintään.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-137 239		-137 239	-126 671	10 568
Toimintakate/jäämä	-137 239		-137 239	-126 671	10 568
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-137 239		-137 239	-126 671	10 568

4.1.4.4. Työllistäminen

Tehtäväkuvaus:

Kunnan työllistämispalveluiden tavoitteena on edistää nuorten, täsmätyökykyisten ja haastavassa työmarkkina-asetuksessa olevien henkilöiden aktivoitumista ja työllistymisen mahdollisuuksia. Toiminta perustuu monialaiseen verkostotyöhön, jossa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa pyritään poistamaan yksilön työllistymisen esteitä ja löytämään ratkaisut yksilöisen työllistymisen polulle tai muuhun asiakkaan tarpeenmukaiseen ratkaisuun. Vuonna 2021 työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen laajensi kunnan työllistämispalveluiden toimintaa kokeilulain ja julkisten työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin tehtäviin. Työnhakija-asiakkaiden ohella palveluja tulee tarjota ja kehittää myös työnantajien tarpeisiin.

lin kunta on ollut mukana 1.3.2021 käynnistyneessä Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa. Työllisyyden kuntakokeilu jatkuu 31.12.2024 saakka ja samalla valmistellaan TE-palveluiden siirtoa kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2023 työllisyyden positiivinen kehitys pysähtyi, ja työttömyysaste nousi lähes koronapandemian aikaiselle tasolle, erityisesti miesten ja yli 50-vuotiaiden keskuudessa. Nuorten lomautusten määrä kasvoi, ja kuntakokeilun asiakasmäärät lisääntyivät samalla kun asiakkaiden aktivointiaste laski. Sosiaali- ja terveystieteiden siirto hyvinvointialueille vaikutti merkittävästi työllistämispalveluihin, vähentäen kuntouttavan työtoiminnan asiakasmääriä ja vaikeuttaen pääsyä tarvittaviin palveluihin, mikä vaikeutti tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi TE-uudistuksen valmistelu ja palkkatuki-uudistukset vaikuttivat työllistämispalveluihin.

lin kunta osallistuu Oulun seudun työllisyyden kuntakokeiluun, joka alkoi 1.3.2021 ja on päätetty jatkaa 31.12.2024 saakka, tavoitteenaan tehokkaammin edistää työttömien työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista. Kokeiluun kuuluu useita kuntia, ja TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa. Kuntakokeilussa pyritään parantamaan erityisesti pitkään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien henkilöiden työmarkkinoille pääsyä ja luomaan uusia palveluja laajan kumppanuusverkoston kanssa. Vuonna 2022 käyttöön otettu uusi työvoimapalvelumalli ei ole vielä näkynyt aktivointiasteen nousuna, mutta on lisännyt työntekijöiden kirjaamistyön määrää ja asiakaskontakteja.

Kuntakokeilun tavoitteena on nostaa työttömien aktivointiastetta ja lyhentää työttömyyden kestoa. Aktivointiaste, eli aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien prosenttiosuus, oli vuoden 2023 alussa 28,8 % ja laski 24,4 %:iin vuoden lopussa, mikä on 5 % vähemmän kuin vuonna 2022. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueille on vaikeuttanut palveluihin ohjautumista ja vähentänyt asiakasmääriä, mikä näkyy aktivointiasteen laskussa.

Alle 30-vuotiaiden aktivointiaste laski vuoden aikana, keskiarvon ollessa 31,3 % vuonna 2023. Työhaun keskimääräinen kesto nousi vuoden aikana, ja virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen oli keskimäärin 49,81 %, ylittäen asetetun tavoitteen. Virta yli kuuden kuukauden työttömyyteen oli keskimäärin 28,7 % vuonna 2023.

Työllisyyspalvelut toteutti työkyky- ja eläkeselvityspalveluiden hankinnan pitkään työttömänä olleille asiakkaille, Coronaria Terameri Oy:n suorittaessa kartoituspalvelun viidelle asiakkaalle.

Palkkatuella työllistäminen kohdistui pitkään työttömänä olleille ja nuorille, tarjoten mahdollisuuden työelämään kiinnittymiseen. Vuonna 2023 kunnan yksiköt työllistivät palkkatuella 53 henkilöä, joista 17 veloitetyöllistettyä ja 10 alle 29-vuotiasta nuorta, painottuen erityisesti yli 50-vuotiaisiin.

Työpajatoimintaan osallistui yhteensä 126 asiakasta, joista alle 29-vuotiaita oli 106. Toiminta järjestettiin pääasiassa palkkatuella ja TE-palveluiden työkokeiluilla. Vuonna 2023 työpajojen asiakkaista suurin osa oli miehiä, ja koulutustaustaltaan moninaisia, merkittävä osa ammatillisen tutkinnon suorittaneita. Työpajajaksojen keskimääräinen kesto vaihteli, ja lähes kaikki nuoret sijoittuivat pajajakson jälkeen koulutukseen, työelämään tai muuhun toimenpiteeseen.

Kesätyöllistäminen kattoi 2004–2007 syntyneet iiläiset nuoret, joista yhteensä 191 työllistyi kunnan omiin yksiköihin, yrityksiin, yhdistyksiin, seurakuntaan kesäseteli-tuella tai kokeili yritystoimintaa kunnan tuella. Kesäharjoittelijan pesti tarjottiin kokeiluluonteisesti seitsemälle 18-vuotiaalle nuorelle.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	501 550		501 550	436 491	-65 059
Toimintakulut	-2 370 153		-2 370 153	-1 951 970	418 184
Toimintakate/jäämä	-1 868 603		-1 868 603	-1 515 478	353 125
Poistot ja arvonalentumiset	-26 193		-26 193	-21 327	4 866
Tilikauden tulos	-1 894 796		-1 894 796	-1 536 817	357 979

Henkilöstön kehitys:

	TA2023	Lisäys	Vähennys	TP2023	Perustelut
Nimike					
Hyvinvointijohtaja	1			1	
Hyvinvointikoordinaattori	1			1	
Henkilöstösuunnittelija	1			1	
Toimistosihteeri	0,25			0,25	
Kansalaisopiston rehtori	1			1	
Opistos sihteeri	1			1	
Päätoimiset opettajat/kansalaisopisto	3			3	
Vapaa-aikapäällikkö	1			1	
Vapaa-aikasihteeri	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	2			2	
Nuorisotyöntekijä	0,5			0,5	yht. Valtarin koulun kanssa
Etsivä nuorisotyöntekijä	2			2	vakinaisia, saadaan avustus
Liikuntaneuvoja	0			0	täyttämättä 1.8.2021 lukien
Liikuntahallivalvoja	2			2	
KulttuuriKauppilan vastaava tuottaja	1			1	
Kirjasto- ja kulttuurijohtaja	1			1	
Kirjastonhoitaja	2			2	
Kirjastosihteeri	4,5			4,5	
Työllistämispäällikkö	1			1	
Työsuunnittelija	1			1	
Omavalmentaja	4			4	
Työvalmentaja	2,5			2,5	
Yhteensä vakinaiset	33,75			33,75	

Määräaikaiset, projektit					
Työvalmentaja, määräaik.	1			1	
Kansalaisopiston ja taidekoulun tuntiopettaja	65			86	osa-aikaisia, osalla vain muutama tunti
Projektipäällikkö	2			2	2 hanketta päättynyt: Kripa, Iin kylillä meijän porukasa
Projektityöntekijä	2			2	Lähde-, Iin kylillä meijän porukassa ja demokratiahankkeet
Museonhoitaja	0,4			0,4	
Yhteensä määräaikaiset	70,4			91,4	Kasvu johtuu siitä, että merkitty kaikki kansalaisopiston opettajat omanaan, vaikka opettaisi yhden viikonloppukurssin tms.

4.1.5 Yhdyskuntapalvelut

Tehtäväalueet:

- Yhdyskuntapalveluiden hallinto
- Kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut: Rakennuttaminen, korjausrakentaminen ja kiinteistönhuolto
- Infra- ja ympäristöpalvelut: Asemakaavateiden, liikunta-alueiden, satamien, metsien puistojen ja muiden yleisten alueiden hoito ja kunnossapito, joukkoliikenne, ympäristö- ja kestävä kehityksen hankkeet, yksityistieavustukset sekä mittaus- ja kartoitusasiat
- Ateria- ja puhtauspalvelut: Peruskunnan ateria- ja puhtauspalvelut
- Viranomaispalvelut: Rakennustarkastus; rakennustarkastus ja -valvonta, ympäristöterveydenhuollon ohjaus

Toimielimet: yhdyskuntalautakunta, rakennuslautakunta

Tilivelvolliset viranhaltijat: yhdyskuntajohtaja, kiinteistöpäällikkö, kunnallistekniikanpäällikkö, ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö, rakennustarkastajat

Valtuuston nähdn sitovataso toimintakate/jäämä

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	10 526 834		10 526 834	10 756 778	229 944
Toimintakulut	-9 104 821		-9 104 821	-9 481 879	-377 059
Toimintakate/jäämä	1 422 013		1 422 013	1 274 899	-147 114
Poistot ja arvonalentumiset	-3 227 768		-3 227 768	-3 356 676	-128 907
Tilikauden tulos	-1 815 259		-1 815 259	-2 080 203	-264 943

	TA2023	lisäys	vähennys	TP2023	Perustelut
Nimike					
Hallinto					
Yhdyskuntajohtaja	0,8			0,8	Vesilaitos 0,2
Toimistosihtööri	1,5			1	
Kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut					
Kiinteistöpäällikkö	1			0	täyttämättä
Kiinteistöpalvelut					
Kiinteistöpalveluesimies	1			1	
Kiinteistönhoitaja	8			8	
kirvesmies	1				määräaikainen
Infra- ja ympäristöpalvelut					
kunnallistekniikkapäällikkö	1			1	virkaa tekevä
kunnallistekniikan insinööri	1			0	täyttämättä
Ympäristöpalvelupäällikkö	1			0	lakannut
Kunnallistekniikka ja liikuntapaikat					
Kunnallistekninen työntekijä	4			4	
Ympäristöasiantuntija	1			0	
Vihertyönohjaaja	1			1	määräaikainen
Ateria- ja puhtauspalvelut					
Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö	1			1	
Palveluesimies ateria ja puhtaus	2			2	
Työnjohtaja/kokki	1			1	
Kokki	2,5				
Ruokapalvelutyöntekijä	6,5				
Ateria- ja puhtauspalvelutyöntekijä	20				
Toimitilahuoltaja	9				
Rakennustarkastus					
Rakennustarkastaja	2			2	
Yhteensä	65,8				

Henkilöstöön liittyi korostuneesti suuri vaihtuvuus sekä resurssien puute. Hallinnossa ja esihenkilötehtävissä työskenteleviä henkilöitä vaihtui ja tehtäviä on edelleen täyttämättä.

4.1.5.1. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden hallinto

Yhdyskuntapalveluiden hallinto

Hallinnon uudistus astuu voimaan vuoden 2023 alusta. Perustettu yhdyskuntajohtajan virka korvaa teknisen johtajan viran, joka lakkautetaan.

Strategisen maankäyttö- ja kehittämishankkeita edistetään yhteistyössä elinvoimapalveluiden ja Micropoliksen kanssa. Pitkien tähtäimisen suunnitelma tehdään joka tulosityksiköissä.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Toiminnan kehittämisen painopistealueet vuoden 2023 aikana ovat:

- Yhdyskuntapalveluiden johtamisjärjestelmän uudistaminen ja uuden organisaation mukaisten tulosalueiden toiminnan vakiinnuttaminen
 - Johtamisjärjestelmän uudistaminen on viivästynyt keskeisten tulosaluepäälliköiden resurssivajeen vuoksi. Johtamisjärjestelmä on edennyt seuraavasti:
 - Tulosaluekohtaiset toiminnan palvelu- ja järjestämissuunnitelmat on kesken
 - Pitkän tähtäimen suunnitelmien laatiminen on käynnistetty
 - Tulosalueiden esihenkilöiden tehtäväkuvat on päivitetty. Tulosalueiden organisaatiokuvaukset ja henkilöstön tehtäväkuvien päivittäminen on kesken.
 - Hallinnon vuosikello on laadittu. Toiminnan ja viestinnän vuosikellot on laatimatta.
 - Toiminnan mittareita on määritetty alustavasti.
- maankäytön ja liikenteen strategisten kärkihankkeiden edistäminen
 - Raakamaan hankintaa on tehty strategisilta kehittämisalueilta
- Rautatieaseman aluevaraussuunnitelma on valmistunut

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	35 000		35 000	26 051	-8 949
Toimintakulut	-298 257		-298 257	-233 892	64 365
Toimintakate/jäämä	-263 257		-263 257	-207 841	55 416
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-263 257		-263 257	-207 845	55 411

Toimintakulut ovat alittuneet henkilöstökulujen osalta n. 50 000 €.

4.1.5.2. Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut

Tehtäväkuvaus:

Kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut: Rakennuttaminen, korjausrakentaminen ja kiinteistönhuolto.

Hallinto koostuu kiinteistöpäälliköstä, kiinteistöpalveluesimiehestä ja ostopalveluna tytäryhtiöltä hankittavan energia-asiantuntijan resurssista

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

1 Kiinteistöselvitys päivitetty.

Kiinteistöselvityksen laadinta on käynnistetty kartoittamalla kiinteistöomaisuutta. Kiinteistöselvitys on edennyt tavoitetta hitaammin johtuen henkilöstövajeesta tulosalueen hallinnossa.

2 Kunnanviraston, Nätteporin ja Valtarin koulun investointiohjelma luotu.

Kunnanviraston muutto Micropoliksen tiloihin on toteutumassa. Nätteporin ja Valtarin osalta tarveselvitystyö on edennyt ja hankesuunnittelu käynnistyy vuoden 2024 aikana. Rannan alueen suunnittelukilpailu käynnistyy keväällä 2024.

3 Hyvinvointialueen vuokrasopimusten viimeistely ja yhteistyön vakiinnuttaminen.

Hyvinvointialue Pohteen vuokrasopimukset on allekirjoitettu. Pohteen kiinteistöjen pitkän aikavälin tarpeista tarvitaan lisätietoja.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	6 442 197		6 442 197	5 598 312	-843 885
Toimintakulut	-3 422 013		-3 422 013	-3 398 774	23 239
Toimintakate/jäämä	3 020 184		3 020 184	2 199 538	-820 646
Poistot ja arvonalentumiset	-2 443 434		-2 443 434	-2 443 164	270
Tilikauden tulos	576 750		576 750	-244 150	-820 900

Kiinteistöjen vuokratuotot ovat talousarviossa budjetoitua noin 815 000 € alhaisemmat johtuen Pohteelle siirtyneistä vuokrasopimuksista. Siirtyviin sopimuksiin ei sovellettu valtion vuokra-asetusta, jonka perusteella vuokratuotto jäi talousarviossa odotettua alhaisemmaksi.

4.1.5.3. Ateria ja puhtauspalvelut

Tehtäväkuvaus:

Ateria ja puhtauspalvelujen tehtävänä on huolehtia ja vastata omalla osaamisalueillaan kuntalaisten hyvinvoinnista. Huolehdimme palvelulupauksemme mukaisesti terveellisistä ja turvallisista ateriakokonaisuuksista, sekä kiinteistöjen arvon säilyttämisestä ja asiakkaidemme viihtyisyydestä siivouksellisin keinoin.

Tulosalueen esihenkilö ohjaa ja valvoo ateria- ja puhtauspalvelualueiden toimintaa strategisten tavoitteiden mukaisesti. Vastaa toimialueen henkilöstöhallinnosta ja varautumisen suunnittelusta. Valvoo eri toimialojen talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä lautakunnalle. Esittelijänä lautakunnassa toimii yhdyskuntajohtaja.

Ateriapalvelut:

Ateriapalvelujen tehtävänä on tuottaa kaikille asiakasryhmilleen turvallisia, monipuolisia ja laadukkaita ateriapalveluita. Ruokalistat suunnitellaan täyttämään eri-ikäisten ruokailijoiden ravinnontarpeet, tuottamaan mielihyvää ja elämyksiä. Suunnittelussa huomioidaan ruoan myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Ruoka-aineiden valinnassa huomioidaan paikallisuus ja kestävä kehitys.

Puhtauspalvelut:

Puhdistuspalvelujen ensisijainen tarkoitus on huolehtia siivouksellisin keinoin kiinteistöjen kunnossapidosta ja vastata asiakkaiden työympäristön viihtyvyydestä. Siivouksessa kiinnitetään huomioita energian, veden ja pesuaineiden käyttöön. Siivouksessa käytetään ympäristöystävällisiä tuotteita ja vettä säästäviä toimintatapoja.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Tulosalueen keskeiset painopisteet vuonna 2023 ovat:

- ateria ja puhtauspalveluiden uudelleen tuotteistaminen
Ei toteutunut
- työ- ja toiminnan prosessien kehittäminen molemmilla toimialueilla
Työ- ja toimintaprosesseja on kehitetty toimialueella kohdekohtaisen suunnitelman mukaisesti. Vuoropäiväsiivous kengättömille kouluille, kemikaaliton siivous kerran viikossa ja perussiivousten jaksottaminen ympärivuoden tapahtuvaksi vuosikellon mukaan. Työ- ja tehtäväkortteja on päivitetty ja otettu käyttöön vuosikello siivoustyön laadun varmistamisen keinona.
- digitaalisten toiminnanohjausjärjestelmien ja teknologian käyttöönotto ja käytön laajentaminen
Ateriapalvelussa toiminnanohjausjärjestelmien käyttöä on laajennettu asiakasrajapinnassa, mm. asiakas tilaa tarvitsemansa ateriat järjestelmän kautta. Toteuttamatta jäi ja siirtyi vuodelle 2024 mahdollisuus ostaa ruoka,- välipala ja ylijäämaruokalippuja henkilökohtaisella mobiililaitteella.

Vuoden 2023 ateriamäärien toteutuma on aikaisempien vuosien tasolla. Erityyppisiä ateriatuotteita valmistettiin 680 000 kappaletta.

Päivittäin siivottavia neliöitä oli 43 563m², joista oman tuotannon osuus 36 300m² ja ostopalvelun osuus 7 264m².

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Talousarvion yhteydessä olevat taloudelliset tavoitteet ja sitovuustaso ovat osa kiinteistö- ja ympäristötekniikan palvelujen kokonaisuutta. Ateria- ja puhtauspalvelun talousarvion tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi -9t€. Talouden poikkeamaa selittää toimintatuottojen alittuminen - 241t€. Josta suurin syy on ateriatuottojen vähentyminen varhaiskasvatuksen asiakasmäärän laskun johdosta. Toimintakulut alittuivat 228t€, suurimmat alitukset olivat tavarankuljetuspalveluissa, joissa varhaiskasvatuksen yksiköiden keskittäminen kahteen isompaan yksikköön toi kustannussäästöjä, toinen merkittävä alitus oli ostettavissa siivouspalveluissa, syynä hyvinvointialueelle siirtyneiden yksiköiden palvelujen siirto.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	3 009 137		3 009 137	2 768 004	-241 133
Toimintakulut	-2 996 529		-2 996 529	-2 767 641	228 888
Toimintakate/jäämä	12 608		12 608	363	-12 245
Poistot ja arvonalentumiset	-14 262		-14 262	-10 857	3 405
Tilikauden tulos	-1 654		-1 654	-10 512	-8 857

Ateria- ja puhtauspalveluista eläköityi kaksi henkilöä. Tehtäviä hoitaa määräaikaiset henkilöt. Henkilöstössä osa-aikaisen henkilöstön määrä toimialueella oli neljän henkilötyövuoden työpanoksen suuruinen.

4.1.5.4. Infra- ja ympäristöpalvelut

Tehtävänkuvaus:

Tulosalue sisältää ympäristöpalvelut, liikenneväylät, satamat, yleiset alueet sekä ladut, urheilualueet ja muut ulkoilualueet. Lisäksi hoidetaan kestävä kehityksen hankkeita, kunnallistekniikan verkostojen yhteistyötä, liikenneturvallisuusasioita, ympäristövahinkojen jälkitorjuntaa sekä yhteistyötä jäteviranomaisen kanssa sekä mittaus- ja kartoituspalvelut.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

- Pitkän tähtäimen suunnitelmat laadittu.
Pitkän tähtäimen suunnitelmien valmistelu on käynnistetty vuoden 2023 aikana. Suunnitelmien laadintaa on hidastanut henkilöstövaihdokset tulosalueen hallinnossa.
- Katuvalaistukseen investoitu vähintään 250.000 euroa.
Katuvalaistukseen on investoitu n. 375 000 €.
- Kaksi liikuntapaikkaa peruskorjattu.
Valtarin kaukalon pinnoite on uusittu. Liesharjuun on rakennettu kuntoportaat. Tikkamäen ulkoilualueelle on tehty kunnostustöitä ja alueen kehittäminen jatkuu.
- Illinsaaren käytön kokonaissuunnitelma laadittu.
Illinsaaren ja lijoen suiston kehittämissuunnitelma on käynnistetty vuoden 2023 aikana. Suunnitelmien laadintaa on hidastanut henkilöstövaihdokset tulosalueen hallinnossa.
- Uusi digitaalinen kunnossapidon seurantajärjestelmä täysin käytössä.
Kunnossapidonseurantajärjestelmä on sisäisessä käytössä.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	930 500		930 500	1 894 069	963 569
Toimintakulut	-2 079 293		-2 079 293	-2 828 267	-748 974
Toimintakate/jäämä	-1 148 793		-1 148 793	-934 197	214 596
Poistot ja arvonalentumiset	-764 419		-764 419	-897 002	-132 582
Tilikauden tulos	-1 922 717		-1 922 717	-1 829 078	93 639

Infra- ja ympäristöpalveluiden talousarvion käyttötalouden tuloissa ja menoissa ei ole huomioitu ennakoimatonta Kuivaniemen kaukolämpötoimintaa 1.4.2023 alkaen. Toimintatuotot ovat olleet 182 193 € ja toimintamenot ovat olleet 741 383 €.

Lisäksi maa- ja metsätilojen tuloissa on 650 000 € lin Energian maksamaa budjetoimatonta tuloutusta kunnan voimalaitosten energianostosta.

Puun myynnistä ja Oijärven luonnonsuojelualueen perustamiskorvauksesta saadut tulot ylittivät talousarvion budjetoidun summan.

4.1.5.5. Viranomaispalvelut

Tehtäväkuvaus:

Rakennustarkastus ja -valvonta, ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintä.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Toiminnallisia tavoitteita ei ole talousarviossa määritelty. Strategiatavoitteet erillisellä liitteellä.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	110 000		110 000	470 342	360 342
Toimintakulut	-308 728		-308 728	-253 305	55 423
Toimintakate/jäämä	-198 728		-198 728	217 036	415 764
Poistot ja arvonalentumiset	-5 653		-5 653	-5 653	0
Tilikauden tulos	-204 381		-204 381	211 383	415 764

Toimintatuottojen ylitys johtuu tuulivoimaloiden rakennuslupamaksuista. Toimintakulut ovat alittuneet toteutumattomien asiantuntijapalveluiden kulujen vuoksi.

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen, sisäinen. Ei sisällä liikelaitoksia	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	13 817 285		13 817 285	14 699 395	882 110
Myyntituotot	4 080 691		4 080 691	4 827 961	747 270
Maksutuotot	686 000		686 000	890 527	204 527
Tuet ja avustukset	2 134 738		2 134 738	2 321 025	186 287
Muut toimintatuotot	6 915 856		6 915 856	6 659 882	-255 974
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-46 070 858		-46 070 858	-46 490 684	-419 826
Henkilöstökulut	-23 190 942		-23 190 942	-22 858 607	332 335
Palvelujen ostot	-12 079 284		-12 079 284	-12 642 150	-562 866
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 665 573		-3 665 573	-4 047 567	-381 994
Avustukset	-1 332 000		-1 332 000	-1 100 685	231 315
Muut toimintakulut	-5 803 059		-5 803 059	-5 841 674	-38 615
Toimintakate/jäämä	-32 253 573		-32 253 573	-31 791 289	462 284
Verotulot	21 606 000	1 470 000	23 076 000	23 037 796	-38 204
Valtionosuudet	14 461 242		14 461 242	14 360 138	-101 104
Rahoitustuotot ja -kulut	-224 521		-224 521	-287 997	-63 475
Korkotuotot	7 500		7 500	18 463	10 963
Korkotulot antolainoista liikelaitok.	1 500		1 500	220	-1 280
Muut rahoitustuotot	170 383		170 383	454 858	284 475
Liikelaitosten peruspääoman tuotto/sis	113 383		113 383	113 383	
Korkokulut	-390 400		-390 400	-756 501	-366 101
Muut rahoituskulut	-12 004		-12 004	-4 817	7 187
Vuosikate	3 589 148	1 470 000	5 059 148	5 318 649	259 501
Poistot ja arvonalentumiset	-3 488 181		-3 488 181	-4 514 261	-1 026 080
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 488 181		-3 488 181	-3 600 077	-111 895
Kertaluonteiset poistot				-914 185	-914 185
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	100 966	1 470 000	1 570 966	804 388	-766 578
Poistoeron muutos	63 303		63 303	60 236	-3 067
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Tilikauden yli-/alijäämä	164 269	1 470 000	1 634 269	864 624	-769 645

	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Verotulot	21 606 000	1 470 000	23 076 000	23 037 796	-38 204
Kunnan tulovero	15 423 000	1 243 000	16 666 000	16 664 944	-1 056
Kiinteistövero	4 671 000	227 000	4 898 000	4 884 339	-13 661
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 512 000		1 512 000	1 488 514	-23 486

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2019	21,25	133 940	5,90%
2020	21,25	138 354	3,30%
2021	21,25	143 654	3,60%
2022	21,5	166 497	5,60%
2023	8,86	172 693	3,70%

	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Valtionosuudet	14 461 242		14 461 242	14 360 138	-101 104
Verotulomenetysten kompensatio	1 532 900		1 532 900	1 480 869	-52 031
Peruspalveluiden valtionosuus	7 321 472		7 321 472	7 355 470	33 998
Verotuloihin perustuva valt.os. tasaus	5 671 370		5 671 370	5 671 370	
Osakuntaliitoksen osuus peruspalv.vos					
Järjestelmän tasaus					
Opetus- ja kulttuuritoimen muut VOS	-64 500		-64 500	-147 571	-83 071

Ulkoinen, sisältää liikelaitokset	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama
Toimintatuotot	8 416 105		8 416 105	9 444 824	1 028 719
Myyntituotot	2 829 741		2 829 741	3 678 389	848 648
Maksutuotot	686 000		686 000	890 527	204 527
Tuet ja avustukset	2 138 661		2 138 661	2 322 117	183 456
Muut toimintatuotot	2 761 703		2 761 703	2 553 791	-207 912
Valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000		-5 000
Toimintakulut	-39 927 298		-39 927 298	-40 756 338	-829 040
Henkilöstökulut	-23 589 970		-23 589 970	-23 236 824	353 146
Palvelujen ostot	-9 456 660		-9 456 660	-10 396 581	-939 921
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 834 603		-3 834 603	-4 227 205	-392 602
Avustukset	-1 332 000		-1 332 000	-1 100 685	231 315
Muut toimintakulut	-1 714 065		-1 714 065	-1 795 042	-80 977
Verotulot	21 606 000	1 470 000	23 076 000	23 037 796	-38 204
Valtionosuudet	14 461 242		14 461 242	14 360 138	-101 104
Rahoitustuotot ja -kulut	-337 104		-337 104	-346 471	-9 366
Korkotuotot	6 000		6 000	69 368	63 368
Muut rahoitustuotot	60 000		60 000	346 110	286 110
Korkokulut	-391 100		-391 100	-757 069	-365 969
Muut rahoituskulut	-12 004		-12 004	-4 880	7 124
Vuosikate	4 223 945	1 470 000	5 693 945	5 739 950	46 005
Poistot ja arvonalentumiset	-4 025 378		-4 025 378	-5 012 341	-986 962
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 025 378		-4 025 378	-4 098 156	-72 778
Kertaluonteiset poistot				-914 185	-914 185
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	198 566	1 470 000	1 668 566	727 610	-940 957
Poistoeron muutos	81 813		81 813	66 380	-15 433
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Tilikauden yli-/alijäämä	280 379	1 470 000	1 750 379	793 989	-956 390

4.3 Investointien toteutuminen

Kunta + liikelaitokset yhteensä

lin kunta yhteensä	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP2023	Poikkeama	Tot%
INVESTOINNIT						
Menot	-5 134 000 €	-300 000 €	-5 434 000 €	-4 291 388 €	1 142 612 €	79 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	2 213 939 €	2 213 939 €	0 %
Netto	-5 134 000 €	-300 000 €	-5 434 000 €	-2 077 449 €	3 356 551 €	38 %
Kunta						
Menot	-4 149 000 €	-300 000 €	-4 449 000 €	-3 310 653 €	1 138 347 €	74 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	2 210 057 €	2 210 057 €	0 %
Netto	-4 149 000 €	-300 000 €	-4 449 000 €	-1 100 596 €	3 348 404 €	25 %
Liikelaitokset						
Menot	-985 000 €	0 €	-985 000 €	-980 735 €	4 265 €	100 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	3 882 €	3 882 €	0 %
Netto	-985 000 €	0 €	-985 000 €	-976 853 €	8 147 €	99 %

Vesilaitos

Vesiliikelaitos yhteensä	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP2023	Poikkeama	Tot%
Vesiliikelaitos						
Menot	-985 000 €	0 €	-985 000 €	-980 735 €	4 265 €	100 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	3 882 €	3 882 €	0 %
Netto	-985 000 €	0 €	-985 000 €	-976 853 €	8 147 €	99 %

Vesilaitoksen investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Yleishallinto

YLEISHALLINTO	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP 2023	Poikkeama	Tot%
Yleishallinto						
Menot	-370 000 €	-300 000 €	-670 000 €	-617 504 €	52 496 €	92 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	2 210 057 €	2 210 057 €	0 %
Netto	-370 000 €	-300 000 €	-670 000 €	1 592 553 €	2 262 553 €	-238 %

Yleishallinnon investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

OPETUS- JA VARHAISKASVATUS	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP 2023	Poikkeama	Tot%
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut						
Menot	-395 000 €	0 €	-395 000 €	-191 532 €	203 468 €	48 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %
Netto	-395 000 €	0 €	-395 000 €	-191 532 €	203 468 €	48 %

Investointivaraus toteutui budjetoitua vähäisempänä. Talousarviossa nimetyistä opetus- ja varhaiskasvatuksen investoinneista jäi toteutumatta aurinkopaneelien hankinnat johtuen kannattamattomasta takaisinmaksuaikaennusteesta. Alarannan koulun pihan kehittäminen edistyi suunnittelun osalta, mutta toteutus siirtyi vuodelle 2024.

Tekniset palvelut

TEKNISET PALVELUT	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP2023	Poikkeama	Tot%
Tekniset palvelut						
Menot	-3 184 000 €	0 €	-3 184 000 €	-2 481 182 €	702 818 €	78 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %
Netto	-3 184 000 €	0 €	-3 184 000 €	-2 481 182 €	702 818 €	78 %

Investointivaraus toteutui budjetoitua vähäisempänä. Talousarviossa mainituista investoinneista Tikkamäen kuntoilualuetta on kehitetty, mutta hanke on osittain siirtynyt vuodelle 2024 kuten myös Kuivaniemen hiihtoreittien kunnostus.

Hyvinvointipalvelut

HYVINVOINTIPALVELUT	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP2023	Poikkeama	Tot%
Hyvinvointipalvelut						
Menot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %
Netto	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %

Sosiaali- ja terveysterveystoimet

SOSIAALI- JA TERVEYSTERVEYSTOIMET	TA2023	TAM2023	MTA2023	TP2023	Poikkeama	Tot%
Sosiaali- ja terveysterveystoimet						
Menot	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-20 435 €	179 565 €	10 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %
Netto	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-20 435 €	179 565 €	10 %

Sosiaali- ja terveysterveystoimiin tehdyt investointivaraukset eivät toteutuneet.

4.4 Rahoitusosan toteutuminen

(sisältää liikelaitokset)

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 223 945	1 470 000	5 693 945	5 739 950	-46 005
Satunn. erät					0
Tulor. korjauserät	0			-164 137	164 137
Investointirahavirta					
Investointimenot	-5 134 000	-300 000	-5 434 000	-4 291 388	-1 142 612
Rah.os. inves.menoihin	0	0	0	3 882	-3 882
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	2 241 425	-2 241 425
Toiminta ja investoinnit, netto	-910 055	1 170 000	259 945	3 529 731	-3 269 786
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainas.lis. muille	0	0	0	0	0
Antolainas. lis. liikelait.	0	0	0	0	0
Antolainas. väh. muille	0	0	0	0	0
Antolainas. väh. liikelait.	22000	0	22 000	0	22 000
Lainakannan muutokset					
Pitk. lainojen lisäys	8 000 000	0	8 000 000	0	8 000 000
Pitk. lainojen vähennys	-7 110 000	0	-7 110 000	-6 610 000	-500 000
Lyhytaik. lainojen muutos	0	0	0	5 984 000	-5 984 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-1 165 438	1 165 438
Rahoituksen rahavirta	912 000	0	912 000	-1 791 438	2 703 438

4.5 Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	määrärahat						tuloarviot				
	Sitovuus	alkup. TA	TA-muutos	TA yht.	tot.	poikk.	alkup. TA	TA-muutos	TA yht.	tot.	poikk.
Käyttötalousosa											
Hallinto- ja talouspalvelut	N	-3015		-3015	-3121	106					
Elinvoimapaalvelut	N	-860		-860	-678	-182			0		0
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	-	-25 152		-25152	-25 234	82			0		0
Hyvinvointipalvelut	N	-4 648		-4648	-4 034	-614			0		0
Yhdyskuntapalvelut	N			0		0	1422		1422	1 275	147
Vesikielaitos	N			0		0	747		747	480	267
Yhteensä		-33675	0	-33675	-33067	-608	2169	0	2169	1755	414
Tuloslaskelmaosa											0
Verotulot	N			0		0	21606	1470	23076	23038	38
Valtionosuudet	N			0		0	14461	0	14461	14360	101
Rahoitustuotot ja -kulut	N	-338		-338	-346	8	0		0	0	0
Satunnaiset erät	N			0		0			0		0
		-338	0	-338	-346	8	36067	1470	37537	37398	139
Investointiosa											
Kunnan investoinnit	N	-4149	-300	-4449	-3310	-1139			0	2210	-2210
lin vesikielaitos	N	-985	0	-985	-981	-4				4	
Yhteensä		-5134	-300	-4449	-4291	-158	0	0	0	2214	-2210
Rahoitusosa				0		0			0		0
Antolainauksen muutokset				0		0			0		0
*Antolainausaamisten lisäykset	B			0		0			0		0
*Antolainausaamisten vähennykset	B			0		0	22		22	0	
Lainakannan muutokset	B			0		0			0		0
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			0		0	8000	0	8000	0	8000

*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-7110	0	-7110	-6610	-500			0		0
*Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	0	0	0	0			5984		-5984
Oman pääoman muutokset				0		0			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				0	-1165	1165			0	0	0
Toimeksiantojen varojen muutos				0	0	0			0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos				0		0					
Lyhytaikaisten saamisten muutos				0		0					
Korott. Pitkä- ja lyhytaik. Velkojen muutos						0				0	
Yhteensä		-7110	0	-7110	-7775	665	8022	0	8022	5984	2016
				0		0					
KAIKKI YHTEENSÄ		-46257	-300	-45572	-45479	-93	46258	1470	47728	47351	359

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tuloslaskelma

T U L O S L A S K E L M A	31.12.2023	31.12.2022
Toimintatuotot	9 444 824,10	10 309 625,21
Myyntituotot	3 678 388,97	4 423 891,55
Maksutuotot	890 526,68	891 229,85
Tuet ja avustukset	2 322 117,00	2 715 893,09
Muut toimintatuotot	2 553 791,45	2 278 610,72
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-40 756 337,51	-77 046 584,00
Henkilöstökulut	-23 236 823,99	-23 633 048,48
Palkat ja palkkiot	-18 728 360,97	-18 760 964,39
Henkilösivukulut	-4 508 463,02	-4 872 084,09
Eläkekulut	-3 763 424,01	-4 152 687,69
Muut henkilösivukulut	-745 039,01	-719 396,40
Palvelujen ostot	-10 396 580,97	-46 438 651,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 227 205,18	-3 929 320,74
Avustukset	-1 100 685,16	-1 247 766,01
Muut toimintakulut	-1 795 042,21	-1 797 797,13
Toimintakate/jäämä	-31 311 513,41	-66 736 958,79
Verotulot	23 037 796,24	38 859 899,98
Valtionosuudet	14 360 138,00	33 013 608,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-346 470,59	-295 149,36
Korkotuotot	69 368,30	13 357,25
Muut rahoitustuotot	346 110,29	72 676,93
Korkokulut	-757 069,07	-377 890,18
Muut rahoituskulut	-4 880,11	-3 293,36
Vuosikate	5 739 950,24	4 841 399,83
Poistot ja arvonalentumiset	-5 012 340,62	-4 121 669,94
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 098 156,06	-3 890 809,20
Kertaluonteiset poistot	-914 184,56	-230 860,74
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	727 609,62	719 729,89
Poistoeron muutos	66 379,53	66 379,53
Varausten muutos		-450 000,00
Rahastojen muutos		
Tilikauden yli-/alijäämä	793 989,15	336 109,42

5.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 739 950,24	4 841 399,84
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-164 137,21	-334 599,25
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 291 387,99	-5 182 720,99
Rahoitusosuudet investointeihin	3 881,63	88 422,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 241 424,82	254 963,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 529 731,49	-332 534,53
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	0	0
Lainakanna muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610 000,00	-7 626 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 984 000,00	-3 500 000,00
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	549 813,46	-2 213,96
Vaihto-omaisuuden muutos	-666,34	-3 819,50
Pitkäaikaisten saamisten muutos	35 439,12	33 836,96
Lyhytaikaisten saamisten muutos	284 697,11	155 545,60
Korottomien velkojen muutos	-2 034 721,76	-440 401,46
Rahoituksen rahavirta	-1 791 438,41	-1 383 052,36
Rahavarojen muutos	1 738 293,08	-1 715 586,89
Rahavarat 31.12.	4 959 225,72	3 220 932,64
Rahavarat 1.1.	3 220 932,64	4 936 519,53
Rahavarojen muutos	1 738 293,08	-1 715 586,89

5.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	6 603 775,64	7 333 856,63
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 603 775,64	7 333 856,63
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 574 909,12	7 081 562,88
Rakennukset	33 361 204,97	35 631 814,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 394 513,31	15 699 557,63
Koneet ja kalusto	1 431 734,20	1 494 230,93
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	59 796 309,68	59 941 114,26
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	9 451 900,03	13 425 700,03
Muut lainasaamiset	881 078,50	881 078,50
Sijoitukset yhteensä	10 332 978,53	14 306 778,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	76 733 063,85	81 581 749,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	3 832,74
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 775,22	11 775,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	11 775,22	15 607,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	54 454,02	53 787,68
Vaihto-omaisuus yhteensä	54 454,02	53 787,68
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	535 140,50	570 579,62
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	535 140,50	570 579,62

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	847 017,97	621 652,98
Lainasaamiset	48 589,14	106 504,84
Muut saamiset	131 143,94	286 834,46
Siirtosaamiset	688 159,56	842 372,44
Lyhytaik. saamiset yhteensä	1 714 910,61	1 857 364,72
Saamiset yhteensä	2 250 051,11	2 427 944,34
Rahat ja pankkisaamiset	4 959 225,72	3 220 932,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 263 730,85	5 702 664,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 008 569,92	87 300 022,04
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20 248 228,35	22 094 168,82
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	2 400 192,62	2 064 083,19
Tilikauden yli-/alijäämä	793 989,15	336 109,43
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	28 673 843,82	29 725 795,14
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET		
Poistoero	946 774,30	1 013 153,83
Vapaaehtoiset varaukset	1 259 114,12	1 259 114,12
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	2 205 888,42	2 272 267,95
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	735 196,25	867 965,77
PAKOLLISET VARAUKSET	735 196,25	867 965,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	3 832,74
Lahjoitusrahastojen pääomat	98 047,65	96 020,22
Muut toimeksiantojen pääomat	636 543,86	88 757,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	734 591,51	188 610,79

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	28 505 000	35 115 000
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	3 459 565,65	3 391 204,80
Pitkäaik. velka yhteensä	31 964 565,65	38 506 204,80

Lyhytaikainen

Lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina	6 500 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	6 610 000	7 126 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	792 138,02	1 628 752,73
Ostovelat	2 626 764,77	2 908 340,42
Muut lyhytaikaiset velat	471 511,44	382 937,88
Siirtovelat	2 694 070,04	3 693 146,56
Lyhytaik.velka yhteensä	19 694 484,27	15 739 177,59

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ**51 659 049,92****54 245 382,39****VASTATTAVAA YHTEENSÄ****84 008 569,92****87 300 022,04**

5.4 Konsernilaskelmat

5.4.1 Konsernin tuloslaskelma

	2023	2022
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT	22 966 575,51	67 594 307,66
TOIMINTAKULUT	-51 194 176,54	-135 982 614,48
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	4 334,01	-79 739,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 223 267,02	-68 468 045,86
Verotulot	23 037 796,24	38 859 899,98
Valtionosuudet	17 312 633,08	36 034 349,66
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	515 108,92	22 080,42
Muut rahoitustuotot	578 230,82	223 660,61
Korkokulut	-1 162 536,58	-539 577,92
Muut rahoituskulut	-48 689,55	-207 739,09
Rahoitustuotot ja -kulut	-117 886,39	-501 575,98
VUOSIKATE	12 009 275,91	5 924 627,80
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 552 964,08	-7 591 978,27
Arvonalentumiset	0	-1799,02
Poistot ja arvonalentumiset	-7 552 964,08	-7 593 777,29
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	4 456 311,83	-1 669 149,49
Tilinpäätössiirrot	74 714,22	5 666,89
Tilikauden verot	0,00	-6 411,91
Laskennalliset verot	59 329,54	31 331,21
Vähemmistöosuudet	-939,02	-27 849,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 589 416,57	-1 666 412,42

5.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
0006 RAHOITUSLASKELMA		
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA		
9320 VUOSIKATE	12 009 275,91	5 924 627,80
Satunnaiset erät	0	0
9326 Tilikauden verot	0,00	-6 411,91
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		
9331 Pakolliset varaukset	-128 644,47	-162 840,32
9332 Muut tulorahoituksen korjauserät	-3 461 934,70	-155 969,37
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-3 590 579,17	-318 809,69
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	8 418 696,74	5 599 406,20
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9355 INVESTOINTIMENOT	-6 871 114,96	-15 860 064,48
9360 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	3 881,63	101 784,32
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL		
9366 KÄYTTÖOMAISUUDEN VARS.MYYNTITULO	8 052 609,89	842 136,51
9370 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT	3 457 755,26	211 452,95
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL	11 510 365,15	1 053 589,46
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 643 131,82	-14 704 690,70
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	13 061 828,56	-9 105 284,50
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA		
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
9411 ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0	0
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	600 448,50	595 078,50
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	600 448,50	595 078,50
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET		
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 254 200,00	15 205 900,00
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-13 404 059,16	-10 464 280,19
9468 LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	5 412 990,88	-3 181 479,13
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	-5 736 868,28	1 560 140,68
9470 OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-2 335 527,37	-153 687,13
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
9481 TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	549 813,46	-6 997,61
9482 VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-32 872,24	10 938,84
9485 SAAMISTEN MUUTOS	1 862 887,28	1 639 195,44
9486 KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN M	-9 522 059,86	2 217 424,49
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-7 142 231,36	2 860 561,16
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA	-14 614 178,51	5 862 093,21
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 552 349,95	1 808 356,69

9500 RAHAVARAT 31.12.	9 157 646,39	12 148 225,39
9501 RAHAVARAT 1.1.	10 709 996,34	15 434 167,70
9502 KASSAVAROJEN MUUTOS	-1 552 349,95	-3 285 942,31

5.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	131 374,88	241 870,09
Muut pitkävaikutteiset menot	6 569 597,47	7 450 085,35
Ennakkomaksut	0,00	328 158,62
Aineettomat hyödykkeet	6 700 972,35	8 020 114,06
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 598 794,55	8 644 569,68
Rakennukset	47 782 710,82	55 701 999,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 507 941,62	29 876 554,94
Koneet ja kalusto	2 701 531,18	3 540 658,43
Muut aineelliset hyödykkeet	260 045,54	61 895,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	453 041,18	14 121 013,74
Aineelliset hyödykkeet	85 304 064,89	111 946 692,40
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	0,00	207 375,90
Muut osakkeet ja osuudet	5 533 896,41	6 021 091,08
Osakkeet ja osuudet	5 566 317,79	6 256 554,34
Muut lainasaamiset	286 000,00	286 653,41
Muut saamiset	14 451,17	38 478,69
Sijoitukset	5 866 768,96	6 581 686,44
PYSYVÄT VASTAAVAT	97 871 806,20	126 548 492,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	298 019,48	130 759,51
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 775,22	20 245,10
Muut toimeksiantojen varat	165 959,31	205 906,40
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	475 754,01	356 911,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	63 539,23	385 680,90
Keskeneräiset tuotteet	1 872,42	1 916,28
Valmiit tuotteet/tavarat	231 504,91	201 336,66
Vaihto-omaisuus	296 916,56	588 933,84
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	36 804,10	36 804,10
Muut saamiset	371 303,26	361 667,04

Siirtosaamiset	5 469,93	11 473,27
Pitkäaikaiset saamiset	413 577,29	409 944,41
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 733 672,16	4 981 122,05
Lainasaamiset	18 974,70	602 325,64
Muut saamiset	1 218 654,04	1 362 593,45
Siirtosaamiset	1 537 458,82	2 233 634,55
Lyhytaikaiset saamiset	5 508 759,72	9 179 675,69
Saamiset	5 922 337,01	9 589 620,10
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	271,05
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	241 076,02
Rahoitusarvopaperit	0,00	241 347,07
Rahat ja pankkisaamiset	9 157 646,39	11 906 878,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 376 899,96	22 326 779,33
VASTAAVAA	113 724 460,17	149 232 183,24
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20 248 228,35	22 094 168,82
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0,00	4 356,07
Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	2 148 148,74	2 477 023,07
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	10 409 415,52	12 466 455,55
Tilikauden yli-/alijäämä	4 589 416,58	-1 666 412,42
OMA PÄÄOMA	42 049 805,81	40 030 187,71
VÄHEMMISTÖOSUUDET	219 971,10	184 255,76
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	756 701,25	1 622 783,02
PAKOLLISET VARAUKSET	756 701,25	1 622 783,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	298 019,48	130 759,51
Lahjoitusrahastojen pääomat	98 047,65	104 659,87
Muut toimeksiantojen pääomat	802 516,02	294 677,08
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 198 583,15	530 096,46
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 340 990,54	62 234 983,52

Lainat julkisyhteisöiltä	4935,75	0,01
Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Siirtovelat	0,00	42 421,53
Muut velat	8 910 079,10	8 782 199,63
Pitkäaikainen	44 541 924,86	71 345 444,16
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	6 500 000,00	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 456 801,92	9 174 952,05
Lainat julkisyhteisöiltä	-2467,87	0
Lainat muilta luotonantajilta	65 869,26	0
Saadut ennakot	953 345,39	1 873 048,72
Ostovelat	4 343 366,40	10 042 393,48
Muut velat	766 000,68	3 161 496,33
Siirtovelat	3 506 799,74	9 853 043,98
Laskennalliset verovelat	1 331 758,48	1 414 481,57
Lyhytaikainen	24 921 474,00	35 519 416,13
VIERAS PÄÄOMA	69 463 398,86	106 864 860,29
VASTATTAVAA	113 724 460,17	149 232 183,24

6 Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on tehty kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti ja uusissa valmistuneissa hyödykkeissä on käytetty uusia poistojen perusteita, jotka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2017 (§7). Tuossa kokouksessa uudet vahvistetut poistot tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköiseen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta lin Palvelusäätiötä ja osakkuusyhteisö Vatungin Pookia niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisö Oulunkaaren Työterveys Oy ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Omistusyhteisyhteisö Kuiva-Turve Oy:n tilinpäätöstä ei saatu ajoissa, joten siitä on yhdistelty vain 2022 taseen saldot.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuusien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot tehdään suunnitelman mukaisesti. Aikaisempien tilikausien poistojen oikaisu on kirjattu konsernitaseeseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätökset 2023 ja 2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä konsernin emoyhteisön tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma 31.12.2023 eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen kanssa.

Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 aiemmin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtäviä hoitaneet kuntayhtymät ovat purkautuneet. Muutoksen myötä kunnan omistus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä on päättynyt ja sitä ei ole yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätökseen. Oulunkaaren kuntayhtymän toiminta lakkasi 5.5.2023 ja 1.1.-5.5.2023 väliset tapahtumat on yhdistelty konserniin.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina**

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	982 376,54	1 690 323,02	674 812,17	1 101 878,24
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	0,00	47 474 908,44	0,00	310,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 617 377,28	3 358 004,60	3 084 756,17	2 864 483,15
Yhdyskuntapalvelut	2 911 111,16	4 567 126,82	3 986 226,35	4 567 126,82
Muut palvelut	15 455 710,53	10 503 944,78	1 699 029,41	1 775 827,00
Toimintatuotot yhteensä	22 966 575,51	67 594 307,66	9 444 824,10	10 309 625,21

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämismääräyksiä siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämismääräyksiä siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen tulot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä myötä sosiaali- ja terveystoimen toimintatuotot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen nähden.

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	16 664 943,65	31 837 783,36
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 488 513,63	2 225 865,32
Kiinteistövero	4 884 338,96	4 796 251,30
Verotulot yhteensä	23 037 796,24	38 859 899,98

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämismääräyksiä siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämismääräyksiä siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien verotuloprosentteja pienennettiin vuoden 2022 tasosta 12,64 prosenttiyksikköä, minkä myötä kunnan tuloverot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen nähden.

Valtionosuudet eriteltynä

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin

Valtionosuuksien erittely	2023	2022
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	13 026 840,00	28 176 990,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 671 370,00	8 472 528,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-147 571,00	-167 669,00
Verotulomenetysten korvaus	1 480 869,00	5 004 287,00
Valtionosuudet yhteensä (kunta)	14 360 138,00	33 013 608,00

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien valtionosuuksia leikattiin vuodelle 2023 sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia vastaavasti, minkä myötä valtionosuudet eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Konsernin valtionosuuksiin on kirjattu Oulun seudun koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitus noin 3 milj.€

Palveluiden ostot eriteltynä asiakaspalveluiden ostoihin ja muiden palveluiden ostoihin

Palveluiden ostojen erittely	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalveluiden ostot	1 960 278,94	37 795 319,64
Muiden palveluiden ostot	8 436 302,03	8 643 332,00
Kunnan palveluiden ostot yhteensä	10 396 580,97	46 438 651,64

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen menot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä myötä palvelujen ostot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta
Liikearvo	2 - 5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön	
- tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*
- ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*
- väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)	
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5 - 10 vuotta*
Muut	2 - 10 vuotta*
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 - 40 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Koulurakennukset, kiviset	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Päiväkodit, kiviset	25 - 30 vuotta
Päiväkodit, puiset	20 - 25 vuotta
Sairaalarakennukset, kiviset	25 - 30 vuotta
Sairaalarakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Uimahallit	20 - 30 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta
Keskuskeittiö	25 - 30 vuotta
Pesula	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta
Varastot, kiviset	30 - 40 vuotta
Varastot, puiset	25 - 30 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 - 35 vuotta

Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 - 40 vuotta
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta
Kerrostalot, kiviset	30 - 40 vuotta
Rivi- ja pientalot, kiviset	30 - 40 vuotta
Rivi- ja pientalot, puiset	30 - 45 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat	30 - 70 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kaatopaikkojen maisemointivaraus 1.1.	867 965,77	991 112,07	867 965,77	991 112,07
Vähennykset tilikaudella	-132 769,52	-123 146,30	-132 769,52	-123 146,30
Kaatopaikkojen maisemointivar. 31.12.	735 196,25	867 965,77	735 196,25	867 965,77
OSAO/Haukiputaan maansiirtoalueen puhd.1.1.	1 739,95	0,00		
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	19 765,05	1 739,95		
OSAO/Haukiputaan maansiirtoalueen puhd.31.12.	21 505,00	1 739,95		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	794 511,28		
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	0,00	-57 073,97		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	737 437,31		

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen Potilasvahinkovakuutusmaksuvarausta ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	31 367,69	212 212,86	31 367,69	212 212,86
Muut myyntivoitot	3 437 524,55	150 341,29		
Myyntivoitot yhteensä	3 468 892,24	362 554,15	31 367,69	212 212,86
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot pys. vast. myynnistä	0	978,23	0	759,91
Myyntitappiot yhteensä	0	978,23	0	759,91

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1.	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Arvo 31.12.	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvo 31.12.	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvonkorotukset yhteensä	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

lin kunta (ja liikelaitokset)

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	41 360,28	7 292 496,35	7 333 856,63
Lisäykset tilikauden aikana		345 871,63	345 871,63
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana		-860 795,96	-860 795,96
Tilikauden sumupoisto	-5 979,84	-209 176,82	-215 156,66
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 380,44	6 568 395,20	6 603 775,64
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 380,44	6 568 395,20	6 603 775,64

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 081 562,88	35631 814,74	15699 557,63	1 494 230,93	33 948,08	0,00	59941 114,26
Lisäykset tilikauden aikana	504 822,53	206 566,27	3 052 404,39	181 723,17			3 945 516,36
Rahoitusosuudet tilikaudella			-3 881,63				-3 881,63
Vähennykset tilikauden aikana	-11 476,29	-191 963,62					-203 439,91
Siirrot erien välillä							0,00
Tilikauden sumupoisto		-2 285 212,42	-1 353 567,08	-244 219,90			-3 882 999,40
Tilikauden kertal. poistot							0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 574 909,12	33361 204,97	17394 513,31	1 431 734,20	33 948,08	0,00	59796 309,68
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 574 909,12	33361 204,97	17394 513,31	1 431 734,20	33 948,08	0,00	59796 309,68

Aktivoidut liittymismaksut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 194 340,96	1 189 660,96	471 038,63	478 021,55
Muut maa- ja vesialueet	7 341 788,91	7 454 908,72	7 103 870,49	6 603 541,33
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 536 129,87	8 644 569,68	7 574 909,12	7 081 562,88

Hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa

lin kunnalla on lahjoituksena saatuja maa-alueita:

Heikkilä 72:31

Niemelä 18:26

Keski-Kyröläinen 3:84

Väli-Sikala 2:91

Hietalampi 15:41

Järkkälä 19:1

Valtari 12:256

Rintala 10:36

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022			6 555 982,12		
Tilinavaus / kuntayhtymän lakkaaminen			-1 913 794,18		
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 349 760,59	154 659,13	4 642 187,94	1 365 298,19	11 511 905,85
Lisäykset tilikauden aikana					0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana			-2 060 005,82		-2 060 005,82
Tilikauden kertal. poistot					0
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	2 582 182,12	1 365 298,19	9 451 900,03
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	2 582 182,12	1 365 298,19	9 451 900,03

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Hankintamenoista 1.1.2023 kuntayhtymäosuudet on poistettu Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin 3.973.800,00 ja lisätty Oulunkaaren kuntayhtymän 2.060.005,82. Oulunkaaren kuntayhtymän toiminta lakkasi 5.5.2023.

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainsaamiset								
	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Tilinavaus 1.1.2023	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ky	3 973 800,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00
Oulunkaaren kuntayhtymä	0,00	2 060 005,82	2 060 005,82		-2 060 005,82	0,00	0,00	0,00

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät kuntayhtymät lakkasivat, ja näin ollen kunnan omistus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymässä ja Oulunkaaren kuntayhtymässä päättyi.

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset			
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	595 078,50	286 000,00	881 078,50
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Poistamaton hankintameno 31.12.	595 078,50	286 000,00	881 078,50
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	595 078,50	286 000,00	881 078,50

Omistukset muissa yhteisöissä						
Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
lin Energia Oy	li	100%	100%	7 467	6 694	4213
lilaakso Oy	li	100%	100%	2 604	3 579	57
lin Vuokratalot	li	100%	100%	172	5 331	-1
Kiinteistö Oy Kuivaniemen Sotaveteraani	li	57,14%	57,14%	123	32	-27
lin Micropolis Oy	li	46,15%	69,23%	193	633	40
			Yhteensä	10 559	16 269	4282
Omistusyhteisyhteisö						
Kuiva-Turve Oy yhdistelemättä, tilinpäätös ei tullut ajoissa	li	50%	50%	351		
Kuntayhtymät						
Oulun Seudun koulutus ky	Oulu	3,91%		3 125	1 141	-189
Pohjois-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	1,99%		36	19	1
			Yhteensä	3 161	1 160	-188
Osakkuusyhteisö						
Oulunkaaren Työterveys Oy	li	32,57%	32,57%	32	152	4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vatungin Pooki	li	26,32%			0	0
lin palvelusäätiö	li	80,00%				

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		57 338,73		26 322,03
Lainasaamiset	125 861,08	29 614,44	155 475,52	29 614,44
Yhteensä	125 861,08	86 953,17	155 475,52	55 936,47
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0,00		132 950,12
Siirtosaamiset		0,00		103 528,79
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	236 478,91
Saamiset yhteensä	125 861,08	86 953,17	155 475,52	292 415,38

Saamiset kuntayhtymiltä eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilinpäätöksen kanssa, sillä kuntayhtymät Oulunkaari ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat lakanneet

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	5 648,59	11 473,27	4 475,32	10 300,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 648,59	11 473,27	4 475,32	10 300,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	132 307,27	321 800,40	121 092	179 281
Tuet ja avustukset	272 314,27	676 051,68	221 339,03	648 108,30
Muut tulojäämät	1 132 837,28	1 235 782,49	345 728,53	14 983,14
Tulojäämät yhteensä	1 537 458,82	2 233 634,58	688 159,56	842 372,44
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 537 458,82	2 233 634,58	688 159,56	842 372,44

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 31.12.2022			22 094 168,82	
Tilinavaus				
Ppshp, kuntayhtymäosuudet			-3 973 800,00	
Pohde, siirtyneiden lomapalkkavelka			67 853,71	
Oulunkaaren kuntayhtymä			2 060 005,82	
Peruspääoma 1.1.	20 248 228,35	22 094 168,82	20 248 228,35	22 094 168,82
Peruspääoma 31.12.2022	20 248 228,35	22 094 168,82	20 248 228,35	22 094 168,82
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		4 356,07		
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma 31.12.		4 356,07		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Arvonkototusrahasto 31.12.	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot				
Kehittämisrahasto 1.1.	567 113,78	567 113,78	567 113,78	567 113,78
Vakuutusmaksurahasto 1.1.	9 723,30	9 723,30	9 723,30	9 723,30
Vararahasto 1.1. (lin Energia)	1 513 691,34	1 513 691,34		
Ylikurssirahasto 1.1.(lin Vuokratalot Oy, eliminoitu)	62 585,09	62 585,09		
Ylikurssirahasto 1.1. (lilaakso Oy, eliminoitu)	1 175 551,69	1 175 551,69		
Svop-rahasto 1.1. (lilaakso Oy)	673 000,00	673 000,00		
Siirto rahastoon (eliminoitu)				
Svop-rahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy)				
Lisäys rahastoon (eliminoitu)	86 042,71	86 042,71		
Muut omat rahastot 31.12.	2 090 528,42	2 090 528,42	576 837,08	576 837,08
Muu oma rahasto 1.1. (Ppshp)	0,00	255 866,00		
Siirrot rahastoon		43 466,28		
Siirrot rahastosta		-22 113,32		
Muu oma rahasto 31.12.	0,00	277 218,95		
Muu oma rahasto 1.1. (OSAO)	90 092,61	117 600,12		
Siirrot rahastoon		20 802,81		
Siirrot rahastosta	-17 947,10	-48 310,32		
Muut omat rahastot 31.12.	72 145,51	90 092,61		
Muu oma rahasto 1.1. (P-P Liitto)	19 183,08	11 203,39		
Siirrot rahastoon	2 291,73	9 950,00		

Siirrot rahastosta		-1 970,31		
Muu oma rahasto 31.12.	21 474,81	19 183,08		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 184 148,74	2 477 023,07	576 837,08	576 837,08
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	10 800 043,13	12 630 092,68	2 400 192,62	2 064 083,19
muutokset edell. tk:ien yli-/alijäämässä	-390 627,61	-163 637,13		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä yht 31.12.	10 409 415,52	12 466 455,55	2 400 192,62	2 064 083,19
Tilikauden yli-/alijäämä	4 589 416,58	-1 666 412,42	793 989,15	336 109,43
Oma pääoma yhteensä	42 085 805,81	40 030 187,71	28 673 843,82	29 725 795,14

Hyvinvointialueen ja kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansäätämistä koskevan lain (voimaansäätämislain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 500 000,00	3 455 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 500 000,00	3 455 000,00

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
	Muut pakolliset varaukset			
Ympäristövastuut	735 196,25	867 965,77	735 196,25	867 965,77
Potilasvahinkovastuut; P-P:maan Sairaanhoidopiiri ky	0,00	737 437,30		
OSAO	21 505,00	17 379,95	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	756 701,25	1 622 783,02	735 196,25	867 965,77

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		100 660,47		162 025,96
Liittymismaksut ja muut velat	7 421,04		7 421,04	
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>7 421,04</i>	<i>100 660,47</i>	<i>7 421,04</i>	<i>162 025,96</i>
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat		0,00		34 923,88
Siirtovelat		0,00		1 460 247,22
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>1 495 171,10</i>
Vieras pääoma yhteensä	7 421,04	0,00	7 421,04	2 990 342,20

Velat kuntayhtymille eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilinpäätöksen kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky ja Oulunkaaren kuntayhtymä ovat lakanneet

Muiden velkojen erittely

Pitkäaikaisten muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	8 516 193,07	8 397 211,31	3 459 565,65	3 391 204,80
Muut velat	393 886,03	384 908,33		
Muut velat yhteensä	8 910 079,10	8 782 119,64	3 459 565,65	3 391 204,80

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	90 679,06	348 581,43		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	2 584 001,54	6 460 554,23	2 089 272,39	2 082 162,80
Korkojaksotukset	67 983,81	93 598,75	40 681,62	41 200,63
Muut menojäämät	764 135,32	2 950 309,56	564 116,03	1 569 783,13
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 506 799,73	9 853 043,97	2 694 070,04	3 693 146,56
Siirtovelat yhteensä	3 506 799,73	9 853 043,97	2 694 070,04	3 693 146,56

Konsernin siirtovelat eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä lakanneiden kuntayhtymien lomapalkkavelkoja ei enää sisälly menojäämiin

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	7 487 604,00	7 499 618,12		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	16 781 309,00	16 781 309,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	16 781 309,00	16 781 309,00		

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Koulurakennuksen vuokravastuu	0,00	69 896,16	5 524 522,86	6 080 969,23
SHP:n toimitilojen vuokravastuu	0,00	460 332,15		
Oulunkaaren ky:n vuokravastuu	0,00	780 781,51		
Osekk:n vuokravastuut	40 587,17	43 221,52		
Pohjois-Pohjanmaan liiton vuokravastuu	8 042,78	12 101,27		
Vuokravastuut yhteensä	48 629,95	1 296 436,45	5 524 522,86	6 080 969,23
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	33 892,40	343 847,64	522 002,16	588 837,72
Leasingvastuut	579 844,40	2 431 783,16	376 201,54	970 232,66
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	247 155,74	1 116 424,90	121 625,82	432 642,61

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	17 744 000,00	17 744 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	10 779 173,70	10 976 982,55
Takaussitoumus osakkuusyhteisön puolesta				
Alkuperäinen pääoma	65 140,00	65 140,00	65 140,00	65 140,00
Siitä käytössä	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	77 700,00		
Jäljellä oleva pääoma	0,00	50 906,64		

Takaukset eliminoidaan konsernilta, koska lainat ovat jo konsernin veloissa

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	81 738 806,00	75 039 968,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	65 066,00	43 394,00

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
lin Energia/Pohjola Pankin limiittisop. käytössä	3 500 000,00	2 500 000,00		
OSAO:n muut sopimusvastuut	0,00	1 373 544,74		
	252 830,22	164 488,15		
Arvonlisäveron palautusvastuut				
Osekk ja lilaakso	227 894,76	352 164,76		
Valuuttatermiinitakaus	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00
Johdannaissopimukset lin Energia				
Sähkön hintariskin suojaamiseksi, päättyy 31.12.2025				
Käypä arvo	249 210,20	185 412,40		
Koronvaihtosopimus lin Energia				
Lainan korkoriskin suojaamiseksi, päättyy 2032				
Markkina-arvo		-299 210,00		
Koronvaihtosopimus lilaakso Oy				
Vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi, erääntyy 2023				
Kohde-etuuden arvo		1 909 094,00		
Käypä arvo		4 804,00		

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot esitetty tilinpäätöstietojen kohdassa 1.1.7 Ympäristötekijät

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2023	2022
Yleishallinto	10	13
Opetus - ja varhaiskasvatus	345	369
Yhdyskuntapalvelut	63	75
Hyvinvointiapalvelut (Instituutti)	99	113
Liikelaitokset	7	7
Yhteensä	524	577

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 236 823,99	23 633 048,49
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	23 236 823,99	23 633 048,49

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Kansallinen Kokoomus	1 737,07	2 115,06
Suomen Keskusta	4 960,75	6 027,90
Vasemmistoliitto	2 409,05	2 546,00
Suomen Sosiaalidemokraatit	767,50	417,00
Vihreä piirijärjestö	1 413,17	1 872,20
Perussuomalaiset	672,50	886,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	11 960,04	13 864,16

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	9 400,00	10 000,00
Tilintarkastajan lausunnot	662,50	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 175,00	2 800,00
Muut palkkiot	1 975,00	10 000,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>15 212,50</i>	<i>22 800,00</i>

lissä 13.03.2024

Sylvi Ruonakangas

7 lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös

lin vesiliikelaitos

lin vesiliikelaitos on lin kunnan omistama vesihuoltolain 3 §:n 3. kohdan tarkoittama vesihuoltolaitos, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Toiminta-ajatuksenamme on tuottaa puhdasta juomavettä ja toimiva viemärointi kaikissa tilanteissa. Vesiliikelaitoksen kulut katetaan asiakkailta saatavilla maksuilla.

lin vesiliikelaitoksella on oma johtokunta. lin vesiliikelaitoksen johtokunnassa on yhdeksän (9) jäsentä. Valtuusto valitsee johtokunnan jäsenistä puheenjohtajan, jonka tulee olla valtuutettu ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Liikelaitosjohtajana ja esittelijänä johtokunnassa toimii vesiliikelaitoksen johtaja.

Johtokunnan kokoonpano:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hast Mika, puheenjohtaja	Juopperi Kimmo
Kaleva Oili, I varapuheenjohtaja	Tapio Helka
Peltovuoma Annika, II varapuheenjohtaja	Laurila Inka
Jussila Jukka	Kärki Jarkko
Hyvärinen Veliheikki	Keränen Kirsti
Jokela Jari-Jukka	Paakkola Simo
Varanka Sirpa	Nevatalo Satu
Veijola Ville	Kaakinen Juho
Wiik Aila	Turtinen Maire
Kunnanhallituksen edustaja: Haapaniemi Heli-Hannele	

Johtokunnan esittelijänä ja lin vesiliikelaitoksen johtajana on toiminut Eelis Rankka. Vesiliikelaitoksen johtokunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 8 kertaa.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

lin vesiliikelaitokselle on talousarviossa hyväksytty kuntastrategiaan pohjautuvat omat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Keskeisenä tavoitteena oli että tuotetun talousveden määrä pysyisi alle 1,2 kertaisena suhteessa laskutettuun sekä puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä alle 1,3 kertaisena suhteessa laskutettuun. Kumpaakaan tavoitetta ei saavutettu, mikä kuvastaa vesihuoltoverkostojen kuntotilaa ja kasvavaa saneeraustarvetta sekä puutteellista aluekuivatusta lin kunnan yleisillä alueilla.

Vesihuoltolinjojen saneerausta toteutettiin keskustassa Riihitien alueella, Alarannan alueella sekä Simppala–Yli-Olhava välisen runkovesijohdon saneerausurakan 1. vaiheen alueella. Saneerausmäärät kokonaisuudessaan olivat viemäriverkoston osalta 1621 m ja vesijohtoverkoston osalta 6342 m. Lisäksi saneerattiin Riihitien alueen saneerauksen yhteydessä ns. leirintäalueen jätevedenpumppaamo sekä uusittiin Illinsaaren ja Liedeksen jätevesipumppaamoilta kokonaisuudessaan sähkö- ja automaatiotekniikka. Saneerausmäärät vastaavat pitkällä aikavälillä verkoston kunnossapidon tuomaa vaatimusta verkostosaneerauksista, mutta aiempien vuosien vähäiset saneerausmäärät ja sitä kautta kertynyt korjausvelka aiheuttavat merkittävästi painetta saneerausmäärien kasvattamiselle lähitulevaisuudessa.

Vesijohdon ja viemärin osalta rinnakkain rakennettiin uusia vesihuoltolinjoja Illinsaaren alueelle sekä lisäksi Karhuun rakennettiin uutta runkovesijohtolinjaa. Rakennetut metrimäärät vesihuoltoverkostoissa olivat kokonaisuudessaan viemäriverkoston osalta 171 m ja vesijohtoverkoston osalta 570 m.

Vatungin jätevedenpuhdistamo on ollut epäkunnossa ja jatkotoimenpiteitä kartoitettiin vuoden 2023 aikana. Kuivaniemen puhdistamon ympäristöluvan uusinta on laitettu vireille joulukuun aikana. Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon osalta saavutettiin Vna 888/2006 vähimmäisvaatimukset, sekä myös ympäristöluvan mukaiset lupaehdot. Puhdistamon toimintaa on varmennettu tiheennetyllä käyttötarkkailulla 12 näytteellä valvontaviranomaisen menettelytapakäytännön mukaisesti aiempien vuosien vähäisistä lupaehtojen alituksista johtuen. Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon toimintaan liittyen on laadittu erillinen ennaltavarautumissuunnitelma ja tehty riskiarvio. Lisäksi Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon osalta on laadittu pitkän tähtäimen suunnitelma eri vaihtoehtoista toiminnan jatkamiseksi sekä tehty vuotovesiselvitys runsaiden vuotovesien vähentämiseksi.

Vesiliikelaitoksen talousarvio toteutui pääosin suunnitelman mukaisena, mutta yksittäisten isojen muutosten johdosta tilinpäätös jäi alijäämäiseksi. Merkittävän poikkeaman aiheutti mm. veden käytön voimakas lasku, mikä heijastui toiminnan tuottoihin n. 80 000 € sekä Oulun veden jäteveden vastaanottomaksun suuri korotus kuutiohinnassa 0,69:stä 1,08:n, Kuutiohinnan vaikutus toimintamenoihin on noin 115 000 €.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	TP2023
Laskutettu vesimäärä [m3]	477509	458598	430997
- li [m3]	376112	361973	339418
- Kuivaniemi [m3]	101397	96625	91579
Pumpattu vesimäärä [m3]	598528	549421	532612
- li [m3]	476163	419646	418854
- Kuivaniemi [m3]	122365	129775	113758
Vuotovesiprosentti (puhdasvesi)	1,25	1,20	1,24
- li	1,26	1,16	1,23
- Kuivaniemi	1,21	1,34	1,24
Vesijohtovuodot [kpl]	13	19	13
Laatupoikkeama (talousvesi)[kpl]	11	18	9
Laskutettu jätevesimäärä [m3]	268592	256252	247778
- li [m3]	240155	227578	219012
- Kuivaniemi [m3]	28437	28674	28766
Puhdistettu jätevesimäärä [m3]	398796	351183	353806
- li [m3]	348846	303435	303799
- Kuivaniemi [m3]	49950	47747	50007
Vuotovesiprosentti (jätevesi)	1,75	1,37	1,43
- li	1,45	1,33	1,39
- Kuivaniemi	1,75	1,67	1,74
Laatupoikkeama (jätevesi) [kpl]	2	1	0
Uudet liittymäsopimukset [kpl]	46	54	57
Saneeraus määrä [m]	4916	1538	7963
- Jätevesiverkosto [m]	2411	812	1621
- Vesijohtoverkosto [m]	2505	726	6342
- Jätevesipumppaamot [kpl]	1	1	1
Uudisrakentamismäärä [m]	450	2317	741
- Jätevesiverkosto [m]	450	1107	570
- Vesijohtoverkosto [m]	0	1310	171

Henkilöstö

Nimike	henkilömäärä	Lisäys/vähennys		TP 2023
		TA 2023	Lisäys	
Vesiliikelaitoksen johtaja	0,2	-	-	0,2
Toimistosiihteeri	1	-	-	1
Vesihuoltopäällikkö	1	-	-	1
Vesihuoltotyönjohtaja	1	-	-	1
Asentajat	4	-	-	4
Yhteensä	7,2	-	-	

Vesihuoltolaitoksen palveluksessa on vuoden 2023 aikana ollut 7 henkilöä; Vesihuoltopäällikkö, vesihuollon työnjohtaja, toimistosiihteeri ja 4 asentajaa. Vesiliikelaitoksen johtajan tehtäviä on hoitanut yhdyskuntajohtaja, jonka kuluista 20% on vesiliikelaitoksen kustannusosuus.

Taloushallinnon ja palkkalaskennan palvelut ostetaan Monetralta ja it-asiantuntijapalvelut ostetaan LapIT:itä.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesiliikelaitoksen sisäinen valvonta on järjestetty lin kunnan sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Liikelaitosjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta. Esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Ympäristötekijät

Jätevesien ohjauksutuksiin ei ole ollut tarvetta lähtöpumppaamon ja li - Haukipudas - Oulu siirtoviemärin aloitettua toimintansa. Samoin Kuivaniemellä ja Vatungissa on välttytty ohjauksutuksilta koska niiden kapasiteetti on huomattavan suuri kuormitukseen nähden.

Arvio tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä

lin kunnan alueella toimii lin vesiliikelaitoksen lisäksi seuraavat vesihuoltolaitokset: Käyränkankaan vesiosuukunta, Jakkukylän vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy. Näistä vain lin vesiliikelaitoksella on talousveden ottamista ja tuotantoa ja se myydään muille toimijoille. Vesihuoltoa jatketaan edelleen yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa ja tarvittaessa voidaan neuvotella myös tiiviimmästä yhteistyöstä tai laitosten yhdistymisestä.

lin vesiliikelaitoksella on tällä hetkellä 11 pohjavedenottamo. Pitkäaikainen otto nostaa raakaveden raudan ja mangaanin määrää siten, että niiden taso voi nousta korkealle. Tämän hetkiset käsittelyjärjestelmät pystyvät takaamaan vaatimukset ja suositukset täyttävän talousveden laadun mutta raakaveden laatu vaikuttaa laitteistojen huollon tarpeeseen. Tuleva Kotakankaan vedenottamo tulee vähentämään raakaveden otton tarvetta muilta eteläisen lin vedenottamoilta, joka puolestaan turvaa veden laatua.

Vesiliikelaitoksen riskit on arvioitu WSP-ohjelmalla (**Water Safety Plan**) ja sitä on käytetty perusteena laitoksen varautumissuunnitelmaan. Ohjelman perusteella varautumissuunnitelma on päivitetty 22.2.2021.

Toiminnan luonne vaatii henkilökunnan erityisosaamista, joka tällä hetkellä on hyvällä tasolla.

Mahdollisissa uuden henkilökunnan rekrytointitilanteissa ei tulevaisuudessa tulla ehkä saamaan 'valmiita' vesihuoltoalan ammattilaisia vaan joudutaan itse kouluttamaan / kurssittamaan uusia työntekijöitä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vesiliikelaitoksen johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

lin vesiliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin vesiliikelaitoksen liikealijäämä ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 76.778,11 euroa.

lin vesiliikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) lin vesiliikelaitoksen poistoeroa vähennetään 6.143,53 euroa:	
- Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi poistoeron vähennys	6.143,53 €
Poistoeron vähennys yhteensä	6.143,53 €

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien jälkeen lin vesiliikelaitoksen tilikauden alijäämäksi muodostuu 70.634,58 euroa ja johtokunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden alijäämäksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	3.188.797,28 €
Vuoden 2023 tilikauden alijäämä	<u>-70.634,58 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2023	3.118.162,70 €

Kuntastrategia 2030

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 30.5.2022 uuden kuntastrategian. Strategian viemiseksi käytäntöön on laadittu erillinen asiakirja, jossa on esitetty eri hallinnonalojen lupaukset strategiassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategian toteuttaminen ei aiheuta olennaisia muutoksia vesiliikelaitoksen toimintaan mutta laitoksen tulee terävöittää toimintaansa erityisesti esimerkiksi asiantuntevan ja sujuvan/nopean asiakaspalvelun jatkamiseksi.

Strategian seurantataulukko on koostettu erilliseksi liitteeksi

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA

	Ta 2023 €	Muutokset €	Ta yhteensä 2023 €	1.1 - 31.12.2023 toteutuma €	Poikkeama €
LIIVEVAIHTO					
Liiketoiminnan tuotot	1 912 823		1 912 823	1 832 019,56	80 803,44
valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000	0,00	5 000,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-236 030		-236 030	-285 781,52	49 751,52
Varastojen lisäys (+) vähennys (-)	0		0	666,34	-666,34
Palvelujen ostot	-506 425		-506 425	-652 373,37	145 948,37
Materiaalit ja palvelut	-742 455	0	-742 455	-937 488,55	195 033,55
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-319 299	0	-319 299	-302 733,02	-16 565,98
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-66 434	0	-66 434	-62 415,27	-4 018,73
Muut henkilösivukulut	-13 295	0	-13 295	-13 068,40	-226,60
Henkilösivukulut	-79 729	0	-79 729	-75 483,67	-4 245,33
Henkilöstökulut	-399 028	0	-399 028	-378 216,69	-20 811,31
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-537 197		-537 197	-498 079,52	-39 117,48
Liiketoiminnan muut kulut	-28 960		-28 960	-36 538,88	7 578,88
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	210 183	0	210 183	-18 304,08	-228 487,08
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0	51 124,57	51 124,57
Muut rahoitustuotot	3 000		3 000	4 634,90	-1 634,90
Muille maksetut korkokulut	-2 200		-2 200	-787,72	-1 412,28
Korvaus peruspääomasta	-113 383		-113 383	-113 383,00	0,00
Muut rahoituskulut			0	-62,78	62,78
Rahoitustuotot ja -kulut	-112 583		-112 583	-58 474,03	-54 108,97
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	97 600		97 600	-76 778,11	174 378,11
Poistoeron muutos	18 510		18 510	6 143,53	12 366,47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	116 110	0	116 110	-70 634,58	-186 744,58

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut
T U L O S L A S K E L M A

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

LIKEVAIHTO

Liiketoiminnan tuotot	1 832 019,56	1 899 963,60
Valmistus omaan käyttöön		

LIKETOIMINNAN KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-285 781,52	-246 336,39
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	666,34	3 819,50
Palvelujen ostot	-652 373,37	-468 281,36
Materiaalit ja palvelut	-937 488,55	-710 798,25

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-302 733,02	-288 394,43
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-62 415,27	-59 954,16
Muut henkilösivukulut	-13 068,40	-10 960,60
Henkilösivukulut	-75 483,67	-70 914,76
Henkilöstökulut	-378 216,69	-359 309,19

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-498 079,52	-480 475,38
-------------------------------	--------------------	--------------------

Liiketoiminnan muut kulut

	-36 538,88	-24 619,32
--	-------------------	-------------------

LIIEKEYLIJÄÄMÄ

Rahoitustuotot ja -kulut	-18 304,08	324 761,46
Korkotuotot	51 124,57	2 696,97
Muut rahoitustuotot	4 634,90	5 453,34
Muille maksetut korkokulut	-787,72	-1 590,63
Korvaus peruspääomasta	-113 383,00	-113 383,00
Muut rahoituskulut	-62,78	26,53
Rahoitustuotot ja -kulut	-58 474,03	-106 796,79

LIIEKEYLIJÄÄNÄ ENNEN VARAUKSIA

poistoeron lisäys tai vähennys	6 143,53	6 143,53
--------------------------------	----------	----------

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

	-70 634,58	224 108,20
--	-------------------	-------------------

LIIEKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,17	1,11
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-3,15	5,60
Voitto, %	-4,19	11,80

Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	35 380,44	41 360,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	129 492,63	129 492,63
Rakennukset	14 454,40	18 568,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 030 753,75	6 578 211,24
Koneet ja kalusto	1 075 537,55	1 039 212,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	8 250 238,33	7 765 484,88
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	90,00	90,00
Sijoitukset	90,00	90,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 285 708,77	7 806 935,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	54 454,02	53 787,68
Vaihto-omaisuus yhteensä	54 454,02	53 787,68
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	149 967,77	103 907,35
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	1 092,00	647 341,67
Lyhytaik. saamiset yhteensä	151 059,77	751 249,02
Saamiset yhteensä	151 059,77	751 249,02
Rahat ja pankkisaamiset	1 635 241,11	1 271 377,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 840 754,90	2 076 414,37
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 126 463,67	9 883 349,53

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 834 568,71	2 834 568,71
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	3 188 797,28	2 964 689,08
Tilikauden yli-/alijäämä	-70 634,58	224 108,20
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 952 731,41	6 023 365,99
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	79 865,95	86 009,48
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	79 865,95	86 009,48
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 600 481,74	3 532 120,89
Pitkäaik. velka yhteensä	3 600 481,74	3 532 120,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	16 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	21 893,00
Ostovelat	345 096,48	156 179,77
Muut lyhytaikaiset velat	8 987,59	5 970,94
Siirtovelat	139 300,50	41 809,46
Lyhytaik.velka yhteensä	493 384,57	241 853,17
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 093 866,31	3 773 974,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 126 463,67	9 883 349,53
Omavaraisuusaste, %	59,6	58,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	223,5	207,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 118	3 188
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 600	3 478
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

lin vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminnan rahavirta	2023	2022
Liikelylijäämä	-18 304,08	324 761,46
Poistot	498 079,52	480 475,38
Rahoitustuotot ja -kulut	-58 474,03	-106 796,79
Toiminnan rahavirta yhteensä	421 301,41	698 440,05
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-976 853,13	-609 207,99
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-976 853,13	-609 207,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	-555 551,72	89 232,06

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	0,00	-37 893,00
Lyhytaik.lainojen muutos	-37 893,00	-21 857,00
Lainakannan muutokset yht.	-37 893,00	-59 750,00

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen muutos	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-666,34	-3 819,50
Saamisten muutos	600 189,25	-605 584,38
Korottomien velkojen muutos	357 785,25	-115 730,49
Muut maksuvalmiuden muutokset	957 308,16	-725 134,37
Rahoituksen rahavirta	919 415,16	-784 884,37

Rahavarojen muutos	363 863,44	-695 652,31
---------------------------	-------------------	--------------------

Rahavarojen muutos

Ravavarat 31.12.	1 635 241,11	1 271 377,67
Ravavarat 01.01.	1 271 377,67	1 967 029,98

Rahavarojen muutos	363 863,44	-695 652,31
---------------------------	-------------------	--------------------

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5

vuodelta, 1000€	-209	518
Investointien tulorahoitus, %	58,85	145,99
Lainanhoitokate	533,84	5,42
Kassan riittävyys, pv	241	957
Quick ratio	3,62	3,98
Current ratio	3,73	4,07
Asukasmäärä	9768	9853

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (euroina):

	TA 2023 alkuperäinen	TA muutokset	TA 2023 yht.	TOT 2023 €	Poikkeama €	TP 2022
Toimintatulot	1 912 823		1 912 823	1 832 019,56	80 803,44	1 899 963,60
Valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000	0,00	5 000	0,00
Toimintakulut	-1 170 443		-1 170 443	-1 352 244,12	181 801,12	-1 094 726,76
Toimintakate	747 380		747 380	479 775,44	267 604,56	805 236,84
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-537 197		-537 197	-498 079,52	-39 117,48	-480 475,38
Laskennalliset erät						
Tehtävän kokonaiskustannus	210 183		210 183	-18 304,08	-228 487,08	324 761,46

Toimintatulojen toteuma jäi talousarviosta n. 80 000 €, mikä johtuu veden käytön vähenemisestä. Toimintakulujen osalta Oulun veden jäteveden vastaanottomaksun suuri korotus kuutiohinnassa lisäsäsi toimintameoja on noin 115 000 €. Myös asiantuntijapalveluiden, postitusten osalta taksakorotukset sekä niihin liittyvä selvitys- ja postitustyö nostavat merkittävästi toimintamenoja palvelujen ostojen osalta. Edellä mainituista syistä tilinpäätöksen tulos jäi 70634,58€ alijäämäiseksi, kun talousarviossa se oli budjetoitu 116 110 € ylijäämäiseksi.

lin vesiliikelaitos	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Kokonais- toteuma
Investoinnit					
Uusinvestoinnit	-144 044	-235 000	-59 036,44	-175 963,56	-203 080,10
Korjausinvestoinnit	-382 783	-750 000	-917 816,69	167 816,69	-1 300 599,49
Investoinnit yhteensä	-526 826	-985 000	-976 853,13	-8 146,87	-1 503 679,59
INVESTOINTIMENOT	-526 826	-985 000	-980 734,76	-4 265,24	-1 507 561,22
INVESTOINTITULOT	0	0	3 881,63	-3 881,63	3 881,63
INVESTOINNIT NETTO	-526 826	-985 000	-976 853,13	-8 146,87	-1 503 679,59

Investointimäärärahojen osalta uusinvestoinneista on jäänyt toteutumatta Pauhu-Hiue-Ykspensainen vesijohdon rakentaminen, mutta hankkeen kilpailuttaminen, urakoitsijavalinta sekä töiden käynnistäminen on tehty vuoden 2023 aikana. Uusinvestointien osalta vesihuoltoverkoston täydennysrakentamista on tehty Illinsaareissa ja Karhussa.

Korjausinvestointien osalta on tehty useampia suuria investointeja mm. Leirintäalueen jätevesipumppaamon ja vesihuoltojen saneeraus, Simppala - Yli-Olhava -vesijohdon saneeraus urakkavaiheen 1 alueelta sekä lin kunnan hulevesiverkoston rakentamisen yhteydessä on lin vesiliikelaitos osallistunut yhteisurakkaan saneeraamalla alueella vesijohto ja viemäriverkostoa. Lisäksi on tehty kahdelle jätevesipumppaamolle sähkön ja automaation osalta täydellinen peruskorjaus sekä siirretty vesijohtoverkostoa Maalismaantien kevyenliikenteen väylän alta.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on 27.2.2017 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä vesiliikelaitoksen liitetiedoista

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Vesiliikelaitoksella ei ole tapahtumia, jotka vaikuttaisivat tilikauden tietojen vertailtavuuteen edelliseen tilikauteen nähden.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin vesiliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2023	2022
Hallinto ja toimisto	11 507,58	622,00
Vedenottamot		
Vesijohtoverkosto	1 011 527,54	1 060 098,59
Viemärivereden pumppaamot		
Viemäriverkosto	770 438,20	799 553,17
Jäteveden puhdistamo	37 546,24	39 689,84
lin vesiliikelaitos yhteensä	1 832.019,56	1 899.963,60

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat kuin kunnan tilinpäätöksessä esittämät perusteet.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Iin vesiliikelaitos noudattaa Iin kunnanvaltuuston 27.2.2017 §7 hyväksymiä suunnitelman mukaisten poistojen perusteita 1.1.2016 alkaen.

Erittely poistoeron muutoksista

Poistoero	2023	2022
Poistoero 1.1.	86.009,48	95.153,01
Vähennykset tilikaudella:		
-Vatungin kalasataman jätevedenpuhdistamo		
-Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi	-6.143,53	-6.143,53
Poistoero 31.12.	79.865,95	86.009,48

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä, esitetään taulukossa liitetietojen lopussa.

Maa- ja vesialueet:

	2023	2022
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet 1.1.	5.727,14	5.727,14
Muut maa- ja vesialueet 31.12.	5.727,14	5.727,14
Liittymismaksut 1.1.	122.765,49	122.765,49
Liittymismaksut 31.12.	122.765,49	122.765,49
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Maa- ja vesialueen 31.12.	129.492,63	129.492,63

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1	2 834 568,71	2 834 568,71
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	2 834 568,71	2 834 568,71
Arvonkorotusrahasto		
lin vesiliikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
lin vesiliikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
lin vesiliikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 188 797,28	2 964 689,08
Tilikauden yli-/alijäämä	-70 634,58	224 108,20
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 952 731,41	6 023 365,99

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua
lin vesiliikelaitoksella erääntyvät velat viiden vuoden kuluttua 0 €.

Vuokrakohteen lunastusvelka (jos ei erillisenä tase-eränä)

lin vesiliikelaitoksen vuokrakohteen lunastusvelka sisältyy kunnan lunastusvelkaan.

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa

Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään Muut velat, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä Liittymismaksut ja muut velat.

Muiden velkojen erittely

	2023	2022
Muut velat		
Sisäiset muut velat	0	0
Liittymismaksut	3 459 565,65	3 391 204,80
Liittymismaksut/ lin kunta	140 916,09	140 916,09
Muut velat yhteensä	3 600 481,74	3 532 120,89

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	46 060,57	40 967,23
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	93 239,93	842,23
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	139 300,50	41 809,46
Siirtovelat yhteensä	139 300,50	41 809,46

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut vesiliikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Kuivaniemen asemakylän jätevedenkäsittelylaitos

Sopimusvastuut

Talousveden toimittaminen Käyränkankaan ja Jakkukylän vesiosuuskunnille ja Oijärven Vesi Oy:lle.

Vuokravastuut

Aseman alavesisäiliön alueen vuokrasopimus VR:n kanssa

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä toistaiseksi palkatut	2023	2022
Liiketoiminta	7,2	7
Yhteensä	7,2	7

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	41 360,28	0,00	41 360,28
Lisäykset tilikauden aikana	0		0
Rahoitusosuudet tilikaudella			0
Siirrot erien välillä		0	0
Tilikauden sumupoisto	-5 979,84	0,00	-5 979,84
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 380,44	0,00	35 380,44
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 380,44	0,00	35 380,44

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	129 492,63	18 568,72	6 578 211,24	1 039 212,29	0	0,00	7 765 484,88
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	805 339,59	175 395,17	0	0,00	980 734,76
Rahoitusosuudet tilikaudella			-3881,63				-3 881,63
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä			0			0	0,00
Tilikauden sumupoisto		-4 114,32	-348 915,45	-139 069,91		0,00	-492 099,68
Tilikauden kertal. poistot							0,00
Arvonalennukset ja niiden palaut.							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	129 492,63	14 454,40	7 030 753,75	1 075 537,55		0,00	8 250 238,33
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	129 492,63	14 454,40	7 030 753,75	1 075 537,55		0,00	8 250 238,33

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				90	90
Lisäykset tilikauden aikana					
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					
Tilikauden kertal. poistot					
Poistamaton hankintameno 31.12.				90	90
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.				90	90

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Poistamaton hankintameno 31.12.			
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.			

Vesiliikelaitoksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat kuin lin kunnan poistojen perusteet.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	sähköisesti arkistoituna
Pääkirja	sähköisesti arkistoituna
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Rahatilien kirjaus
370	Palkat
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Vesilaitoksen saatavat
644	Vesi- ja jätevesisaatavat
655	Sisäiset vesi- ja jätevesisaatavat
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet ja sähköiset muistiotositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu paperiset tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnan arkistossa.

Vuoden 2023 tilinpäätös on allekirjoitettu johtokunnan kokouksessa 29.2.2024

8 Hankkeet ja projektit

Hankkeisiin ja projektimuotoisiin kehittämistöihin saadaan ulkopuolista osarahoitusta. Hankkeet tukevat kuntastrategian tavoitteita.

Kunta yhteensä

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot	1 617 298		1 617 298	1 622 174	4 876	1 490 916
Toimintakulut	-1 865 803		-1 865 803	-2 146 540	-280 738	-1 900 862
Toimintakate/jäämä	-248 505		-248 505	-524 367	-275 862	-409 946

Hallinto- ja talouspalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot				22 447	22 447	648
Toimintakulut	-24 500		-24 500	-25 401	-901	-38 869
Toimintakate/jäämä	-24 500		-24 500	-2 955	21 546	-38 220

Elinvoima- ja yrityspalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot				101 697	101 697	156 010
Toimintakulut				-115 624	-115 624	-190 815
Toimintakate/jäämä				-13 927	-13 927	-34 805

Opetus- ja varhaiskasvatustalouden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot	1 251 650		1 251 650	1 147 391	-104 259	981 553
Toimintakulut	-1 353 754		-1 353 754	-1 504 214	-150 460	-1 142 637
Toimintakate/jäämä	-102 104		-102 104	-356 823	-254 719	-161 084

	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Vakan hankkeet						
Toimintatuotot	429 000		429 000	476 360	47 360	271 881
Toimintakulut	-467 594		-467 594	-580 845	-113 251	-325 597
Toimintakate/jäämä	-38 594		-38 594	-104 486	-65 892	-53 716
Perusopetus hankkeet						
Toimintatuotot	822 650		822 650	634 796	-187 854	677 331
Toimintakulut	-886 160		-886 160	-886 625	-465	-781 914
Toimintakate/jäämä	-63 510		-63 510	-251 829	-188 319	-104 584
Lukion hankkeet						
Toimintatuotot				36 235	36 235	32 341
Toimintakulut				-36 895	-36 895	-35 126
Toimintakate/jäämä				-659	-659	-2 784

Yhdyskuntapalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot	22 000		22 000	24 475	2 475	27 338
Toimintakulut	-22 000		-22 000	-38 263	-16 263	-30 610
Toimintakate/jäämä				-13 788	-13 788	-3 272

Hyvinvointipalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Toimintatuotot	343 648		343 648	326 164	-17 484	325 366
Toimintakulut	-469 549		-469 549	-466 827	2 722	-501 533
Toimintakate/jäämä	-125 901		-125 901	-140 663	-14 762	-176 166

	TA2023	TA muutos	TA+muutos	TP2023	Poikkeama	TP2022
Nuorisotoiminnan hankkeet						
Toimintatuotot	54 000		54 000	47 180	-6 820	55 218
Toimintakulut	-95 309		-95 309	-93 045	2 264	-85 048
Toimintakate/jäämä	-41 309		-41 309	-45 865	-4 556	-29 830
Kirjastopalvelut hankkeet						
Toimintatuotot	21 400		21 400		-21 400	14 431
Toimintakulut	-24 402		-24 402	-26 624	-2 222	-31 014
Toimintakate/jäämä	-3 002		-3 002	-26 624	-23 622	-16 583
Yleisen kulttuuritoim. palv. hankket						
Toimintatuotot	121 448		121 448	133 503	12 055	112 763
Toimintakulut	-149 470		-149 470	-163 492	-14 022	-184 473
Toimintakate/jäämä	-28 022		-28 022	-29 989	-1 967	-71 711
Työllistämisen hankkeet						
Toimintatuotot	146 800		146 800	145 481	-1 319	142 955
Toimintakulut	-196 369		-196 369	-179 878	16 491	-197 396
Toimintakate/jäämä	-49 569		-49 569	-34 397	15 172	-54 441

9 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

9.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu Tuloslaskelma
	Kunta	Liikelaitos yhteensä	Kunta	Liikelaitos yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä
2023					
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 980 452	1 697 937			3 678 389
Myyntitulot sisäiset	2 847 509	132 990	-2 847 509	-132 990	0
Maksutulot	890 527				890 527
Maksutulot, sisäiset	0				0
Tuet ja avustukset	2 321 025	1 092			2 322 117
Tuet ja avustukset, sisäiset			0	0	0
Muut toimintatulot	2 553 791				2 553 791
Muut toimintatulot, sisäiset	4 106 091		-4 106 091	0	0
Toimintatulot yhteensä	14 699 395	1 832 019	-6 953 600	-132 990	9 444 824
Valmistus omaan käyttöön	0	0			0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-22 858 607	-378 217			-23 236 824
Palvelujen ostot, ulkoiset	-9 797 945	-598 636			-10 396 581
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 844 204	-53 738	2 844 204	53 738	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 942 090	-285 115			-4 227 205
Aineet, tarvikkeet ja tav.,sis.	-105 477		105 477	0	0
Avustukset	-1 100 685	0			-1 100 685
Avustukset liikelaitoksille, sis.				0	0
Muut toimintakulut	-1 763 424	-31 619			-1 795 043
Muut toimintakulut, sisäiset	-4 078 251	-4 920	4 078 251	4 920	0
Toimintamenot yhteensä	-46 490 683	-1 352 245	7 027 932	58 658	-40 756 338
Toimintakate	-31 791 288	479 774	74 332	-74 332	-31 311 514
Verotulot	23 037 796				23 037 796
Valtionosuudet	14 360 138				14 360 138
Rahoitustulot ja -menot:	0				
Korkotulot	18 244	51 125			69 369
<i>Korkotulot sisäiset</i>	220		-220		
Muut rahoitustulot	341 475	4 635			346 110
Muut rahoitustulot, sisäiset		0			0
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksille</i>	113 383		-113 383	0	
Korkomenot, ulkoiset	-756 501	-568			-757 069
Korkomenot, sisäiset		-220		220	
<i>Korvaus peruspääomasta</i>				0	0
Muut rahoitusmenot	-4 817	-63			-4 880
Rahoitustulot ja -menot yht.	-287 996	54 909	-113 603	220	-346 470
Vuosikate	5 318 650	534 683	-39 271	-74 112	5 739 950
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 600 076	-498 080			-4 098 156
Kertaluotoiset poistot	-914 184				-914 184
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	804 390	36 603	-39 271	-74 112	727 610

9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	4 404 529	421 301	874 850	39 270	5 739 950
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjausevät	-164 137				-164 137
Tulorahoitus	4 240 392	421 301	874 850	39 270	5 575 813
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 310 653	-980 735			-4 291 388
Rahoitusosuudet investointimenoihin		3 882			3 882
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 241 425				2 241 425
Toiminta ja investoinnit, netto	3 171 163	421 301	874 850	39 270	3 529 731
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					0
Antolainasaamisten vähennykset muille	0				0
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610 000	0		0	-6 610 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000 000	-16 000			5 984 000
Lainakannan muutokset	-610 000	-16 000	0	0	-626 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	549 813	0			549 813
Vaihto-omaisuuden muutos		-666			-666
Pitkäaikaisten saamisten muutos	35 439	0	0		35 439
Lyhytaikaisten saamisten muutos	111 941	600 189	62 706	-632 382	142 454
Korottomien velkojen muutos	-2 798 047	335 892	632 382	-62 707	-1 892 479
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 100 854	935 415	695 089	-695 089	-1 165 439
Rahoituksen rahavirta	-2 710 854	919 415	695 089	-695 089	-1 791 439
Rahavarojen muutos	460 310	1 340 717	695 089	-695 089	1 738 293
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	3 323 985	1 635 241	0		4 959 226
Rahavarat 1.1.	1 949 555	1 271 378			3 220 933
	1 374 430	363 863	0	0	1 738 293

10 Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit

lin Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus:

Asuntojen vuokraus

Painopistealueet:

Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste ja riittävä asuntokapasiteetti.

Toiminnalliset tavoitteet:

Käyttöasteen parantaminen ja ylläpito. Korjausvelan ehkäisy. Tornikujalle rakennetaan 22 uutta asuntoa ensimmäisessä vaiheessa. Toinen vaihe samalle tontille varmistuu käyttöasteen kehityksen mukaisesti. Asunnot liitetään lisiverkkoon. Selvitetään Kuivaniemen asuntotarpeet ja rakennetaan mahdollisesti uusia asuntoja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Käyttöaste pidettiin koko kauden ajan hyvänä ja näkymä tulevaisuuteenkin on hyvä. Yhtiö suoritti merkittävän määrän huoneistokorjauksia, jolla varmistettiin jatkovuokraus seuraaville asukkaille. Tornikujan kaikkiin uusiin asuntoihin saatiin nopealla tahdilla uudet vuokralaiset. Kaikki yhtiön asunnot ovat liitetty lisiverkkoon. Yhtiö solmi maanvuokrasopimuksen kunnan kanssa Kuivaniemen ratatiestä. Uusien huoneistojen suunnittelu on menossa kilpailutukseen.

Talous 1 000€

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Liikevaihto	1363	1307	1485	1609	108
Liikevoitto	180	186	150	141	94
Tilikauden tulos	-0,2	0	0	-0,6	99
Oma pääoma	172	380	172	171	99
Vieras pääoma -siitä lainakanta	5415	5312	5400	4852	89

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Sumupoistot	200	198	340	280
Asuntoja kpl	202	202	224	224
Käyttöaste	96	96	93	96

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokrausmarkkinoista jälkeen jäänti. Jatkuva asuntojen perusparannus ja markkinointi pitää yllä tunnettavuutta ja varmistaa uudet tulijat. Vuokralaisten kato syö käyttökassan, varaudutaan tulevaisuudessa uuden rakentamiseen, jolloin kunnan vanhimmista ja heikkokuntoisimmista asunnoista päästään eroon. Uudistuotantoa pyritään tekemään vuosittain, mikäli käyttöaste sen sallii. Markkinoilla oleva voimakas inflaatio ja korkojen nousu syövät nopeasti kassavirtaa. Yhtiön pitää sopeuttaa toimia ja tervehdyttää tilanne. Käytännössä lainajärjestelyillä ja vuokrakorotuksilla.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Pyritään tarjoamaan sijoittautumismahdollisuudet asumisen menetelmillä. Asunnot ovat liitetty lisiverkkoon, jolloin työskentely myös kotoa mahdollista. Uudistuotantoa pyritään tekemään vuosittain, mikäli käyttöaste sen sallii.

Miten kuntastrategian asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

Uudistuotanto ja markkinoilla hyvin kauppansa tekevät asunnot varmistavat uusien ja nykyisten asukkaiden viihtymisen lissä asumisen keinoin.

lilaakso Oy

Toiminta-ajatus:

lilaakso Oy rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja yhteisöille sekä tekee kunnalle vuosittain palvelusopimuksen mukaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimia.

Painopistealueet kuntastrategiaan perustuen:

Toimitilojen rakennuttaminen, isännöinti, hallinta ja vuokraus, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto ja energiatehokkuustoimenpiteet. Mukana käynnistämässä hankkeita, jotka toteutuessaan auttaa yrityksiä löytämään uutta liiketoimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuokrausasteen korkealla pitäminen, säästää energiankulutuksessa, talouden pitäminen positiivisena. Merihelmen myynti. Suurien teknologiahankkeiden saanti lihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiö on kasvattanut uusien asiakkaiden määrää ja käyttöaste on käytännössä niin korkea kuin voi olla. Toimitiloja on muutettu vastaamaan uusien asiakkaiden tarpeita. Merihelmi on ainoana toimipisteenä haastava ja vuokralaisten menestyminen on hankalaa. Yhtiön talous on hyvä.

Talous (1 000 €)

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Liikevaihto	1460	1575	1700	1682	98
Liikevoitto	22	63	50	198	396
Tilikauden tulos	-70	-10	30	57	190
Oma pääoma	2556	2546	2550	2603	102
Vieras pääoma -siitä lainakanta	3326	2346	2800	2634	94

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Henkilöstön lkm	3	3	3	3

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Kiinteistöt	50	197	200	800	400
ICT-hankkeet	70	202	50	60	120
Muut hankkeet	10	96	20	30	150

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokralaisten poistuminen ja siten vapautuvat tilat heikentävät kassaa. Isot hallit keskimäärin vaikeampia vuokrata, tärkeää pitää nykyisistä vuokralaisista kiinni. Pidetään vuokrat kohtuullisena ja pyritään auttamaan vuokralaisia muutoksissa. Micropoliksen tekniikka vanhaa ja isoja investointeja tiedossa. Kassarahalla ja ilman omistajan avustusta investoinnit raskaita. Ratkaisuna kunnan osallistuminen omistamansa rakennuksen isoimpiin investointeihin.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Aktiivisesti hankitaan uusia sijoittuvia yrityksiä lihin. Nykyisiä vuokralaisia autetaan kasvussa. Testaamalla uusia innovatiivisia energiansäästö menetelmiä, voidaan säästää koko kunta tasolla. Rohkeasti uusia toimialoja houkuttelemalla voi lihin sijoittua monenlaisia yrityksiä.

Miten kuntastrategian asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

Energiaa säästetään jälleen enemmän ja asiakkaiden tiloja on kehitetty voimakkaasti. Tämä on auttanut asiakkaita kasvamaan ja näin kunta hyötyy tehdyistä toimenpiteistä. Uusia yrityksiä houkutellaan sijoittautumaan lihin aktiivisesti.

lin Micropolis Oy

Toiminta-ajatus:

Micropolis toteuttaa kuntakonsernin kuntastrategiassa, elinkeino-ohjelmassa ja kunnan kanssa tehdyssä palvelusopimuksessa sille määritettyjä elinvoimaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä.

Yhtiö tukee toimillaan kuntakonsernia tieliittymien ja asemanseudun edistämisessä ja kehittämisessä sekä toimii aktiivisesti Pentinkankaan, Vatungin, Kuivaniemen biotalousalueen, Iijokisuiston ja Sääskenharjun alueiden kehittämisen ja toteutumisten edesauttamiseksi. Samalla se kehittää paikallisen osaamisen hyödyntämistä, lijoen vetovoiman ja matkailun kehittämistä. Tavoitteena on myös osallistava viestintä ja markkinointi sekä vahva yhteistyö kunnan eri toimialojen ja konserniyhtiöiden kanssa kasvun ja kehityksen turvaamiseksi.

Painopistealueet:

Uusyrityshankinta, yritysten kehittäminen ja neuvonta, vahva kasvu ja kehittäminen, uusi toimeenpanostrategia. Kestävyyden, vastuullisuuden ja vähähiilisuuden huomioiminen poikkileikkaavasti eri osa-alueilla.

Toiminnalliset tavoitteet:

Keskeisiä vuoden 2023 toimintaan vaikuttavia asioita ovat uuden kuntastrategian ja muiden ohjaavien ohjelmien mukaan toteutettava Micropoliksen uusi toimeenpanostrategia sekä päivitettävä palvelusopimus kunnan kanssa. Toiminnalliset tavoitteet jakautuvat seuraaviin alueisiin: viestintä ja markkinointi, yrityspalvelut, kehittäminen, osallisuus, hallinto ja kumppanuudet.

Viestintä ja markkinointi

- Kuntakonsernin viestintäohje, kunnan viralliset viestintämateriaalit, graafinen ohjeistus
- Sisällöntuotanto ja viestinnän seuranta ja kehittäminen koskien mm. kunnan tiedotelehteä, verkkosivuja, somekanavia ja mediayhteistyötä, sisäinen viestintä ja henkilöstön intranetin kehittäminen
- Markkinoinnin vuosisuunnitelma, kampanjat ja mittaaminen asumisen, yrittämisen, työskentelyn ja matkailun näkökulmista. Visit li ja Pohjolan Rengastie -yhteistyö.

Viestinnän ja markkinoinnin toiminnan tuloksena li nähdään houkuttelevana kuntana asumisen, työskentelyn, matkailun ja yrittämisen näkökulmista. Konsernin työntekijät ovat tietoisia kunnan sisäisistä asioista ja osallistuvat aktiivisesti osaltaan viestinnän sisällöntuotantoon.

Toteuma

Toteutui suunnitellusti. Asukkaiden tulo- ja lähtömuuttotutkimus siirtyi budjettisyistä vuodelle 2024.

Kuntalaisviestintä:

- Kunnan viestintäohjeen päivitys ja graafinen ohjeistus.
- Kunnan valokuvapankin kehittäminen (*palkkatuella määrääikainen valokuvaajan tehtävä*)
- Julkaistu 4kpl lin Hyvät Tuulet -tiedotelehteä.
- Sisällöntuotanto ii.fi verkkosivuille ja ylläpitäjien koordinointi/koulutus sekä sisällöntuotanto kunnan somekanaviin. Avointen työpaikkojen markkinointi. IlmastoAreenan viestintä ja markkinointi.

Markkinointikampanjat:

Asua:

- Uusi Liesharjun mainosvideo, Liesharjun tienvarsimainonta ja elokuvateatterimainonta.
- 4kpl Toiveidesi koti listä -markkinointikampanjaa somessa.
- 3kpl Etuovi.com mainosbannerikampanjaa
- Mainostajan artikkelin tuotanto, julkaisu Kaleva, Sanoma media, somet
- Printtimainonta: Oulun rakentajamessut lehti, Koti Kaleva, liSanomat, Rantapohja.

- Ammattirakentajien verkkosivun perustaminen (rivitalotontit) ja li tutuksi -markkinointitilaisuus.
- Uuden asukkaan tervetulokortti ja pakettinjako yhteistyössä kirjastojen kanssa (yht. 254kpl).

Yrittää:

- Uuden liBusiness (Kaikkii) – mainoskonseptin käyttöönotto, ii.fi/business -verkkosivuston uudistaminen ja ylläpito, valtakunnalliset mainoskampanjat Kaleva, Alma Media (mm. Talouselämä ja Kauppalehti), somet.
- Mainostajan artikkelin tuotanto ja julkaisu Kaleva ja somet
- Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät lehti, Pentinkangas mainoskampanja.

Vierailla:

- Toteutettu Oulun seudun yhteismarkkinoinnin (Pohjolan Rengastie / Visit Oulu) vuosisuunnitelmaa ja näkyvyys Pohjolan rengastien kanavissa.
- visitii.fi sivuston ylläpito ja kehittäminen.
- Uusi mainosvideo talvinen Wanha Hamina ja ympäristötaidepuiston luistelurata.
- Tuotettu 4 kpl Vieraile lissä -mainoskampanjaan somessa.
- Mainostajan artikkelin tuotanto, julkaisu Kaleva ja somet
- Uusi painoserä Visit li -karttaesitettä, jaossa lin matkailutoimijoilla sekä mm. Oulun turisti-infossa.
- Ulkovalomainoskampanjat Oulussa (Vieraile lissä – Visit li), printtimainokset: liSanomat, Rantapohja, Kalevan Kesäliite ja Lomaforum.

Yrityspalvelut

Yrityspalveluiden tavoitteena on kasvun vahvistaminen ja mahdollistaminen sekä monipuolisten yritystonttien saatavuuden varmistaminen. Yrityspalveluilla ja -neuvonnalla edistetään kunnan yritysalueiden kasvua ja kehittymistä. Yrityksille tarjotaan tukea liikeidean kehittämiseen, yritysrahoitukseen, erilaisten yritystukien hakemiseen, sijoittumiseen ja työvoiman saatavuuteen sekä verkostoitumiseen. Neuvonnan tavoitteena on tukea toimillaan elinkeinojen kasvua ja työpaikkojen syntymistä eri aloilla. Uusia yrityshankeaihioita kehitetään aktiivisesti ja hyödynnetään niitä uusyrittöshoukuttelussa. lin yritysalueita kehitetään aktiivisesti sekä niille pyritään saamaan uusia alueille sopivia yrityksiä. Paikallista -merkkiä osana yritysneuvontaa ylläpidetään ja kehitetään siten, että yritykset saisivat paremmin erilaisia rahoituksia ja toisaalta pääsisivät osaksi Paikallista -merkkiä. Yrityspalveluissa työskentelee yrityskehittäjä sekä puolikas yritysneuvoja.

Yrityspalveluiden toiminnan tuloksena lihin syntyy kasvavassa määrin uusia yrityksiä ja työpaikkoja. lissä jo toimivat yritykset suhtautuvat myönteisesti yritystensä kehittämiseen ja uusiin investointeihin. lin asukasluku ja verotulot kasvavat ja li koetaan halutuksi yritysten sijoittumis- ja työskentelykunnaksi. li on yritysmyönteinen ja yritysten toimintaa ripeästi mahdollistava kunta. Yrityspalveluita kehitetään yhden luukun periaatteella -toimivaksi.

Toteuma

Yrityspalvelut ohjasivat, neuvoivat ja tukivat kunnan ja alueen yrityksiä. Yrityspalveluiden henkilötyöpanos jäi suunniteltua pienemmäksi, sillä yritysneuvoja työskenteli osan vuodesta hankkeiden parissa. Siitä huolimatta yhtiö palveli alueen yrityksiä kasvussa ja investointihalukkuudessa sekä yritysten perustamiseen liittyvissä asioissa entistä tehokkaammin ja tuloksekkaammin.

Yrityksille on tarjottu tukea liikeidean kehittämiseen: yritystoimintaa suunnittelevien neuvontaa tehtiin 55 yritykselle ja olemassa olevien yritysten neuvontaa 59 yritykselle. Yrityksille on annettu neuvontaa erilaisista rahoituksista ja 37 yrityksen kanssa suunniteltiin yritystukihakemuksia, 22 yritystä jätti yritystukihakemuksia, joiden arvo oli 850.000,00 euroa. Lisäksi starttirahahakemuksia tehtiin 14 kpl. Uusien yritysten sijoittumisneuvotteluita alueelle käytiin 36 yrityksen kanssa, kahdeksan yritystä sijoittui lihin. Omistajanvaihdosasioita käytiin läpi 16 yrityksen kanssa ja näistä vuoden aikana neljä

yrittästä sai uuden jatkajan.

Työvoiman saatavuuteen on tehty tiivistä yhteistyötä työllistämispalveluiden kanssa ja pyritty edistämään mm. työkokeiluja yrityksiin. Uusia yrityksiä perustettiin 48 kpl ja neuvonnassa tunnistettuja uusia työpaikkoja on syntynyt vuoden aikana lihin 24 kpl. Yrityspalvelut oli järjestämässä 16 yritystapahtumaa, joihin osallistui 303 yrittäjää. Tapahtumilla tuotettiin yrityksille ajankohtaisista aiheista tietoa sekä laajennettiin yrittäjien verkostoja ja edistettiin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Paikallista -merkki verkosto oli osana yritysneuvonnan toimintaa, verkoston kasvattamisessa jäätiin tavoitteesta. Yrityspalvelut tuotti yritysneuvontaa myös yhdeksälle kunnan nuorelle kesäyrittäjälle. Yhtiö teki vuoden aikana yhteistyötä 340 yrityksen kanssa.

Kehittäminen

Kehittämisen alue pitää sisällään Micropoliksen hanketoiminnan. Sen keskeisenä tavoitteena on hankkeistamisen avulla saada ulkopuolista rahoitusta kuntastrategiaa tukevien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Kehittämisen osa-alueella on menneillään monipuolisesti hankkeita, joiden tavoitteena on toteuttaa vähähiilisydestä ja resurssiviisaudesta kasvua, työtä ja liiketoimintaa sekä lisätä uusiutuvan energian käyttöä. Yritysten kanssa käydään keskustelua, millaisia yhteisiä tunnistettavia kehittämisen kohteita heillä on ja pyritään hankkeiden avulla tuomaan yrityksille lisäarvoa.

Kehitysyhtiönä Micropolis toteuttaa myös muita kuntastrategian tavoitteita tukevia hankkeita sekä suhtautuu myönteisesti kehittämiseen, uusiin innovaatioihin ja edelläkävijyyteen liittyviin mahdollisuuksiinsa niiden mahdollisena toteuttajaorganisaationa.

Toiminnan tuloksena kunta ja kunnan yritykset saavat vipuvoimaa toimintojensa kehittämiseen ja kasvuun sekä uusien ja erilaisten toimintamallien kokeilemiseen.

Toteuma

Micropolis toimi hankevetäjänä, osatoteuttajana tai yhteistyökumppanina tai hankevalmistelussa mukana yhteensä noin 30 hankkeessa, joiden tavoitteena on ollut tai oli edistää kestävästä kasvusta ja vetovoiman kasvattamista kiertotalouden ja matkailun näkökulmista sekä edistää luonnon monimuotoisuutta, vähähiilisyttä ja vesistöjen tilan kohenemistä tai säilymistä. Lisäksi yhtiö valmisteli viiden muun hankkeen toteuttamista liittyen reitistöihin, työllistämiseen, vihreään siirtymään ja turvetuotantoalueiden jatko käyttöön. Valmistelussa oli myös liijoki-sopimuksen seuraava viisivuotiskausi vuosille 2024 - 2028. EU:n rakennerahastojen rahoituskauden vaihtumisen ja rahoitushakujen viivästymisen vuoksi usea suunniteltu hanke ei käynnistynyt suunnitellusti vuoden 2023 aikana. Loppu vuodesta 2023 käynnistyi myös uusia hankkeita: Yksityismaiden soiden vesien palauttamisen pilotit – Ojasta allikkoon 2 -hanke, Älykäs ja uudistava matkailu Oulun seudulla -hanke ja Luonnonvarojen älykäs käyttö digitaalisella kiertotalouden ohjauksella -hanke.

liijokisopimuksen koordinointi ja hallinta

Sopimuksen alle kuuluu lijoen vesistövision ja toimenpideohjelmaan kuuluvien hankkeiden toteuttaminen, lijoen neuvottelukunta ja liijoki Foorumit. Sopimuksen koordinoinnissa ja hallinnassa työskentelee yksi työntekijä.

Toteuma

liijoki-sopimuksen alla on laadittu yhteenveto liijoki-sopimuksen 2019–2023 kaudesta sekä hankittu rahoitus uudelle sopimuskaudelle vuosille 2024–2028. Hanke on järjestänyt lijoen neuvottelukunnan kokoukset sekä liijoki Foorumin 2023.

Sopimuksen myötä on toteutettu Raasakan vanhan uoman mallinnushankkeen 1-vaihe sekä aloitettu osatoteuttajana lijoen alueen virtavesien kunnostus (IKU) – selvitystarpeista ja toimien suuntaamisesta – hankkeessa. Projektikoordinaattori on toiminut ohjausryhmä- ja

projektityöstenkentelyryhmissä seuraavissa hankkeissa: Iijoen Lumo -, Yksityis Vespa/Ojasta allikkoon II -, LandUseZero-, SysteemiHiili-, RURACTIVE-, Tulosperusteisuus kalataloudessa - hankkeissa, sekä lukuisissa vesistökuunnostusprojekteissa (Juominginoja, Livojoki, Martimojoen purot, Kivarinjoki).

Sopimuksella tilattiin ja toteutettiin myös Iijoki-sopimuksesta kertova video, sekä ostopalveluina selvitys vesiensuojeluun soveltuvien vedenpalautuskohteiden luokittelusta ja priorisoinnista osaksi tulevaa hankehakemusta. Hiilipörssiltä tilattiin myös selvitys Penikkasuon maanomistajien kanssa käytävistä neuvotteluista ja korvaustason selvittämisestä.

Iijoki-sopimuksen perustehtävän tavoitteet eli neuvottelukunnan kokousten järjestäminen, toimenpideohjelman edistäminen ja viestintä, on saavutettu. Iijoen valuma-alue on erittäin laaja ja todella vaikuttavien hankkeiden käynnistäminen ja toimijoiden aktivoiminen kuunnostuksiin on pitkäjänteistä työtä.

Iijoen Lumo

Hankkeessa luodaan alueellinen matkailuverkosto (Ii-Oulu-Pudasjärvi-Taivalkoski) sekä koostetaan matkailua koskevaa tietoa Iijoen kehittämisen näkökulmasta. Samalla rakennetaan mikroyritysten yhteistyöverkostoa ja palvelujen tuotteistamista. Hankkeessa työskentelee puolitoista työntekijää.

Toteuma

Hankkeessa toteutettiin Ideasta tuotteeksi -valmennuskokonaisuus: valmennussarjassa osallistumiskertoja oli yhteensä 98, 40 eri toimijaa, joista 25 yrityksiä, muita toimijoita 12 ja uutta yritystoimintaa suunnittelevia 3. Valmennussarjan aikana uusia matkailupuolen tuotteita ideoitii 43 kpl ja uusia tuotekortteja valmistui 25 kpl. Valmennussarjasta saatiin hyvää palautetta.

Hankkeessa on aktivoitu yrityksiä ja muita matkailutoimijoita mukaan valmennussarjaan ja tuotteistamiseen sekä DataHubin käyttöönottoon. DataHubissa on listä 5 toimijaa ja 39 tuotetta (lähtötilanne hankkeen alussa 1 toimija ja 13 tuotetta, joista osa oli Iin kunnan tuotteita). Yksi yritys perusti hankkeen tuella myös verkkokaupan. DataHubin tuotteet nousevat nyt myös visit.ii.fi etusivulle ja yhteistyötä tehtiin kunnan kanssa.

Hankkeessa on verkotettu yrittäjiä, yhdistyksiä ja muita toimijoita sekä tehty ideoiden ristiinpölytystä. Etenkin syksystä 2023 lähtien on toteutettu Iijoen alueen matkailuselvitystä ja hanke on auttanut useiden matkailua tukevien hankkeiden valmistelussa hankekunnissa.

Hanke on viestinyt aktiivisesti sekä ollut mukana alueellisessa ja maakunnallisessa kehittämisessä ja toiminut useissa verkostoissa: Pohjolan Rengastie / Visit Oulu, muut alueelliset visit-organisaatiot, Illinsaaren kehittäminen ja suistovision työstäminen, ruokamatkailustrategian työstäminen, Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategian päivittäminen sekä hankeyhteistyö lukuisten maakunnallisten ja ylimaakunnallisten hankkeiden kanssa.

Virke-hanke

Virke-hankkeessa toteutetaan energian käytön tehostamisratkaisuja, kannattavuuslaskelmia, energian tuotantomallien markkinaselvityksiä. Energiankulutuksen ja -tuotannon laskentaa ja mallintamista sekä neuvontaa resurssiviisauden ja kiertotalouden haasteissa. EnergyPlan - simulointi kuuluu myös hankkeeseen. Hankkeessa on mukana useita kuntia. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää. Virke hankkeelle on suunnitteilla Kiertola -hanke, joka jatkaa hankkeen toimenpiteitä ja kohdistamista entistä enemmän osallistuvien kuntien ja yritysten hyödyksi.

Toteuma

Hanke päättyi 2023. Hankealueen kuntien, Ii, Utajärvi, Liminka, Muhos ja Simon alueella tehtiin purkukartoitukset 29 kiinteistölle. Purkuselvityksen kohteena olevista rakennuksista noin puolet oli rivitaloja. Hankkeessa kehitetty purkumateriaalien purkuselvityksen laskentamalli kävi suoraan ARA:n purkuavustuksen liitetiedoksi. Purkukohteista tehtiin myös irtaimen ja rakennuskomponenttien määrien ja käyttökelpoisuuden inventoinnit. Parhaimmillaan niistä saatu myyntitulo kattoi n. 15% purkukustannuksista.

Hankkeessa laadittiin purkukohteiden ja jättemateriaalien kierrättämisen ohjeistus kuntalaisille ja yritykselle. Hanke koosti kunnille tietopaketin siitä, miten kiertotaloutta voidaan edistää rakennusurakoissa. Kolmantena käytännön toimenpiteenä luotiin liiketoimintakonsepti alalla toimivalle purkuyritykselle. Konseptissa konsulttitoimisto voisi toteuttaa purkuun liittyvän luvituksen, rakennusten purkamisen ja purkumateriaalien markkinoille tuomisen avaimet käteen -periaatteella. Konseptia on ryhdytty kokeilemaan pilottikohteessa. Lisäksi hankkeen aikana tutkittiin mahdollisuutta pilotoida sähköistä ylijäämämateriaalien rekisteriä, jossa ylijäämämateriaalit olisivat niitä hyödyntävien toimijoiden nähtävissä ja hyödynnettävissä. Paikallinen yritys oli kiinnostunut toiminaan pilotin vetäjänä, mutta hankkeen resurssien puitteissa ei pilottia voitu enää toteuttaa.

Kaskihanke

Kaskihankeessa edistetään kiertotaloutta sekä jättemateriaalien ja sivuvirtojen hyödyntämistä. Se pyrkii toimillaan tukemaan uuden ajan teknologioiden, CirLab:n ja kiertotalouspuiston, sekä uusien liiketoimintamallien ja yritysryhdytyksen kehittämistä. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää.

Toteuma

Kaskihanke päättyi vuoden 2023 aikana. KASKI -hanke oli laaja kokonaisuus ja se jakautui neljään toiminnalliseen työpakettiin, joissa tehtiin hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä CirLab-demonstraatioympäristön kehittämiseen ja käyttöön sekä tieteellistä tutkimusta levänkasvatuksesta, korjuusta ja ravinteiden talteenotosta kalankasvatusvesissä. Lisäksi käynnistettiin kiertotalouskeskuksen sijoittamistoimia Iin Sääskenharjuun ja selvitettiin alueen vihersivuvirtoja.

Iilaakso Oy toteutti merkittävän remontin CirLab-demonstraatioympäristön tiloihin, jotta ne vastasivat laboratorion vaatimuksia ja markkinoiden tarvetta. Remontti ja täydennetty laitteisto mahdollistivat mittavan fotobioreaktorissa toteutetun levänkasvatusprojektin kannattavuuslaskelmineen.

Hankkeessa kartoitettiin ja verkostoiduttiin sekä Suomen että ulkomaisten levänkasvatusyritysten ja levätutkimusta tekevien yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Hanke teki yhteistyötä Kalaverrakki-hankkeen kanssa, jossa kokeiltiin uusia tapoja talteen ottaa kalanperkuuvesistä ravinteita sekä tuotteistaa kalanperkuuprosessin sivuvirtoja. Oulun yliopiston kemiallisen prosessitekniiikan tutkimusyksikkö (KPT) tutki hankkeessa kalan käsittelyveden hyödyntämistä levänkasvatuksen ravinteena ja tutkimuksissa saavutettiin asetetut tavoitteet.

Hankkeessa käynnistettiin Sääskenharjun kiertotalousalueen kehittäminen. Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä Iin kunnan kanssa, joka teetätti Masterplan-selvityksen alueesta. Selvityksessä tunnistettiin kiertotalouspotentiaaleja alueella, kuten teollisuuden hyödyntämättömiä sivuvirtoja. Suunnitelmassa havaittiin lisäksi Sääskenharjun alueella useita vahvuuksia: sijainti ja kulkuyhteydet, yritysystävällinen Iin kunta lisäarvon tuottajana ja runsas materiaalivirtojen tarjonta. Ennen

Masterplanin suunnittelua KASKI-hankkeessa teetettiin yhteistyössä Oulun yliopiston kauppakorkeakoulun opiskelijoiden kanssa selvitys kiertotalouspuiston organisaatorakenteesta ja liiketoimintamalleista.

Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin Alueellisen erinomaisuuden yksikkö (REx) selvitti tarkemmin muutamien vihersivuvirtojen sekä maataloudessa syntyvien jätteiden saatavuutta alueella. Sivuvirtojen alueellisen jakautumisen lisäksi tarkempaa analyysia tehtiin materiaalien saavutettavuudesta eri kuljetusvyöhykkeillä.

Yritysverkostoalustan kartoituksessa yhteistyötä tehtiin Business Oulun hallinnoiman LIKE – Liiketoimintaa kiertotaloudesta -hankkeen kanssa, jossa verkoston mallintamiseen osallistui lukuisia alueen yrityksiä ja muita toimijoita. Hankkeessa todettiin, ettei ole tarkoituksenmukaista tehdä päällekkäistä alustaa, vaan liittyä olemassa oleviin verkostoihin ja vahvistaa yhteistyötä muiden yritys- ja organisaatioverkostojen kanssa. Hankkeen aikana osallistuttiin aktiivisesti useisiin erilaisiin kiertotaloustapahtumiin kuten seminaareihin ja webinaareihin. Tapahtumissa verkostoiduttiin sekä jaettiin tietoa Sääskenharjun kiertotalousalueesta ja CircLab-ympäristöstä. Lisäksi tuotettiin erilaisia markkinointimateriaaleja kuten flyereitä ja ilmakuvausvideo Sääskenharjun alueesta. Hankkeessa luotiin lin Micropoliksen ja li Business -sivujen yhteyteen sekä Sääskenharjulle että CircLab-demonstraatioympäristölle omat sivut. Sivuilla on esitetty tiiviisti ja selkeästi sekä visuaalisesti kiertotalous-alueen ja CircLab-ympäristön tarjoamat mahdollisuudet.

Open Agenda

Hankkeen tavoitteena on pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan kokeiluluontoinen kehittäminen yhdessä ihmisten kanssa. Toimenpiteinä ja kohteina ovat muun muassa kuntalaisbarometri, kokeilut, palvelulupaukset ja kuntastrategia. Hankkeessa on mukana useita kuntia. Hankkeessa työskentelee puolitoista työntekijää.

Toteuma

Hanke päättyi huhtikuussa 2023. Hankkeen tavoitteena oli yhdistää strateginen osallisuus ja digitaalisten palvelujen kehittäminen yhdeksi kokonaisuudeksi ja siinä hanke onnistui. Hankkeen aikana saatu keskeisin muutos lin kunnan toimintatavoissa ja prosesseissa oli kuntastrategiaan liittyvän prosessin digitalisoiminen. Kuntastrategiaa tehtiin yli vuoden kestävässä prosessissa ja pääosin digitaalisilla työkaluilla, Miro-alustalla. Hankkeen myötä noin 20 % iiläisistä osallistui kuntastrategian luomiseen hankkeella mahdollistetun digitaalisten työkalujen ja prosessien avulla. Hankkeessa toteutettiin kuntalaisbarometri, jonka tuloksia hyödynnettiin kuntastrategiatyössä. Kuntalaisten avoimissa vastauksissa toistuneet teemat, kuten ruuhkavuosien sujuvoittaminen, nuorten osallisuus ja iiläisten luontosuhde nostettiin uuteen kuntastrategiaan kehittämisteemoiksi ja/tai palvelulupauksi. Ennen kaikkea iiläiset osallistuivat strategiatyöhön aktiivisesti tehden yli 1300 tehtävää.

Osallisuus

Kuntalaisten ja yritysten monipuolinen osallistaminen kuntakonsernin valmisteluvaiheen asioihin ja kunnan kehittämiseen. Toiminnan tuloksena asukkaat ja yritykset ovat entistä tyytyväisempiä arkeensa ja kokevat voivansa vaikuttaa tärkeiksi kokemiinsa asioihin.

Toteuma

Kuntalaisia ja kolmatta sektoria osallistettiin mm. IlmastoAreena -iltanuotiolla -tapahtuman yhteistoteuttamiseen. Itse tapahtuma oli myös suunnattu ja avoin kaikille kuntalaisille. Yrittäjille on järjestetty lukuisia verkostoitumiseen liittyviä tapahtumia.

Hallinto ja kumppanuudet

Hallinnon ja kumppanuuksien alueeseen kuuluu toimitusjohtajan tehtävät, kumppanuuksien ja verkostojen luominen ja ylläpitäminen, hallinnon asiat, kuten talous, henkilöstö, ohjelmistot. Myös hallituksen toiminta on osa hallintoa.

Toteuma

Toteutui suunnitellusti. Toteutettiin suunnitelman mukaisesti uusi strategia ja uusittiin ostopalvelusopimus kunnan kanssa. Lisäksi tehtiin yhtiön tietohallinnon selvitys. Yhtiö kiinnosti työharjoittelijoita ja yhtiössä työskenteli vuoden aikana kaksi harjoittelijaa.

Micropolis toteutti vuoden aikana 34 erilaista yritys- ja verkostotapahtumaa, joihin osallistui reilu 900 henkilöä. Henkilöstö osallistui aktiivisesti strategian mukaisiin messuihin ja tapahtumiin sekä toimi noin sadassa verkostossa aktiivisena toimijana.

Talous (1 000 €)

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Liikevaihto	666	806	525	717	137
Liikevoitto	59	79	0	45	145
Tilikauden tulos	47	63	0	40	140
Oma pääoma	90	153	90	194	216
Vieras pääoma	534	718	535	633	118
-siitä lainakanta	286	286	286	286	100

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Henkilöstön lkm	13	12	12	11

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
	0	0	0	0	100

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Onnistuakseen tavoitteissaan Micropolis tarvitsee vahvaa yhteistyötä kunnan eri toimialojen ja kuntakonsernin muiden yhtiöiden kanssa. Yritysten saamiseksi kuntaan ja sitä kautta myös työpaikkojen ja asukkaiden määrän kasvattaminen edellyttää monipuolista tonttitarjontaa yrityksille ja asukkaille. Tavoitteen saavuttamiseksi yhteistyö teknisen toimen kanssa on avainasemassa ja sitä tiivistetään ja kehitetään entisestään.

Micropolis hyödyntää rahoituksessaan mm. EU-ohjelmärahoitusta. Micropoliksen tulee toteuttaa nykyiset hankkeet laadukkaasti, tuottaa rahoittajille, kumppaneille ja asiakkaille lisäarvoa, panostaa uusien hankkeiden tarvelähtöiseen suunnitteluun ja käynnissä olevien hankkeiden tulokset tulee osoittaa selkeästi. Hankkeiden toteuttamisessa on riski, että hankkeiden kohderyhmän odotukset ja tavoitteet eivät toteudu toivotulla tavalla eri syistä. Hankkeiden avulla kunnalle ja yrityksille tuotettua lisäarvoa terävöitetään. Yhteistyöllä ja hankkeiden yhteissuunnittelulla pyritään siihen, että kunnan toimialat hyötyisivät hankkeiden toimenpiteistä entistä paremmin.

Toteuma

Yhteistyö kunnan eri toimialojen kanssa on kehittynyt vuoden aikana monella eri saralla ja käyttöön on otettu mm. säännöllisesti kokoontuvia työryhmiä eri teemojen ympärillä. Yhteistyö on parantanut

tiedonkulkua, nopeuttanut asioiden etenemistä ja parantanut prosesseja. Yhtiö on auttanut yhdyskuntatoimen hankkeissa hankkeistamalla mm. Sääskenharjun MasterPlan -suunnitelman ja ollut mukana valmistelemassa Vatungin vedenpuhdistamon hankehakemusta.

Hankkeet ovat etupäässä toteutuneet suunnitellusti. Vuoden aikana tunnistettiin, että kehitettävää löytyy siinä, että kunnan toimialat osaisivat hyödyntää olevia hankkeita ja niistä saatavaa apua nykyistä enemmän. Hankkeet syntyvät kuntastrategian pohjalta. Yrityksille hankkeista saatavaa hyötyä on pystytty tarjoamaan hyvin ja monipuolisesti.

lin Energia Oy

Toiminta-ajatus:

- tuottaa, myydä ja siirtää sähköä kilpailukykyisesti ja häiriöttä

Painopistealueet:

- sähköntuotanto, -jakelu ja -myynti

Toiminnalliset tavoitteet:

- sähköntuotannon omavaraisuus, verkkotoiminnan kehittäminen EMV:n valvontamallin mukaan ja sähkömyynnin laajentaminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Omavaraisuuden kasvattamiseen on tulossa kasvua Lestijärvelle 2025 valmistuvan tuulivoimapuiston osalta.

Verkkotoiminnan kehittäminen on osa päivittäistä tekemistä, jota valvoo energiavirasto.

Sähkömyynnin laajentaminen on osa tulevaisuuden strategiaa, ei ajankohtainen tällä hetkellä.

Talous (1 000 €)

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Liikevaihto	6312	7163	6000	8374	39,6
Liikevoitto	-188	-1583	100	4071	4071
Tilikauden tulos	-120	-1308	100	4213	4213
Oma pääoma	4782	3473	4882	7467	152,9
Vieras pääoma	12557	13918	9500	6694	-70,5
-siitä lainakanta	5401	4878	4500	0	

Tunnusluvut

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %	Omavaraisuus -aste %	Quick ratio
TP 2023	14	48,6	46,8	67,6	71,6	39,7	3,0

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tot-%
Sähköverkosto	719	1073	1000	950	-5
lisiverkko	23	13	10	2	-80

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Iso myrsky tms. luonnon katastrofi
 - vakuutus
 - yhteistyö naapuri yhtiöiden kanssa
 - urakoitsijayhteistyö
 - johtokatuksen kunnossapito
- Sähkön hinnan äkillinen nousu
 - omat tuotanto-osuudet
 - hinta seuranta

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

- Myymämme sähkö on 80 %:sti tuotettu uusiutuvalla energialla
- Viisaan energiakäytön neuvonta
- Hankinnoissa käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia yrityksiä
- Siirtyminen sähköisiin järjestelmiin ja tallenteisiin
- Materiaalien kierrätys

Miten kuntastrategian asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

- Myymämme sähkö on tuotettu vähintään 80 % uusiutuvalla energialla
- Asiakaspalveluamme on koulutettu energiakäytön neuvontaan, vuodelle 2024 on tähänkin tulossa kehitystä muun muassa uusituilla nettisivuilla sekä edelleen jatkokouluttamalla henkilökuntaa energianeuvonnassa
- Hankinnoissa selvitämme aina mahdollisuuksien mukaan paikallisen tarjonnan ja pyrimme saamaan paikalliset mukaan tarjoamaan hankintoja

11 Allekirjoitukset ja merkinnät

Vuoden 2023 tilinpäätöksen allekirjoitukset

lissä 25.3.2024

IIN KUNNANHALLITUS

Teijo Liedes, pj

Sanna Valaja

Petri Tervonen

Reijo Kehus

Helka Tapio

Noora Huotari

Hannu Kaisto

Petri Hyvönen

Aila Paaso

Leena Tiiro

Risto Säkkinen

Marjukka Manninen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

lissä . .2024

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT,KHT

12 Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirja sähköisesti arkistoituna
 Pääkirja sähköisesti arkistoituna
 Tilinpäätös paperisena arkistossa
 Tase-erittelyt paperisena arkistossa

lin kunta

Tositelajit	Nimi
001	Avaava tase
002	Muistiotositteet
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
100	Kassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Merta-keittiön kassa
106	Kirjaston kassa
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muu suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Rakennusten vuokrasaavat
602	Maanvuokrasaavat
612	Teknisen toimen saatavat/I
615	Yleishallinnon laskutus
616	Sisäiset ateriapalvelut
618	Kansalaisopiston laskutus
619	Teknisen toimen s/II
621	Sivistysosaston laskutus
622	Kertalaskutus/kunta
626	Liikuntapaikkalaskutus
627	li-Instituutti/yleislaskutus
628	Aamu- ja iltapäivätoimintalaskutus
630	Kaukolämpölaskutus
643	Aravalainat
654	Päivähoitosaatavat
655	Sisäiset vesilaskut
656	Sisäiset aterialaskut
660	Aterialaskutus
665	Ateria- ja puhtauspalvelut
688	Rakennusvalvontalaskutus
701	Sumu-poistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset
801	Vyörytystapahtumat
901	Tilinpäätössimulointi
999	Konversiosuoritukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Rondo-muistiotositteet säilytetään sähköisesti Rondo arkistossa

Muut muistiotositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa arkistossa.